

678.

Na osnovu člana 82 tačka 3 Ustava Crne Gore i člana 19 stav 1 Zakona o državnim nagradama („Službeni list Crne Gore”, broj 17/19), Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasjedanja u 2020. godini, dana 10. juna 2020. godine, donijela je

O D L U K U
O IMENOVANJU PREDSJEDNIKA I ŠEST ČLANOVA ŽIRIJA ZA DODJELU
TRINAESTOJULSKE NAGRADE

Za predsjenika Žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade imenuje se Rajko Todorović - Todor.

Za članove Žirija imenuju se:

- 1) Dr Ranko Milović,
- 2) Dr Mimo Drašković,
- 3) Jadranka Selhanović,
- 4) Prof. dr. Goran Barović,
- 5) Dr Marko Camaj, i
- 6) Bećir Vuković.

Predsjedniku i članovima Žirija pripada naknada za rad u jednokratnom iznosu od 12,5 obračunskih vrijednosti koeficijenta u bruto iznosu od 90 eura.

Broj: 00-74/20-5/1

EPA: 963 XXVI

Podgorica, 10. jun 2020. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva
Predsjednik,
Ivan Brajović, s.r.

679.

Na osnovu člana 9 stav 2 Zakona o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama i učešću pripadnika operativne jedinice za zaštitu i spašavanje, policije i zaposlenih u organima državne uprave u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu („Službeni list CG“, br. 61/08, 31/17 i 46/19), Vlada Crne Gore je 20. maja 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

UREDBU

O KRITERIJUMIMA ZA IZBOR, PRIPREMANjE, OBUKU I OPREMANjE PRIPADNIKA OPERATIVNE JEDINICE ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANjE I POLICIJE I ZAPOSLENIH U ORGANIMA DRŽAVNE UPRAVE ZA UČEŠĆE U MIROVNIM MISIJAMA I DRUGIM AKTIVNOSTIMA U INOSTRANSTVU

Član 1

Ovom uredbom propisuju se kriterijumi za izbor, pripremanje, obuku i opremanje pripadnika operativne jedinice za zaštitu i spašavanje i policije, kao i zaposlenih u organima državne uprave za učešće u mirovним misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu.

Član 2

Pripadnik operativne jedinice za zaštitu i spašavanje, odnosno policije i zaposleni u organu državne uprave može učestvovati u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu, ako:

- 1) je crnogorski državljanin i nema državljanstvo druge države,
- 2) se dobrovoljno prijavi,
- 3) nije osuđivan na bezuslovnu kaznu zatvora, i
- 4) se protiv njega ne vodi krivični postupak za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti.

Član 3

Pripadnik operativne jedinice za zaštitu i spašavanje, odnosno policije i zaposleni u organu državne uprave može biti upućen u mirovnu misiju i drugu aktivnost u inostranstvu samo ako je pripremljen, obučen i opremljen u skladu sa standardima međunarodne organizacije pod čijim mandatom se misija, odnosno aktivnost izvodi.

Član 4

Priprema pripadnika operativne jedinice za zaštitu i spašavanje, odnosno policije i zaposlenog u organu državne uprave za učešće u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu obuhvata upoznavanje sa mandatom i ciljevima misije, uzrocima i posljedicama zbog kojih je međunarodna organizacija preduzela aktivnosti, osnovnim podacima o državi u kojoj se misija izvodi i osnovama međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o oružanim konfliktima.

Priprema iz stava 1 ovog člana obuhvata i zdravstvenu, psihološku i preventivnu imunološku pripremu pripadnika operativne jedinice za zaštitu i spašavanje, odnosno policije i zaposlenog u organu državne uprave, obezbjeđivanje osiguranja, raspoređivanje na poslove koje će vršiti u inostranstvu, zaključivanje ugovora kojim se uređuju prava i obaveze ovih lica i materijalno tehnički uslovi za rad u inostranstvu.

Član 5

Obuka pripadnika operativne jedinice za zaštitu i spašavanje, odnosno policije i zaposlenog u organu državne uprave obuhvata osposobljavanje za vršenje konkretnih poslova u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu.

Obuka iz stava 1 ovog člana, može se vršiti u Crnoj Gori ili u inostranstvu.

Obuka pripadnika operativne jedinice za zaštitu i spašavanje vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita i spašavanje.

Odluku o upućivanju na obuku pripadnika policije i zaposlenog u organu državne uprave donosi starješina organa uprave nadležnog za poslove policije, odnosno organa državne uprave u kojem zaposleni radi.

Obuka iz stava 4 ovog člana vrši se na osnovu programa obuke koji donosi organ uprave nadležan za poslove policije, odnosno organ državne uprave u kojem zaposleni radi.

Član 6

Pripadniku policije i zaposlenom u organu državne uprave koji je u skladu sa programom obuke iz člana 5 stav 5 ove uredbe obučen za vršenje poslova u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu, izdaje se potvrda.

Potvrdu iz stava 1 ovog člana, izdaje organ uprave nadležan za poslove policije, odnosno organ državne uprave u kojem zaposleni radi, a ako se obuka vršila u inostranstvu potvrdu izdaje subjekt kod kojeg su se ova lica obučavala.

Organi iz stava 2 ovog člana vode evidenciju o pripadnicima policije i zaposlenima u organima državne uprave kojima je izdata potvrda iz stava 1 ovog člana.

Član 7

Opremanje pripadnika operativne jedinice za zaštitu i spašavanje, odnosno policije i zaposlenog u organu državne uprave obuhvata opremanje materijalnim sredstvima neophodnim za učešće u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu i/ili naoružanjem.

Član 8

Priprema i opremanje pripadnika operativne jedinice za zaštitu i spašavanje vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita i spašavanje.

Pripadnika policije i zaposlenog u organu državne uprave za učešće u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu, priprema i oprema organ uprave nadležan za poslove policije, odnosno organ državne uprave u kojem zaposleni radi.

Priprema i opremanje iz stava 2 ovog člana, vrši se na osnovu plana za pripremu i opremanje koji donosi organ uprave nadležan za poslove policije, odnosno organ državne uprave u kojem zaposleni radi.

Član 9

Bliže kriterijume i način izbora pripadnika operativne jedinice za zaštitu i spašavanje i policije za učešće u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu i njihove obaveze propisuje organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove, a bliže kriterijume i način izbora zaposlenih u organu državne uprave nadležnom za poslove odbrane za učešće u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu i njihove obaveze propisuje organ državne uprave nadležan za poslove odbrane.

U slučaju potrebe upućivanja zaposlenih u drugim organima državne uprave u mirovne misije i druge aktivnosti u inostranstvu, bliže kriterijume i način njihovog izbora za učešće u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu i njihove obaveze propisuju ti organi.

Član 10

Propisi iz člana 9 stav 1 ove uredbe donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ove uredbe.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se Pravilnik o bližim uslovima, načinu i postupku izbora, pripreme, obuke i upućivanja pripadnika policije u mirovne misije i druge aktivnosti u inostranstvu („Službeni list CG”, broj 28/12) i Pravilnik o bližim uslovima, načinu i postupku izbora, pripreme, obuke upućivanja pripadnika Vojske Crne Gore i zaposlenih u Ministarstvu odbrane u međunarodne snage, mirovne misije i druge aktivnosti u inostranstvu („Službeni list CG”, broj 78/09), u dijelu koji se odnosi na zaposlene u Ministarstvu odbrane.

Član 11

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje da važi Uredba o kriterijumima za popunu, pripremanje, obuku i opremanje jedinica Vojske Crne Gore za upotrebu u međunarodnim snagama i za izbor, pripremanje, obuku i opremanje pripadnika civilne zaštite, policije i zaposlenih u organima državne uprave za učešće u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu („Službeni list CG”, broj 22/09).

Član 12

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 2697

Podgorica, 20. maja 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

680.

Na osnovu člana 53 stav 4 Zakona o komunalnim djelatnostima ("Službeni list CG", br. 55/16, 40/19 i 66/19), Vlada Crne Gore je, 20. maja 2020 godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

U R E D B U
O BLIŽIM ELEMENTIMA I METODOLOGIJI ZA ODREĐIVANJE CIJENA KOMUNALNIH USLUGA

Predmet
Član 1

Ovom uredbom propisuju se bliži elementi i metodologija za određivanje cijena komunalnih usluga individualne komunalne potrošnje, osim za regulisane komunalne djelatnosti.

Komunalne usluge individualne komunalne potrošnje
Član 2

(1) Komunalne usluge individualne komunalne potrošnje su usluge koje se pružaju pojedinačno korisniku i koje se mogu individualno utvrditi i naplatiti i to:

- usluge upravljanja komunalnim otpadom (suva i mokra frakcija);
- usluge javnog prevoza putnika u gradskim i prigradskim naseljima;
- usluge održavanja javnih groblja, kapela i krematorijuma i sahranjivanja;
- usluge održavanja pijaca; i
- usluge održavanja javnih prostora za parkiranje.

(2) Komunalna usluga iz stava 1 alineja 1 ovog člana pruža se u kontinuitetu svim korisnicima na dijelu teritorije jedinice lokalne samouprave, na kojem je obezbijeđeno pružanje te usluge.

(3) Komunalne usluge iz stava 1 al. 2 do 5 ovog člana pružaju se i naplaćuju prema ukazanoj potrebi korisnika.

Osnov za određivanje cijene komunalne usluge
Član 3

Prilikom određivanja cijene komunalne usluge uzimaju se u obzir planirani obim komunalnih usluga i projektovanih troškova za pružanje komunalnih usluga u periodu za koji se formiraju cijene.

Način određivanja cijene usluge upravljanja komunalnim otpadom
Član 4

(1) Cijenu usluge upravljanja komunalnim otpadom čine fiksni i varijabilni dio.

(2) Fiksni dio cijene usluge upravljanja komunalnim otpadom čine:

- 1) troškovi tekućeg održavanja komunalne infrastrukture i pripadajuće opreme;
- 2) troškovi otplate kredita za izgradnju komunalne infrastrukture i nabavku pripadajuće opreme;
- 3) drugi opravdani troškovi nastali u pružanju usluga i to:
  - režijski troškovi;
  - troškovi amortizacije javne infrastrukture i opreme ili troškovi zakupa postrojenja i opreme;

- troškovi osiguranja javne infrastrukture i/ili opreme i osiguranja za slučaj udesa ili štete pričinjene trećim licima i njihovoj imovini;
- troškovi obrade podataka, održavanja programa za obradu podataka i edukacije.

(3) Režijske troškove čine:

- 1) troškovi komunalnih usluga (vodosnabdijevanje i otpadne vode, odvoženje otpada);
- 2) troškovi telekomunikacionih i računarskih usluga;
- 3) troškovi knjigovodstvenih usluga ako ih ne obavlja lice zaposleno kod privrednog društva ili preduzetnika koji pruža komunalne usluge (u daljem tekstu: vršilac komunalne djelatnosti);
- 4) troškovi utroška električne energije u poslovnim prostorijama;
- 5) troškovi održavanja higijene poslovnih prostorija, opreme i/ili prevoznih sredstava;
- 6) troškovi zakupa i održavanja poslovnih prostorija.

(4) Varijabilni dio cijene usluge upravljanja komunalnim otpadom obuhvata:

- 1) troškove angažovanja potrebne radne snage (zarade i druga primanja po osnovu rada, obavezno osiguranje zaposlenih od povreda na radu i profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom i troškove nabavke sredstava i opreme lične zaštite na radu);
- 2) troškove za utrošenu električnu energiju i energente;
- 3) troškove nabavke potrošnog materijala;
- 4) druge opravdane troškove nastale u pružanju usluga.

Cijene usluge upravljanja komunalnim otpadom

Član 5

(1) Cijena usluge upravljanja komunalnim otpadom obuhvata:

- 1) sakupljanje i transport komunalnog otpada;
- 2) preradu komunalnog otpada; i
- 3) zbrinjavanje komunalnog otpada.

(2) Ako usluge iz stava 1 ovog člana ne obavlja jedno privredno društvo, a korisnicima se ispostavlja jedinstven račun, na računu se posebno iskazuju cijene za svaku od navedenih usluga.

(3) Cijene usluge upravljanja otpadom iz stava 1 ovog člana određuju se na jedan od načina iz čl. 6 do 9 ove uredbe.

(4) Za usluge sakupljanja i transporta komponenti komunalnog otpada: otpadnih jestivih ulja i masti nastalih obavljanjem restoranskih djelatnosti, komunalnog otpada iz vrtova i parkova (otpad nakon okopavanja, košenja ili rezidbe voćnjaka, vinograda, granje, manje količine zemlje i kamenja, ambalaža nastala korišćenjem sredstava za zaštitu bilja, koja se nakon tretiranja smatra neopasnim otpadom), kabastog otpada i otpada koji nastaje nakon manjih radova u ili na stambenim objektima (neopasni građevinski otpad), otpadne električne i elektronske opreme, baterija i akumulatora, otpadnih boja, mastila, ljepila i smole i opasnih vrsta komunalnog otpada koje se preuzimaju na zahtjev imaoца otpada, određuje se posebna cijena koja treba da pokrije troškove preuzimanja, prevoza, prerade i zbrinjavanja tog otpada.

Metoda za određivanje cijene za upravljanje komunalnim otpadom na osnovu površine objekta korisnika usluge

Član 6

(1) Cijena za upravljanje komunalnim otpadom na osnovu površine objekta određuje se kao količnik procijenjenih godišnjih troškova upravljanja komunalnim otpadom, koji se obračunavaju u skladu sa članom 4 ove uredbe i ukupne površine prostora koji koriste korisnici usluge na području jedinice lokalne samouprave, odnosno prostora za koji se vrši obračun po površini objekta, pomnožene sa 12 mjeseci.

(2) Cijena usluge upravljanja komunalnim otpadom iz proizvodnih i/ili uslužnih djelatnosti, odnosno djelatnosti državnih i lokalnih organa i ustanova, koja se određuje na osnovu površine objekta, utvrđuje se u skladu sa stavom 1 ovog člana i koriguje faktorom koji se kreće u rasponu $k = 1,00 - 10,00$ u zavisnosti od sastava i količine komunalnog otpada karakteristične za odgovarajuću djelatnost.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana za nepokrivene i natkrivene otvorene površine, u zavisnosti od djelatnosti korisnika usluge, korekcioni faktor ne može biti veći od 0,15.

Metoda za određivanje cijene za upravljanje komunalnim otpadom prema broju članova domaćinstva

Član 7

Cijena za upravljanje komunalnim otpadom prema broju članova domaćinstva određuje se kao količnik procijenjenih godišnjih troškova upravljanja komunalnim otpadom, koji se obračunavaju u skladu sa članom 4 ove uredbe i broja članova u svim domaćinstvima koji se određuje prema statističkim podacima, na teritoriji jedinice lokalne samouprave, odnosno na području za koji se obračun vrši prema broju članova domaćinstva, pomnoženog sa 12 mjeseci.

Metoda za određivanje cijene za upravljanje komunalnim otpadom na osnovu mase komunalnog otpada

Član 8

Cijena upravljanja komunalnim otpadom na osnovu mase komunalnog otpada određuje se kao količnik procijenjenih godišnjih troškova upravljanja komunalnim otpadom, koji se obračunavaju u skladu sa članom 4 ove uredbe i ukupne mase komunalnog otpada izražene u kilogramima za koju se procjenjuje da će biti sakupljena u godini za koju se cijena utvrđuje.

Metoda za određivanje cijene za upravljanje komunalnim otpadom na osnovu zapremine predatog komunalnog otpada

Član 9

Cijena upravljanja komunalnim otpadom na osnovu zapremine predatog komunalnog otpada određuje se kao količnik procijenjenih godišnjih troškova upravljanja komunalnim otpadom, koji se obračunavaju u skladu sa članom 4 ove uredbe i ukupne zapremine komunalnog otpada izražene u litrima za koju se procjenjuje da će biti sakupljena u godini za koju se cijena utvrđuje.

Određivanje cijena usluga javnog prevoza putnika u gradskim i prigradskim naseljima

Član 10

Cijene usluga javnog prevoza putnika u gradskim i prigradskim naseljima određuju se po sljedećim tarifnim sistemima:

- jedinstveni tarifni sistem – gdje korisnici plaćaju istu cijenu usluge prevoza na području grada/opštine bez obzira na rastojanje i vrijeme vožnje;
- relacijski tarifni sistem – gdje se cijena usluge prevoza utvrđuje prema dužini vožnje.

Cijene usluga javnog prevoza putnika u gradskim i prigradskim naseljima

Član 11

Cijene usluga javnog prevoza putnika u gradskom i prigradskom linijskom saobraćaju čine:

- 1) fiksni troškovi koji se ne mijenjaju u zavisnosti od vremena i obima prevoza;
- 2) varijabilni troškovi koji zavise od dužine vožnje.

Fiksni troškovi javnog prevoza

Član 12

Fiksne troškove javnog prevoza čine troškovi:

- 1) tekućeg održavanja opreme i sredstava;
- 2) otplate kredita za nabavku opreme i sredstava;
- 3) amortizacije opreme i sredstava;
- 4) registracije i tehničkog pregleda vozila;
- 5) garažiranja i parkinga vozila u sjedištu prevoznika;
- 6) osiguranja vozila (obavezno, kasko, odgovornost prevoznika za putnike i prtljag); i
- 7) režijski troškovi koje čine troškovi:
  - komunalnih usluga (vodosnabdijevanje i otpadne vode, odvoženje otpada);
  - telekomunikacionih i računarskih usluga;
  - knjigovodstvenih usluga ako ih ne obavlja lice zaposleno kod vršioca komunalne djelatnosti;
  - električne energije u poslovnim prostorijama;
  - za održavanje higijene poslovnih prostorija, opreme i/ili prevoznih sredstava;
  - troškovi zakupa i održavanja poslovnih prostorija.

Varijabilni troškovi javnog prevoza

Član 13

(1) Varijabilne troškove javnog prevoza čine:

- troškovi angažovanja potrebne radne snage;
- troškovi utrošenih energenata, odnosno pogonskog goriva;
- troškovi potrošnog materijala (ulja i maziva, autoguma);
- troškovi investicionog održavanja opreme i sredstava.

(2) Pored troškova iz stava 1 ovog člana, varijabilne troškove čine i troškovi koji se odnose na:

- putarinu;
- naknadu za vožnju tunelima, mostovima, trajektima;
- naknadu za parkiranje vozila;
- administrativne ili druge takse.

Metoda za određivanje cijene javnog prevoza putnika u gradskim i prigradskim naseljima

Član 14

(1) Cijena prevoza u gradskom linijskom saobraćaju utvrđuje se na osnovu ukupnih troškova iz čl. 12 i 13 ove uredbe za svaku pojedinačnu liniju.

(2) Cijena prevoza u gradskom linijskom saobraćaju za tarifu iz člana 10 stav 1 alineja 1 ove uredbe izračunava se prema sljedećoj formuli:

$$C_{jts} = \frac{\sum_{i=1}^n T_i - SUB}{N} [\text{€}]$$

gdje je:

ΣT_i - zbir svih troškova na svim utvrđenim linijama [€];

SUB - subvencije koje se obezbjeđuju za pojedine kategorije korisnika prevoza (učenici, lica sa posebnim potrebama, lica u stanju materijalne pomoći) [€];

N - planirani broj prevezenih putnika na godišnjem nivou na području gdje je organizovan gradski prevoz.

(3) Cijena prevoza u prigradskom/međumjesnom linijskom saobraćaju za tarifu iz člana 10 stav 1 alineja 2 ove uredbe izračunava se prema sljedećoj formuli:

$$Crts = \frac{Tr - SUB}{Nr} [\text{€}]$$

gdje je:

Tr - zbir svih troškova na određenoj relaciji [€];

SUB - subvencije koje se obezbjeđuju za pojedine kategorije korisnika prevoza (učenici, lica sa posebnim potrebama, lica u stanju materijalne pomoći) [€];

Nr - planirani broj prevezenih putnika na godišnjem nivou na određenoj relaciji.

Cijena usluge održavanja javnog groblja, kapela i krematorijuma i sahranjivanja

Član 15

(1) Cijena usluge održavanja javnih groblja, kapela i krematorijuma određuje se na osnovu troškova održavanja groblja i broja korisnika grobnih mesta i izračunava se prema sljedećoj formuli:

$$C = \frac{T - SUB}{N} \times k [\text{€}/\text{m}^2]$$

gdje je:

C - godišnja cijena usluge koja se izražava u €/m²,

T - godišnji troškovi održavanja cijelog groblja izraženi u eurima;

SUB - učešće jedinice lokalne samouprave u održavanju groblja (za zaslužne građane, za lica koja nemaju nasljednike, za porodice u stanju socijalne potrebe) izraženo u eurima;

N - broj korisnika grobnih mesta;

k (koeficijent grobnog mesta) koji se obračunava po formuli:

$$k = \frac{PUGm/PG}{P1gm} [1/\text{m}^2]$$

gdje je: PUGm - površina svih grobnih mesta koja imaju korisnike; PG - površina groblja; P1gm - minimalna površina jednog grobnog mesta).

(2) U cijenu iz stava 1 ovog člana uračunava se:

- održavanje čistoće na grobljima sa odvozom otpada na lokaciju određenu za tu namjenu u skladu sa zakonom;
- održavanje puteva i staza, rasvjete, vodovodnih instalacija i atmosferske kanalizacije na grobljima;
- održavanje zelenih površina i rastinja u okviru groblja koje nije vezano za određeno grobno mjesto;
- košenje trave na zajedničkim površinama, pored glavnih staza i između i okolo grobnih mesta;
- održavanje zajedničkih objekata na groblju.

Cijena za održavanje groblja na zahtjev korisnika

Član 16

(1) Cijene za usluge osnovnog i dodatnog održavanja groblja na zahtjev korisnika usluga, određuju se za:

- kompletno uređenje i čišćenje groba;
- pranje grobnog mjesta blagim i nenagrizajućim sredstvima;
- uklanjanje uvenulog cvijeća, bilja i ostataka izgorjelih svijeća;
- čišćenje vaza i svijećnjaka;
- postavljanje cvijeća po želji korisnika usluge;
- sađenje sezonskog cvijeća i bilja;
- uklanjanje korova;
- orezivanje ukrasnih grmova, trave i ostalog bilja oko groba;
- orezivanje i uljepšavanje sadnica cvijeća;
- popravka oštećenih grobnih ploča, spomenika i drugih obilježja;
- nabavka i postavljanje grobnihih vaza;
- osvježavanje grobnih natpisa; i
- druge usluge po zahtjevu korisnika.

(2) Za usluge iz stava 1 ovog člana cijena se utvrđuje za svaku pojedinačnu uslugu na osnovu utrošenog vremena, složenosti posla, cijene rada po jednici vremena, troškova materijala i režijskih troškova.

Cijena za prevoz i prenos pokojnika i vijenaca i cvijeća

Član 17

(1) Usluge prevoza i prenosa pokojnika i vijenaca i cvijeća koje se vrše na zahtjev korisnika su:

- prevoz pokojnika specijalnim vozilom od kuće, bolnice ili drugog mjesta na kojem je nastupila smrt do groblja na području jedinice lokalne samouprave ili na teritoriju druge jedinice lokalne samouoprave;
- stavljanje pokojnika u sanduk, zatvaranje sanduka i prenos od kuće/bolnice do pogrebnog vozila, odnosno od pogrebnog vozila do kapele na groblju;
- prevoz pokojnika u inostranstvo ili iz inostranstva;
- prenos sanduka sa pokojnikom u rashladnu komoru i iz komore na odar;
- opremanje i dekoracija sanduka;
- iznošenje vijenaca i cvijeća iz kapele do kolica za prevoz;
- prevoz vijenaca i cvijeća od kapele do mjesta ukopa;
- nošenje nadgrobnog znaka od kapele do mjesta ukopa;
- prevoz pokojnika od kapele do mjesta ukopa;
- spuštanje u grobnu jamu i zatvaranje/zatrpanje iste;
- ako je pokojnik kremiran, nošenje urne od kapele do mjesta polaganja urne i polaganje urne.

(2) Cijena za usluge iz stava 1 ovog člana utvrđuje se na osnovu utrošenog vremena, složenosti posla, cijene rada po jednici vremena, troškova materijala i režijskih troškova.

(3) Cijene usluge iz stava 1 al. 1 i 3 ovog člana uključuju cijenu koja obuhvata režijske troškove i cijenu po pređenom kilometru koja obuhvata troškove goriva, maziva, amortizacije, troškove radne snage, kao i čekanje tokom prevoza (trošak angažovanja radne snage).

Cijena za korišćenje kapele i upotreba rashladne komore

Član 18

(1) Cijena za korišćenje kapele utvrđuje se za vremenske intervale (ili po satu), a određuje se na osnovu opremljenosti prostorije koja se koristi (prostorija sa odrom ili prostorija za čuvanje posmrtnih ostataka, postojanje klimatizacionog uređaja za sanduk), troškova održavanja, amortizacije i režijskih troškova.

(2) Cijena korišćenja rashladne komore utvrđuje se po satu, u zavisnosti od potrošnje električne energije za rashlađivanje prostrorije, troškova održavanja rashladnog uređaja, amortizacije i režijskih troškova.

Cijena za sahranjivanje, odnosno otvaranje i zatvaranje grobova i grobnica

Član 19

(1) Cijena iskopa i zatrپавanja grobne jame utvrđuje se na osnovu utrošenog rada na iskopu na određenoj dubini (1,4; 1,8 ili 2,2 m), u zavisnosti od kategorije zemljišta na kojem se vrši iskop, kao i rada provedenog na zatrپavanju grobne jame.

(2) Cijena iskopa i zatrپavanja jame za smještaj urne utvrđuje se u skladu sa stavom 1 ovog člana.

(3) Cijene za ostale usluge vezane za otvaranje i zatvaranje grobova i grobnica (uklanjanje i postavljanje pokrovne ploče na grobu, uklanjanje i postavljanje pokrovne ploče na grobniци za urne, čišćenje unutrašnjosti grobnice, premještanje i čišćenje sanduka u grobniци, razbijanje betonske podloge na grobu i čišćenje i pranje okolnih grobova nakon ukopa i odvoz viška zemlje) utvrđuju se na bazi utrošenog rada.

(4) Cijene za štampanje, lijepljenje i distribucija plakata, prodaja pogrebne opreme, opremanje pokojnika određuju se prema troškovima za određene usluge.

Cijena za ekshumaciju i ostale grobne usluge

Član 20

(1) Cijena usluga ekshumacije koje obuhvataju: otvaranje i zatvaranje groba iz kojeg se vrši ekshumacija ili iskop i zatrپavanje grobne jame iz koje se vrši ekshumacija, otvaranje i zatvaranje groba u koji se prenose posmrtni ostaci ili iskop i zatrپavanje grobne jame u koju se prenose ekshumirani posmrtni ostaci, smještaj posmrtnih ostataka u odgovarajući sanduk i dezinfekcija grobne jame nakon ekshumacije utvrđuje se za sve aktivnosti pojedinačno, na osnovu utrošenog rada i materijala, kao i režijskih troškova.

(2) Cijena lemljenja limenog sanduka utvrđuju se na bazi utrošenog rada i materijala, kao i režijskih troškova.

Cijena održavanja pijaca

Član 21

(1) Cijena održavanja pijaca utvrđuje se u zavisnosti od vrste i količine proizvoda koji se prodaje, vremena korišćenja pijačnog prostora, lokacije, površine i vrste prodajnog mjesta na pijaci.

(2) Cijena iz stava 1 ovog člana obuhvata:

1) troškove održavanja:

- svakodnevno čišćenje pijace, pranje vodom pod pritiskom, uređivanje pijačnog prostora po isteku radnog vremena za pružanje pijačnih usluga;

- dezinfekcija pijačnih tezgi i otvorenog prodajnog prostora najmanje dva puta nedjeljno;
  - svakodnevno čišćenje, pranje i dezinfekcija kaveza za prodaju živine, ukoliko isti pripadaju vršocu komunalne djelatnosti;
  - svakodnevno sakupljanje i odvoženje komunalnog otpada koji se nakupi tokom radnog vremena pijace i postupanje sa njim u skladu sa zakonom;
  - prikupljanje otpada od pijačnih proizvoda i drugog otpada koji nastaje na pijačnom prostoru tokom radnog vremena pijace;
- 2) troškove obezbjeđivanja uslova za obavljanje djelatnosti, kao što su:
- postavljanje odgovarajućih tezgi ili prodajnih stolova izrađenih od materijala otpornog na oštećenja i pogodnog za čišćenje;
  - troškovi vezani za potrošnju električne energije i vode, troškovi odvođenja otpadnih voda i zbrinjavanja otpada;
  - odgovarajući prostor sa staklenim vitrinama za prodaju mesa, mlijeka i mliječnih proizvoda;
  - postavljanje posuda za odlaganje ambalaže i otpada;
  - održavanje higijene magacina za smještaj i čuvanje robe;
  - raspoloživa ispravna mjerila (vage);
  - na pijacama za prodaju stoke, održavanje: uređenih mjesta za napajanje stoke, objekata za klanje stoke priključenih na elektro, vodovodnu i kanalizacionu mrežu, prostorija za izdavanje uvjerenja o zdravstvenom stanju stoke, kao i obezbjeđenje i održavanje mjerila (izbaždarene stočne vase).
- (3) Cijena iz stava 1 ovog člana utvrđuje se za sljedeća prodajna mjesta:
- tezge za voće i povrće;
  - vitrine za mliječne proizvode sa rashladnom komorom;
  - vitrine za prodaju mesa i suhomesnatih proizvoda sa rashladnom komorom;
  - vitrine za prodaju jaja sa rashladnom komorom;
  - vitrine za prodaju ribe sa priključkom na čistu vodu i sistem za odvođenje otpadnih voda;
  - tezge ili boksove za bostan;
  - tezge za cvijeće i sadni materijal;
  - tezge za prodaju robe široke potrošnje;
  - prostor za prodaju sa kamiona;
  - korišćenje magacinskog prostora sa rashladnim uređajima;
  - i drugo.
- (4) Cijena za održavanje pijaca utvrđuje se na osnovu godišnjih troškova rada i materijala na održavanju iz stava 2 tačka 1 ovog člana, prosječnih godišnjih troškova utrošene električne energije, vode i upravljanja otpadom i otpadnim vodama, godišnjih troškova amortizacije raspoloživih objekata i opreme, podijeljenih sa brojem prodajnih mjesta i danima korišćenja pijace u godini.
- (5) Cijena iz stava 4 ovog člana obračunava se po jedinici površine (m^2) zauzetog prostora, odnosno po vitrini, u zavisnosti od njenih karakteristika.
- (6) Cijena održavanja na stočnim pijacama utvrđuje se po grlu stoke i to za:
- krupnu stoku (konji, krave, volovi);
  - sitnu stoku (ovce, telad, utovljene svinje);
  - mladu stoku (jarad, jagnjad, prasad).

(7) Cijena održavanja na kamionskim/kvantaškim pijacama utvrđuje se na osnovu nosivosti kamiona sa kojeg se vrši prodaja uključujući troškove održavanja tog pijačnog prostora, i to:

- svakodnevno čišćenje pijace;
- dezinfekcija otvorenog prodajnog prostora najmanje jednom mjesечно;
- svakodnevno čišćenje, pranje i dezinfekcija kaveza za prodaju živine;
- svakodnevno sakupljanje i odvoženje otpada koji se nakupi tokom radnog vremena pijace i postupanje sa njim u skladu sa zakonom;
- prikupljanje otpada od pijačnih proizvoda i drugog otpada koji nastaje na pijačnom prostoru tokom radnog vremena pijace;
- postavljanje posuda za odlaganje ambalaže i komunalnog otpada;
- potrošnju vode, troškovi odvođenja otpadnih voda i zbrinjavanja otpada.

Cijene usluge održavanja javnih prostora za parkiranje

Član 22

(1) Cijene usluge održavanja javnih prostora za parkiranje utvrđuju se na osnovu godišnjih troškova rada i materijala na održavanju, godišnjih troškova amortizacije raspoloživih objekata i opreme podijeljenih brojem prodajnih parkirnih mjesta.

(2) Cijena iz stava 1 ovog člana obuhvata:

1) troškove zaposlenih:

- na kontroli i evidentiranju naplate;
- na naplatnim rampama;
- režijskog osoblja;

2) troškove održavanja:

- usluge svakodnevnog čišćenja parking površina i sakupljanja otpada;
- usluge održavanja aparata za izdavanje karata za parkiranje;
- usluge označavanja parking mjesta;
- usluge popravke oštećenih parking površina; i
- druge usluge vezane za parkiranje;

3) troškove obezbjeđivanja uslova za obavljanje djelatnosti, kao što su:

- izgradnja površina za parkiranje u skladu sa tehničkim uslovima za ovu vrstu objekata;
- obilježavanje parking mjesta na javnim parkiralištima i u ulicama u kojima se vrši ili je predviđeno parkiranje;
- obilježavanje parking mjesta za lica sa invaliditetom;
- postavljanje uređaja za očitavanje vremena parkiranja;
- izgradnja podzemnih i nadzemnih garaža za javno parkiranje.

(3) Usluga za parkiranje obračunava se prema vremenu na koje je vozilo parkirano, po započetom satu.

(4) Cijene parkiranja na javnim parkiralištima i garažama mogu biti određene: po parking zonama, sa ograničenim ili neograničenim trajanjem parkiranja, kao sezonske i za rezervisano parking mjesto.

**Stupanje na snagu
Član 23**

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-2757
Podgorica, 20. maja 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

681.

Na osnovu člana 10 stav 1 alineja 4 Odluke o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću “Crnogorski operator tržišta električne energije” – Podgorica (“Službeni list CG”, br. 76/10, 60/11 i 18/19) i člana 19 stav 1 alineja 4 Statuta Društva sa ograničenom odgovornošću “Crnogorski operator tržišta električne energije” – Podgorica (“Službeni list CG”, br. 13/11, 60/11, 39/15 i 40/19), Vlada Crne Gore je, 7. maja 2020.godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

**ODLUKU
O RASPODJELI DOBITI DRUŠTVA SA OGRANIČENOM
ODGOVORNOŠĆU”CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE
ENERGIJE” – PODGORICA**

Član 1

Dobit Društva sa ograničenom odgovornošću “Crnogorski operator tržišta električne energije” – Podgorica /u daljem tekstu: Društvo/, iskazana u finansijskim iskazima Društva za 2018. godinu, iznosi 10.320,58 EUR-a.

Član 2

Dobit iz člana 1 ove odluke, raspoređuje se:

- 3.096,17 EUR-a na ime rezervi Društva;

- 7.224,41 EUR-a, za rezervisanja za obaveze iz poslovanja Društva, koje Metodologijom za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije Regulatorne agencije za energetiku, nijesu uključene u utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda Društva.

Član 3

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-2433

Podgorica, 7. maja 2020. godine

**Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.**

682.

Na osnovu člana 14 stav 2 Zakona o strancima ("Službeni list CG", br. 12/18 i 3/19), Vlada Crne Gore je 20. maja 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

**ODLUKU
O PRIVREMENOM OSLOBAĐANJU OD PRIBAVLjANjA VIZE ZA DRŽAVLjANE
REPUBLIKE JERMENIJE**

Član 1

Državlјani Republike Jermenije mogu, od dana ukidanja privremenih mjera kojima se zabranjuje ulazak stranaca u Crnu Goru i međunarodni saobraćaj, do 31. oktobra 2020. godine, ulaziti, prelaziti preko teritorije i boraviti u Crnoj Gori do 30 dana, sa važećom putnom ispravom, bez vize.

Član 2

Ova odluka stupa na snagu danom objavlјivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-2714

Podgorica, 20. maja 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

683.

Na osnovu člana 14 stav 2 Zakona o strancima ("Službeni list CG", br. 12/18 i 3/19), Vlada Crne Gore je 20. maja 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

**ODLUKU
O PRIVREMENOM OSLOBAĐANJU OD PRIBAVLjANJA VIZE ZA DRŽAVLjANE
REPUBLIKE KAZAHSTAN**

Član 1

Državljeni Republike Kazahstan mogu, od dana ukidanja privremenih mjera kojima se zabranjuje ulazak stranaca u Crnu Goru i međunarodni saobraćaj, do 31. oktobra 2020. godine, ulaziti, prelaziti preko teritorije i boraviti u Crnoj Gori do 30 dana, sa važećom putnom ispravom, bez vize.

Član 2

Ova odluka stupa na snagu danom objavlјivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-2715

Podgorica, 20. maja 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

684.

Na osnovu člana 14 stav 2 Zakona o strancima ("Službeni list CG", br. 12/18 i 3/19), Vlada Crne Gore je 20. maja 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

**ODLUKU
O PRIVREMENOM OSLOBAĐANJU OD PRIBAVLjANJA VIZE ZA DRŽAVLjANE
RUSKE FEDERACIJE**

Član 1

Državljeni Ruske Federacije mogu, od dana ukidanja privremenih mjera kojima se zabranjuje ulazak stranaca u Crnu Goru i međunarodni saobraćaj, do 31. oktobra 2020. godine, ulaziti, prelaziti preko teritorije i boraviti u Crnoj Gori do 90 dana u periodu od 180 dana, sa važećom putnom ispravom, bez vize.

Član 2

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-2716

Podgorica, 20. maja 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

685.

Na osnovu člana 58 stav 1 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, br. 30/12 i 30/17), Vlada Crne Gore je, 20. maja 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

**ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O OSNIVANJU NACIONALNOG ODBORA ZA OLAKŠICE U
VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU**

Član 1

U Odluci o osnivanju Nacionalnog odbora za olakšice u vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, br. 69/18 i 17/19), u članu 2 stav 1 tačka 3 mijenja se i glasi:

“3) Mira Dašić, direktorica Direkcije za viznu politiku, prelete i tranzit u Generalnom direktoratu za konzularne poslove i dijasporu u Ministarstvu vanjskih poslova, za člana;”.

Član 2

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 07-2721

Podgorica, 20. maja 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

686.

Na osnovu člana 14 Zakona o eksproprijaciji („Službeni list RCG“, br. 55/00, 12/02 i 28/06 i „Službeni list CG“, br. 21/08, 30/17 i 75/18), Vlada Crne Gore je, 14. maja 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

**ODLUKU
O UTVRĐIVANJU JAVNOG INTERESA ZA
EKSPROPRIJACIJU NEPOKRETNOSTI RADI IZGRADNJE PRISTUPNIH
PUTEVA U KO ĐURKOVIĆI, KO MRKE, KO ROGAMI I KO PODGORICA II NA
TERITORIJI GLAVNOG GRADA PODGORICA ZA POTREBE IZGRADNJE 110
KV DALEKOVODA RADI TRAJNOG NAPAJANJA AUTOPUTA BAR - BOLJARE,
DIONICA SMOKOVAC - MATEŠEVO**

Član 1

Utvrđuje se javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti u Glavnom gradu Podgorica i to:

KO Đurkovići

1. dio kat. parcele broj 164 (novi broj 164/2), šuma 6. klase u površini od 5 m², upisana u listu nepokretnosti broj 10 kao svojina Đukić Milisav Milke,
2. dio kat. parcele broj 156 (novi broj 156/2), šuma 6. klase u površini od 194 m² i dio kat. parcele broj 156 (novi broj 156/3), šuma 6. klase u površini od 1 m², upisane u listu nepokretnosti broj 108 kao svojina Vuković Marko Blaža.

KO Mrke

1. dio kat. parcele broj 773/1 (novi broj 773/5), šuma 6. klase u površini od 47 m² i dio kat. parcele broj 773/1 (novi broj 773/6), šuma 6. klase u površini od 470 m², upisane u listu nepokretnosti broj 11 kao susvojina Aćimić Joveta Branislava 1/3, Aćimić Joveta Dmitara 1/3, Rakić Nikola Dragoljuba 1/24, Aćimić Olge 1/4 i Pajović Vesne 1/24,
2. dio kat. parcele broj 791/2 (novi broj 791/7), šuma 6. klase u površini od 178 m², upisana u listu nepokretnosti broj 25 kao svojina Bracanović Milorad Miroslava,
3. dio kat. parcele broj 756/1 (novi broj 756/4), šuma 6. klase u površini od 366 m², upisana u listu nepokretnosti broj 36 kao susvojina Ivanović Stevan Žarka 1/2 i Ivanović Stevan Darka 1/2,
4. dio kat. parcele broj 757 (novi broj 757/3), šuma 6. klase u površini od 227 m², upisana u listu nepokretnosti broj 44 kao susvojina Novaković Ananije 1/2 i Kračković Vida Ande rođ. Novaković 1/2,
5. dio kat. parcele broj 759 (novi broj 759/3), šuma 6. klase u površini od 525 m² i dio kat. parcele broj 764 (novi broj 764/3), šuma 6. klase u površini od 141 m² upisane u listu nepokretnosti broj 62 kao svojina Novaković Igora,
6. dio kat. parcele broj 761/1 (novi broj 791/3), šuma 6. klase u površini od 737 m², upisana u listu nepokretnosti broj 103 kao susvojina Novaković Boja 1/15, Novaković Anje 1/15, Novaković Filipa
7. dio kat. parcele broj 793/1 (novi broj 793/5), šuma 6. klase u površini od 1301 m², upisana u listu nepokretnosti broj 112 kao susvojina Radonjić Vlado Brana 1/4, Radonjić Dragice 1/4, Radonjić Spasoje Miljana 1/4 i Radonjić Vlado Predraga 1/4,
8. dio kat. parcele broj 791/3 (novi broj 791/5), šuma 6. klase u površini od 106 m², upisana u listu nepokretnosti broj 128 kao susvojina Stanković Slobodan Ivana 1/2 i Stanković Božidar Sretena 1/2,

9. dio kat. parcele broj 766/1 (novi broj 766/4), šuma 6. klase u površini od 343 m² i dio kat. parcele broj 766/1 (novi broj 766/5), šuma 6. klase u površini od 126 m², upisane u listu nepokretnosti broj 258 kao susvojina Ivanović Radomir Ivana 1/2 i Ivanović Mojsije Zorana 1/2,

10. dio kat. parcele broj 769/1 (novi broj 769/3), šuma 6. klase u površini od 832 m², upisana u listu nepokretnosti broj 267 kao susvojina Ivanović Milinko Miodraga 1/2 i Ivanović Milinko Nastadina 1/2.

KO Podgorica II

1. dio kat. parcele broj 4328/40 (novi broj 4328/88), šuma 1. klase u površini od 367 m², dio kat. parcele broj 4611/2 (novi broj 4611/11), nekategorisani put u površini od 2 m² i dio kat. parcele broj 4611/2 (novi broj 4611/12), nekategorisani put u površini od 40 m², upisane u listu nepokretnosti broj 5035 kao susvojina Novović Budimira 1/60, Čelebić Danijele 1/90, Lazarević Dragana 1/5, Bakrač Dragana 1/90, Đekić Ikonije 1/15, Jušković Branko Ljiljane 1/45, Novović Ljubiše 1/60, Miročević Branko Marine 1/45, Lazarević Milera 1/30, Banović Nade 1/90, Lazarević Petra 1/30, Jovanović Ranka 1/15, Popović Stanke 1/30, Vukanović Zagorke 1/5, Jerinić Zorana 2/15, Lazarević Zorana 1/45 i Šaranović Čedomila 1/30,

2. dio kat. parcele broj 4316/2 (novi broj 4316/8), pašnjak 4. klase u površini od 59 m², dio kat. parcele broj 4328/43 (novi broj 4328/104), šuma 1. klase u površini od 565 m² i dio kat. parcele broj 4611/5 (novi broj 4611/18), nekategorisani put u površini od 218 m², upisane u listu nepokretnosti broj 5044 kao susvojina Vučinić Janko Draška 1/5, Vučinić Milutin Gorana 1/15, Vučinić Milutin Igora 1/15, Vučinić Janko Ivana 1/5, Vučinić Militin Mirka 1/15, Milašević Janko Radojke 1/5, Vučinić Miroslav Tihomira 1/10 i Vučinić Miroslav Valentine 1/10,

3. dio kat. parcele broj 4328/51 (novi broj 4328/99), neplodno zemljište u površini od 33 m², dio kat. parcele broj 4328/51 (novi broj 4328/100), neplodno zemljište u površini od 19 m² i dio kat. parcele broj 4328/50 (novi broj 4328/98), pašnjak 3. klase u površini od 20 m², upisane u listu nepokretnosti broj 5144 kao susvojina Vučinić Gojko Aleksandara 10/72, Vučinić Stanko Dragana 2/72, Uskoković Gojko Irene 10/72, Vučinić Milan Mirka 1/72, Vučinić Ivo Mladena 3/72, Vučinić Nebojše 15/72, Popović Gojko Nevene 10/72, Vučinić Milan Novaka 1/72, Vučinić Ivo Vlatka 3/72, Vučinić Stanko Zorana 2/72, Vučinić Časlava 15/72,

4. dio kat. parcele broj 4328/54 (novi broj 4328/90), šuma 1. klase u površini od 90 m², upisana u listu epokretnosti broj 5269 kao susvojina Vučinić Gojko Aleksandra 1288/2442 i Swiss Osiguranje AD Podgorica 1154/2442,

5. dio kat. parcele broj 4319/1 (novi broj 4319/3), šuma 1. klase u površini od 41 m², dio kat. parcele broj 4323/8 (novi broj 4323/16), pašnjak 3 klase u površini od 17 m², kat. parcela broj 4611/6, nekategorisani put u površini od 157 m², dio kat. parcele broj 4324/2 (novi broj 4324/9), pašnjak 3. klase u površini od 53 m², dio kat. parcele broj 4328/58 (novi broj 4328/92), šuma 1. klase u površini od 24 m² i dio kat. parcele broj 4328/59 (novi broj 4328/94), šuma 1. klase u površini od 110 m² upisane u listu nepokretnosti broj 5272 kao susvojina Vučinić Nebojše 1/2 i Vučinić Časlava 1/2.

KO Rogami

1. dio kat. parcele broj 696 (novi broj 696/3), pašnjak 7. klase u površini od 289 m², upisana u listu nepokretnosti broj 4 kao svojina Aćimovski Danice,

2. dio kat. parcele broj 463 (novi broj 463/3), šuma 6. klase u površini od 251 m² i dio kat. parcele broj 467 (novi broj 467/2), šuma 6. klase u površini od 7 m², upisane u listu nepokretnosti broj 41 kao susvojina Đurović Branka 1/2, Đurović Petra 1/4 i Đurović Sava 1/4,

3. dio kat. parcele broj 701/2 (novi broj 701/5), pašnjak 7. klase u površini od 89 m² i dio kat. parcele broj 701/2 (novi broj 701/6), pašnjak 7 klase u površini od 104 m², upisane u listu nepokretnosti broj 131 kao svojina Memčević Kolja Marka,

4. dio kat. parcele broj 468 (novi broj 468/3), pašnjak 5. klase u površini od 92 m², dio kat. parcele broj 469 (novi broj 469/3), šuma 6 klase u površini od 569 m² i dio kat. parcele broj 469 (novi broj 469/4), šuma 6. klase u površini od 51 m², upisane u listu nepokretnosti broj 140 kao susvojina Milunović Branka 1/2 i Milunović Slobodana 1/2,

5. dio kat. parcele broj 464/1 (novi broj 464/3), šuma 6. klase u površini od 352 m², upisana u listu nepokretnosti broj 142 kao svojina Milutinović Rajko Vojislava,

6. dio kat. parcele broj 584/1 (novi broj 584/3), šuma 6. klase u površini od 1299 m², dio kat. parcele broj 584/1 (novi broj 584/4), šuma 6. klase u površini od 713 m², dio kat. parcele broj 605/6 (novi broj 605/9), šuma 6. klase u površini od 437 m² i dio kat. parcele broj 605/6 (novi broj 605/10), šuma 6. klase u površini od 915 m², upisane u listu nepokretnosti broj 195 kao susvojina Rajković Ilija Ikonije 1/3, Komljenović Milana 1/3 i Rajković Petra 1/3,

7. dio kat. parcele broj 590/1 (novi broj 590/4), šuma 6. klase u površini od 1495 m² i dio kat. parcele broj 590/1 (novi broj 590/5), šuma 6. klase u površini od 978 m², upisane u listu nepokretnosti broj 199 kao susvojina Rajković Maše ud. Novaka 2/16, Rajković Dragutin Bojana 1/16, Rajković Jovan Budislava 4/64, Saveljić Budislavka 4/64, Rajković Dragana 4/48, Rajković Vojislav Dragomira 4/48, Rajković Ive 2/64, Rajković – Bulatović Jovane 1/64, Stamatović Marije 1/64, Rajković Jovan Marine 4/64, Rajković Dragutin Natalije 1/16, Rajković Vojislav Nikole 4/48, Rajković Milutin Slobodana 4/32 i Rajković Milutin Sreta 4/32,

8. dio kat. parcele broj 591/3 (novi broj 591/8), šuma 6. klase u površini od 2826 m², dio kat. parcele broj 591/3 (novi broj 591/9), šuma 6. klase u površini od 3062 m², dio kat. parcele broj 583/1 (novi broj 583/4), šuma 6. klase u površini od 261 m², dio kat. parcele broj 557 (novi broj 557/2), pašnjak 4. klase u površini od 137 m², dio kat. parcele broj 558 (novi broj 558/2), livada 6. klase u površini od 171 m² i dio kat. parcele broj 558 (novi broj 558/3), livada 6. klase u površini od 27 m², upisane u listu nepokretnosti broj 203 kao susvojina Rajković Božidar Branka 1/6, Rajković Ljubomir Milivoja 1/2, Rajković Božidar Miloša 1/6 i Rajković Božidar Raca 1/6,

9. dio kat. parcele broj 549/1 (novi broj 549/4), livada 5. klase u površini od 151 m² i dio kat. parcele broj 550 (novi broj 550/3), pašnjak 5. klase u površini od 373 m², upisane u listu nepokretnosti broj 208 kao susvojina Rajković Slobodana 1/2 i Rajković Sreta 1/2,

10. dio kat. parcele broj 644/1 (novi broj 644/5), šuma 6. klase u površini od 933 m², upisana u listu nepokretnosti broj 244 kao susvojina Vešović Dragoljub Dragane 1/9, Stamatović Slobodana 1/3, Damjanović Branko Stojanke 1/9, Stamatović Veliša Vojina 1/3 i Stamatović Branko Zorice 1/9,

11. dio kat. parcele broj 465/1 (novi broj 465/3), šuma 6. klase u površini od 343 m² i dio kat. parcele broj 641 (novi broj 641/2), pašnjak 7 klase u površini od 6 m², upisane u listu nepokretnosti broj 257 kao svojina Tomić Krsta Vojislava,

12. dio kat. parcele broj 475/1 (novi broj 475/3), šuma 6. klase u površini od 372 m², upisana u listu nepokretnosti broj 275 kao svojina Vukanović Mijajlo Milodarke,

13. dio kat. parcele broj 674/1 (novi broj 674/5), neplodno zemljište u površini od 1412 m², upisana u listu nepokretnosti broj 288 kao svojina Vukanović Borislav Dejana,

14. dio kat. parcele broj 522/1 (novi broj 522/8), šuma 6. klase u površini od 958 m², dio kat. parcele broj 522/1 (novi broj 522/9), šuma 6 klase u površini od 10 m², dio kat. parcele broj 522/1 (novi broj 522/10), šuma 6 klase u površini od 139 m², dio kat. parcele broj 582 (novi broj 582/3), šuma 6 klase u površini od 379 m² i dio kat. parcele broj 589 (novi broj 589/3), šuma 6 klase u površini od 345 m², upisane u listu nepokretnosti broj 297 kao susvojina Vukanović Luke 1/3, Vukanović Milana 1/3 i Novosel Milodarke 1/3,

15. dio kat. parcele broj 585/1 (novi broj 585/4), šuma 6 klase u površini od 319 m² i dio kat. parcele broj 662/1 (novi broj 662/5), pašnjak 7 klase u površini od 882 m², upisane u listu nepokretnosti broj 318 kao susvojina Vučinić Gujić Momčilo Anke 1/9, Vučinić Miodrag Dubravke 1/36, Vučinić Ivana 1/3, Gazivoda Momčilo Jelene 1/9, Vučinić Mirko Miodraga 1/4, Vučinić Miodrag Mirka 1/36, Vučinić Miodrag Mladena 1/36 i Vučinić Momčila Ranka 1/9,

16. dio kat. parcele broj 613/1 (novi broj 613/3), pašnjak 7 klase u površini od 539 m², upisana u listu nepokretnosti broj 296 kao susvojina Marić – Vukanović Milena 1/3, Vukanović Aleksandar Ognjena 1/3 i Vukanović Aleksandar Srđana 1/3,

17. dio kat. parcele broj 701/3 (novi broj 701/10), pašnjak 7. klase u površini od 55 m² i dio kat. parcele broj 701/3 (novi broj 701/11), pašnjak 7. klase u površini od 43 m², upisane u listu nepokretnosti broj 323 kao svojina Vučinić Dražena,

18. dio kat. parcele broj 693 (novi broj 693/4), šuma 6. klase u površini od 572 m², dio kat. parcele broj 693 (novi broj 693/5), šuma 6 .klase u površini od 444 m² i dio kat. parcele broj 702/1 (novi broj 702/5), pašnjak 7 klase u površini od 387 m², upisane u listu nepokretnosti broj 327 kao susvojina Vučinić Aco Borisa 2/8, Vučinić Budimir Nenada 1/8, Vučinić Budimir Nikole 1/8, Vučinić Verice 2/8 i Vučinić Nenad Zdravka 2/8,

19. dio kat. parcele broj 816/1 (novi broj 816/3), livada 5 klase u površini od 3 m², upisana u listu nepokretnosti broj 377 kao svojina Kostić – Stamatović Ljilje,

20. dio kat. parcele broj 547/1 (novi broj 547/8), pašnjak 5 klase u površini od 117 m² dio kat. parcele broj 551/1 (novi broj 551/8), pašnjak 4. klase u površini od 61 m², upisane u listu nepokretnosti broj 445 kao svojina Novosel Milodarke,

21. dio kat. parcele broj 547/4 (novi broj 547/10), pašnjak 4 klase u površini od 69 m², upisana u listu nepokretnosti broj 766 kao svojina Minić Vuka,

22. dio kat. parcele broj 552/1 (novi broj 552/3), njiva 6 klase u površini od 2 m² i dio kat. parcele broj 554/1 (novi broj 554/4), pašnjak 4 klase u površini od 43 m², upisane u listu nepokretnosti broj 922 kao svojina Rajković Vojislav Dragana,

23. dio kat. parcele broj 533/1 (novi broj 533/2), livada 3 klase u površini od 62 m², upisana u listu nepokretnosti broj 433 kao svojina Vukanović Luke,

24. dio kat. parcele broj 537/1 (novi broj 537/6), dvorište u površini od 19 m² i dio kat. parcele broj 537/4 (novi broj 537/7), neplodno zemljište u površini od 41 m², upisane u listu nepokretnosti broj 221 kao svojina Lorinc Marek.

Član 2

Svrha eksproprijacije je eksproprijacija nepokretnosti radi izgradnje pristupnih puteva u KO Đurkovići, KO Mrke, KO Rogami i KO Podgorica II na teritoriji Glavnog grada Podgorica za potrebe izgradnje 110 Kv dalekovoda radi trajnog napajanja za potrebe izgradnje autoputa Bar - Boljare, dionica Smokovac - Matešovo.

Član 3

Korisnik eksproprijacije je Država Crna Gora – Ministarstvo saobraćaja i pomorstva.

Član 4

Postupak eksproprijacije nepokretnosti iz člana 1 ove odluke, sproveće Uprava za nekretnine.

Član 5

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 07-2654

Podgorica, 14. maja 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

687.

Na osnovu člana 9 stav 1 Zakona o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama i učešću pripadnika operativne jedinice za zaštitu i spašavanje, policije i zaposlenih u organima državne uprave u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu („Službeni list CG”, br. 61/08, 31/17 i 46/19), Ministarstvo odbrane donijelo je

**PRAVILNIK
O NAČINU PRIPREME, OBUKE I OPREMANJA
JEDINICA, ODNOŠNO PRIPADNIKA VOJSKE CRNE GORE ZA UPOTREBU U
MEĐUNARODNIM SNAGAMA**

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način pripreme, obuke i opremanja jedinica, odnosno pripadnika Vojske Crne Gore (u daljem tekstu: Vojska) za upotrebu u međunarodnim snagama.

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu, podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Načelnik Generalštaba Vojske određuje jedinice, odnosno pripadnike Vojske koji se upućuju na pripreme za upotrebu, odnosno učešće u međunarodnim snagama.

Pripreme iz stava 1 ovog člana obuhvataju:

- zdravstvene pripreme,
- obavještajno-bezbjednosne pripreme,
- psihološke pripreme, i
- administrativne pripreme.

Član 4

Zdravstvene pripreme iz člana 3 stav 2 alineja 1 ovog pravilnika koje vrši ovlašćena zdravstvena ustanova obuhvataju sistematske pregledе, stomatološku pripremu, imunološku pripremu i izdavanje odgovarajućih zdravstvenih potvrda o spremnosti pripadnika Vojske za učešće u međunarodnim snagama.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, kad imunološku pripremu nije moguće sprovesti u ovlašćenoj zdravstvenoj ustanovi, imunološka priprema pripadnika Vojske može se sprovesti u okviru međunarodnih snaga u koje se upućuju, uz prethodno odobrenje Ministarstva odbrane.

Član 5

Obavještajno-bezbjednosne pripreme iz člana 3 stav 2 alineja 2 ovog pravilnika obuhvataju vršenje bezbjednosne provjere, obavještajne pripreme, preduzimanje odgovarajućih bezbjednosnih radnji, mjera i postupaka, kao i izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima ako je to neophodno za vršenje dužnosti pripadnika Vojske u međunarodnim snagama.

Član 6

Psihološke pripreme iz člana 3 stav 2 alineja 3 ovog pravilnika koje sprovode psiholozi koji su zaposleni u Vojsci obuhvataju vršenje psiholoških ispitivanja pripadnika Vojske za učešće u međunarodnim snagama.

Član 7

Administrativne pripreme iz člana 3 stav 2 alineja 4 ovog pravilnika obuhvataju izdavanje:

- NATO/EU/UN naređenja za putovanje na obuku, odnosno za upućivanje pripadnika Vojske u međunarodne snage,
- službenog pasoša, ako je to neophodno za vršenje dužnosti u međunarodnim snagama, i
- drugih akata u vezi sa upotrebotom pripadnika Vojske u međunarodnim snagama.

Član 8

Pripreme iz čl. 4, 5, 6 i 7 ovog pravilnika vrše se u skladu sa planom priprema koji donosi Ministarstvo odbrane.

Član 9

Obuka pripadnika Vojske za učešće u međunarodnim snagama obuhvata njihovo osposobljavanje za vršenje konkretnih dužnosti u međunarodnim snagama i može se realizovati u Crnoj Gori i inostranstvu.

Na obuku iz stava 1 ovog člana, načelnik Generalštaba Vojske upućuje pripadnike Vojske koji su zdravstveno i psihološki sposobni, za koje nijesu utvrđene bezbjednosne smetnje iz člana 47 stav 1 tačka 10 Zakona o Vojsci Crne Gore i koji zadovoljavaju uslove za obavljanje dužnosti u međunarodnim snagama u koje se upućuju.

Na obuku iz stava 1 ovog člana, po pravilu, upućuje se najmanje 20% pripadnika Vojske više od potrebnog broja za učešće u međunarodnim snagama.

Obuka iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu programa obuke i ocjenjivanja pripadnika Vojske za učešće u konkretnim međunarodnim snagama, koji utvrđuje načelnik Generalštaba Vojske.

Član 10

Opremanje jedinica, odnosno pripadnika Vojske za upotrebu, odnosno učešće u međunarodnim snagama vrši se na osnovu liste opremanja koju utvrđuje načelnik Generalštaba Vojske i konkretnih aktivnosti u međunarodnim snagama, a u skladu sa planom opremanja koji donosi Ministarstvo odbrane.

Član 11

Organizaciona jedinica Generalštaba Vojske koja vrši poslove u vezi sa učešćem pripadnika Vojske u međunarodnim snagama izrađuje izvještaj o izvršenim pripremama, obuci i opremanju iz čl. 3, 9 i 10 ovog pravilnika.

Na osnovu izvještaja iz stava 1 ovoga člana, načelnik Generalštaba Vojske predlaže ministru odbrane jedinice, odnosno pripadnike Vojske za upotrebu, odnosno učešće u međunarodnim snagama.

Član 12

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju da važe odredbe Pravilnika o bližim uslovima, načinu i postupku izbora, pripreme, obuke upućivanja pripadnika Vojske Crne Gore i zaposlenih u Ministarstvu odbrane u međunarodne snage, mirovne misije i druge aktivnosti u inostranstvu („Službeni list CG”, broj 78/09) koje se odnose na bliže uslove, način, postupak izbora, pripreme, obuke i upućivanja pripadnika Vojske u međunarodne snage.

Član 13

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljinja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 13-040/20-2805/5

Podgorica, 8. juna 2020. godine

Ministar,
mr **Predrag Bošković**, s.r.

688.

Na osnovu člana 48 stav 9 Zakona o javnim nabavkama ("Službeni list CG", broj 74/19), Ministarstvo finansija donijelo je

PRAVILNIK O BLIŽIM KRITERIJUMIMA ZA OBRAZOVANJE KOMISIJE ZA SPROVOĐENJE POSTUPKA JAVNE NABAVKE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži kriterijumi za obrazovanje komisije za sprovođenje postupka javne nabavke (u daljem tekstu: Komisija).

Član 2

Broj članova Komisije i njihove stručne kvalifikacije ovlašćeno lice naručioca određuje zavisno od vrste predmeta javne nabavke.

Član 3

Položeni stručni ispit za rad na poslovima javnih nabavki, kao uslov koji mora da ispunii najmanje jedna trećina broja članova Komisije, može da ima bilo koji član Komisije, uključujući i službenika za javne nabavke naručioca.

Član 4

Član Komisije - stručnjak iz oblasti predmeta javne nabavke je lice koje ima najmanje kvalifikaciju visokog obrazovanja, sedmi nivo (VII) u obimu 240 kredita CSPK-a iz oblasti predmeta javne nabavke i položen stručni ispit iz oblasti predmeta javne nabavke, ako je utvrđen posebnim propisom i najmanje tri godine radnog iskustva u struci.

Ako predmet javne nabavke obuhvata više različitih oblasti, u Komisiju se mora imenovati najmanje jedan stručnjak iz svake od tih oblasti koji ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana.

Ako predmet nabavke spada u više različitih ili srodnih oblasti, u Komisiju se mora imenovati najmanje po jedan stručnjak iz tih oblasti koji ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana.

Član 5

Članovi Komisije mogu imati najmanje kvalifikaciju visokog obrazovanja, šesti nivo (VI) nacionalnog okvira kvalifikacije, u obimu 180kredita CSPK-a.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, diplomirani pravnik koji je član Komisije treba da ima:

1) najmanje kvalifikaciju visokog obrazovanja, sedmi nivo (VII) nacionalnog okvira kvalifikacije, u obimu 240 kredita CSPK-a;

2) položen stručni ispit za rad u državnim organima ili najmanje tri godine radnog iskustva u obavljanju pravnih poslova.

Član 6

Za člana Komisije, po pravilu, imenuje se zaposleni kod naručioca.

Ako se iz reda zaposlenih kod naručioca ne mogu imenovati svi članovi Komisije, za člana Komisije može se imenovati lice koje nije zaposленo kod naručioca.

Član 7

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o bližim kriterijumima za obrazovanje komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda ("Službeni list CG", broj 24/15).

Član 8

Ovaj pravilnik objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“, a stupa na snagu 9. jula 2020. godine.

Broj: 15-2119/1
Podgorica, 2. juna 2020. godine

Ministar,
Darko Radunović, s.r.

689.

Na osnovu člana 134 stav 9 Zakona o javnim nabavkama ("Službeni list CG", broj 74/19), Ministarstvo finansija donijelo je

PRAVILNIK O NAČINU UTVRĐIVANJA ISPRAVKE RAČUNSKE GREŠKE U PONUDI U POSTUPKU JAVNE NABAVKE

Član 1

Utvrđivanje ispravke računske greške u ponudi u postupku javne nabavke vrši se na način dat u Prilogu 1 koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član2

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o metodologiji utvrđivanja računske greške u ponudi u postupku javne nabavke („Službeni list CG“, broj 24/15).

Član3

Ovaj pravilnik objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“, a stupa na snagu 9. jula 2020. godine.

Broj:15-2120/1

Podgorica, 2. juna 2020. godine

Ministar,
Darko Radunović, s.r.

PRILOG 1

NAČIN UTVRĐIVANJA ISPRAVKE RAČUNSKE GREŠKE U PONUDI U POSTUPKU JAVNE NABAVKE

1. Računska greška

Računska greška u ponudi je greška u obračunu i iskazivanju ponuđene cijene koja je rezultat određene računske operacije i to:

- 1) ponuđene cijene za određeni dio, partiju ili stavku predmeta, ili
- 2) ukupne ponuđene cijene ponude.

2. Utvrđivanje računske greške

Računsku grešku u ponudi utvrđuje komisija za sprovođenje postupka javne nabavke u postupku pregleda i ocjene ponuda provjerom da li je ponuđač:

- 1) za svaku stavku tehničke specifikacije pravilno obračunao i iskazao ponuđenu cijenu množenjem jedinične cijene i količine ponuđene robe, usluga ili radova;
- 2) pravilno obračunao i iskazao ukupnu cijenu ponude primjenom procentualnog iznosa utvrđenog tehničkom specifikacijom;
- 3) pravilno iskazao ukupnu cijenu ponude sabiranjem ponuđenih cijena po svim ponuđenim stavkama predmeta nabavke.

3. Otklanjanje računske greške

Računska greška u ponudi otklanja se na način što komisija za sprovođenje postupka javne nabavke dostavlja ponuđaču pisano obavještenje koje sadrži:

- iznos računske greške;
- način utvrđivanja računske greške;
- predlog načina otklanjanja računske greške;
- zahjev da u roku od pet dana od dana dostavljanja obavještenja da saglasnost za ispravku računske greške.

Ponuđač može, u roku iz stava 1 ove tačke, da izvrši uvid u ponudu i provjeri da li je računska greška pravilno utvrđena.

Ako ponuđač dostavi saglasnost iz stava 1 ove tačke, komisija za sprovođenje postupka javne nabavke izvršiće ispravku utvrđene računske greške u ponudi tog ponuđača i da je verifikuje potpisom predsjednika ili člana komisije kojeg odredi komsija.

Ako ponuđač u roku iz stava 1 ove tačke ne dostavi pisano saglasnost za otklanjanje utvrđene računske greške, ponuda se ocjenjuje kao neispravna u skladu sa zakonom.

Ispravkom utvrđene računske greške treba da se obezbjedi trajnost izvršenih ispravki i razlikovanje od ponude.

690.

Na osnovu člana 113 stav 3 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG“, broj 74/19) Ministarstvo finansija donijelo je

**PRAVILNIK
O OBRASCU EVIDENCIJE REGISTROVANIH PONUĐAČA U ELEKTRONSKI
SISTEM JAVNIH NABAVKI**

Član 1

Evidencija registrovanih ponuđača u elektronski sistem javnih nabavki sačinjava se na obrascu 1 koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 2

Ovaj pravilnik objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“, a stupa na snagu 9. jula 2020. godine.

Broj: 15-2168/1

Podgorici, 3. juna 2020. godine

Ministar,
Darko Radunović, s.r.

OBRAZAC 1

EVIDENCIJA REGISTROVANIH PONUĐAČA U ELEKTRONSKI SISTEM JAVNIH NABAVKI							
	Naziv	PIB	Matični broj ponuđača	Oblik organizovanja ponuđača	Država	Grad	Kontakt telefon
1.							
2.							
...							

691.

Na osnovu člana 38 stav 4 Zakona o javnim nabavkama ("Službeni list CG", broj 74/19), Ministarstvo finansija donijelo je

**PRAVILNIK
O EVIDENCIJI I METODOLOGIJI ANALIZE RIZIKA U VRŠENJU KONTROLE U
POSTUPCIMA JAVNIH NABAVKI**

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način vođenja, sadržaj evidencije o sukobu interesa, odnosno kršenju antikorupcijskog pravila i metodologija analize rizika u vršenju kontrole u postupcima javnih nabavki.

Član 2

Evidencija o sukobu interesa, odnosno kršenju antikorupcijskog pravila vodi se na obrascu 1.

Evidencija iz stava 1 ovog člana, vodi se u pisanoj ili elektronskoj formi.

Član 3

Radi proaktivnog djelovanja u prevenciji i ranom otkrivanju koruptivnih radnji i drugih djela sa obilježjem korupcije u postupcima javnih nabavki primjenjuje se metodologija analize rizika u vršenju kontrole u postupcima javnih nabavki data u Prilogu 1.

Metodologija iz stava 1 ovog člana primjenjuje se u fazi:

- 1) planiranja i pripreme postupka javne nabavke;
- 2) sproveđenja postupka javne nabavke;
- 3) realizacije ugovora o javnoj nabavci.

Član 4

Obrazac 1 i Prilog 1 čine sastavni dio ovog pravilnika.

Član 5

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o načinu vođenja i sadržaju evidencije o kršenju antikorupcijskih pravila („Službeni list CG“, br. 63/11 i 56/15).

Član 6

Ovaj pravilnik objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“, a stupa na snagu 9. jula 2020. godine.

Broj: 15-2121/1
Podgorica, 2. juna 2020. godine

Ministar,
Darko Radunović, s.r.

Evidencija o sukobu interesa, odnosno kršenju antikorupcijskog pravila¹

Broj i datum službene zabilješke

Podaci o naručiocu

Naziv: _____
 Sjedište: _____
 Adresa: _____

1. Broj podnešenih službenih zabilješki:

2. Broj i vrsta postupka u kojem je utvrđeno kršenje antikorupcijskih pravila:

Vrste postupka	Broj	Datum kršenja
1. Otvoreni postupak		
2. Ograničeni postupak		
3. Konkurenčki postupak sa pregovorima		
4. Pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje		
5. Partnerstvo za inovacije		
6. Konkurenčki dijalog		
7. Pregovarački postupak sa prethodnim objavljivanjem poziva za nadmetanje		

3. Vrste radnji kojima je izvršeno kršenje člana 38 Zakona o javnim nabavkama:

Vrsta radnje	Broj	Napomena
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

4. Podaci o službeniku za javne nabavke, članu Komisije za sprovođenje postupka javne nabavke, licu koje je učestvovalo u pripremi tenderske dokumentacije, licu koje učestvuje u planiranju javne nabavke ili drugom licu kod naručioca kojima je od strane ponuđača odnosno podnosioca prijave za kvalifikaciju neposredno ili posredno dato, ponuđeno ili stavljen u izgled poklon ili neka druga korist:

Ime i prezime: _____
 Zvanje: _____
 Adresa: _____

5. Podaci o privrednom subjektu i licu zaposlenom kod tog privrednog subjekta koji je izvršio antikorupcijsku radnju:

Ime i prezime: _____
 Sjedište/prebivalište ili boravište: _____
 Adresa: _____
 Zanimanje/zvanje: _____

6. Podaci o privrednom društvu i fizičkom licu koje je u sukobu interesa sa naručiocem po osnovu člana 41 stav 1 tač. 1 i 2 i člana 42 Zakona o javnim nabavkama:

Ime i prezime: _____
 Sjedište/prebivalište ili boravište: _____
 Adresa: _____
 Zanimanje/zvanje: _____

7. Podaci o preduzetim mjerama zaštite:

_____

8. Napomena o brisanim podacima:

¹ Evidencija o sukobu interesa, odnosno kršenju antikorupcijskog pravila i Izvještaj o kršenju antikorupcijskih pravila dostavlja se do 31. decembra tekuće godine Ministarstvu finansija

METODOLOGIJA ANALIZA RIZIKA U VRŠENJU KONTROLE U POSTUPCIMA JAVNIH NABAVKI

FAZA PLANIRANJA I PRIPEME POSTUPKA JAVNE NABAVKE	
Potencijalna zona rizika	Preventivne mjere
<p>Plan javnih nabavki nije u okviru planiranih finansijskih sredstava u budžetu,</p> <p>Plan javnih nabavki često se mijenja i dopunjava tokom fiskalne ili finansijske godine</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Blagovremena koordinacija sa unutrašnjim organizacionim jedinicama naručioca radi prikupljanja potreba koje se obezbjeđuju preko javnih nabavki -Objektivna procjena potrebnih količina uzimajući u obzir podatke iz prethodnih godina -Istraživanje tržišta radi procjene troškova i objektivnog izračunavanja procijenjene vrijednosti javne nabavke - Planiranje predmeta javne nabavke u skladu sa jedinstvenim rječnikom javne nabavke -Objektivno određivanje vrste robe, usluge ili radova u odnosu na tehnološke i funkcionalne karakteristike, namjenu i svojstva -Koordinacija sa službom za finansije prije usvajanja plana javnih nabavki -Dobijanje saglasnosti od nadležnog organa na plan javnih nabavki, kao i na izmjene i/ili dopune plana javnih nabavki -Blagovremeno objavljivanje plana javnih nabavki, kao i njegovih izmjena i/ili dopuna na elektronskom sistemu javnih nabavki (ESJN) -Korišćenje standardizovanog obrasca plana javnih nabavki
<p>Dijeljenje predmeta javne nabavke koji čini cjelinu tokom iste fiskalne ili finansijske godine sa namjerom izbjegavanja primjene Zakona o javnim nabavkama, odnosno zakonom propisanog postupka</p> <p>Dijeljenje sličnih predmeta nabavke koji se uobičajeno nabavljaju zajedno kako bi se smanjila procijenjena vrijednost javne nabavke i sprovedla odvojena nabavka ili nabavka u okviru vrijeđnosnog razreda predviđenog za jednostavne nabavke. Veliki broj predmeta javnih nabavki procijenjene vrijednosti neznatno ispod praga za jednostavne nabavke</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Planiranje predmeta nabavke u skladu s jedinstvenim rječnikom javne nabavke -Objektivno određivanje vrste robe, usluge ili radova u odnosu na tehnološke i funkcionalne karakteristike, namjenu i svojstva -Objektivna kontrola plana javnih nabavki u odnosu na definiranje predmeta javnih nabavki, posebno u odnosu na tehničke karakteristike ili specifikacije od strane službenika za javne nabavke ili stručnjaka koji posjeduje znanje iz oblasti predmeta javne nabavke, koji ima najmanje kvalifikaciju visokog obrazovanja, sedmi nivo (VII) u obimu 240 kredita CSPK-a (u daljem tekstu: stručnjak) -Angažovanje stručnjaka, naročito kod ugovora velike procijenjene vrijednosti nabavke, kao i složenih tehničkih karakteristika ili specifikacija -Kontrola ukupne godišnje vrijednosti planiranih javnih nabavki primjenom jednostavnih nabavki u odnosu na ograničenje izvršenog budžeta naručioca u prethodnoj godini
Objedinjavanje različitih predmeta nabavke koji uobičajeno nijesu međusobno spojivi kako bi se ograničila konkurenčija i smanjio broj potencijalnih ponuđača bez objektivnog opravdanja	<ul style="list-style-type: none"> -Planiranje premeta javne nabavke u skladu s jedinstvenim rječnikom javne nabavke -Objektivno određivanje vrste robe, usluge ili radova u odnosu na tehnološke i funkcionalne karakteristike, namjenu i svojstva -Objektivna kontrola plana javnih nabavki u odnosu na definiranje predmeta nabavki, posebno u odnosu na tehničke karakteristike ili specifikacije od strane službenika za javne nabavke ili stručnjaka -Podjela predmeta nabavke na partie prema tehnologiji, vrsti, količini, mjestu ili vremenu isporuke -Angažovanje stručnjaka iz oblasti predmeta javne nabavke
<p>Korišćenje diskriminatorskih uslova i kriterijuma ili mjera u tehničkim karakteristikama ili specifikacijama radi ograničenja ili sprječavanja konkurenčije Prečesto korišćenje ili pozivanje natehničke karakteristike ili specifikacije, robni znak, patent ili tip, posebno porijeklo ili proizvodnju koje označavaju robe, usluge ili radove, pri izradi tenderske dokumentacije Propuštanje navođenja riječi "ili ekvivalentno" kada ne može da se opiše predmet javne nabavke na način kojim se obezbjeđuje da tehničke karakteristike ili specifikacije budu razumljive ponuđačima, već se navode elementi kao što je robni znak, patent, tip ili proizvođač</p> <p>Predmet javne nabavke nije opisan potpuno, jasno i razumljivo, na način koji omogućava podnošenje odgovarajuće ponude po vrsti, kvalitetu, cijeni, kao i po drugim potrebnim svojstvima i uslovima</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Određivanje tehničkih karakteristika ili specifikacija pozivom na standarde ili normative uz navođenje riječi: "ili ekvivalentno" -Određivanje tehničkih karakteristika ili specifikacija u smislu potrebnih funkcionalnih karakteristika ili zahtjeva za izvršenje ugovora -Kod funkcionalnog opisa predmeta nabavke mora biti prepoznatljiva svrha predmeta i zahtjevi koji se postavljaju za predmet nabavke -Kontrola da li su riječi "ili ekvivalentno" izričito navedene u tenderskoj dokumentaciji kada se koristi ili poziva na elemente kao što je robni znak, patent, tip ili proizvođač -Objektivna kontrola uslova i zahtjeva u tenderskoj dokumentaciji, naročito u odnosu na opis predmeta nabavke i tehničke karakteristike ili specifikacije od strane službenika za javne nabavke ili stručnjaka -Angažovanje stručnjaka naročito kod ugovora velike procijenjene vrijednosti nabavke, kao i složenih tehničkih karakteristika ili specifikacija
Korišćenje diskriminatorskih uslova za učešće u postupku javne nabavke radi ograničenja ili sprječavanja konkurenčije, naročito fakultativnih uslova (npr. traženje previšokih iznosa prihoda od obavljanja djelatnosti na godišnjem nivou u odnosu na procijenjenu vrijednost javne nabavke; traženje velikog broja	<ul style="list-style-type: none"> -Objektivna kontrola povezanosti uslova za učešće u postupku javne nabavke sa predmetom javne nabavke od strane komisije za sprovođenje postupka javne nabavke -Objektivna kontrola proporcionalnosti uslova u odnosu na procijenjenu vrijednost predmeta nabavke od strane komisije za

godina radnog iskustva ili uvjerenja, sertifikata i potvrda koji nijesu povezani sa predmetom nabavke; prilaganje potvrde o posjeti gradilištu/objektu kao uslov za podnošenje ponude; traženje uzorka čija izrada iziskuje vrlo visoke troškove, jer nije uobičajen - sadrži ugraviran logotip naručioца i sl.)	sprovođenje postupka javne nabavke -Angažovanje stručnjaka, naročito kod ugovora velike procijenjene vrijednosti nabavke, kao i složenih tehničkih karakteristika ili specifikacija
Korišćenje diskriminatorskih kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude radi ograničenja ili sprječavanja konkurenčije	-Objektivna kontrola povezanosti kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude sa predmetom javne nabavke od strane komisije za sprovođenje postupka javne nabavke -Angažovanje stručnjaka, naročito kod ugovora velike procijenjene vrijednosti nabavke, kao i složenih tehničkih karakteristika ili specifikacija
Prekratki rokovi za podnošenje ponuda ili prijava za kvalifikaciju Zloupotreba razloga hitnosti radi skraćenja roka	-Pažljivo planiranje i blagovremeno pokretanje postupka javne nabavke -Objektivna kontrola da je rok za podnošenje ponuda ili prijava za kvalifikaciju primjereno vremenu potrebnom za pripremu ispravne ponude odnosno prijave, a u skladu s načelom proporcionalnosti -Kontrola da rok za podnošenje ponuda nije kraći od minimalnog roka propisanog Zakonom o javnim nabavkama od strane komisije za sprovođenje postupka javne nabavke -Ako priprema ponude ili prijave zahtjeva pregled obimne tenderske dokumentacije ili obilazak lokacija, posebno kod ugovora velike procijenjene vrijednosti nabavke i složenih tehničkih karakteristika ili specifikacija, treba predvidjeti duži rok za podnošenje ponuda ili prijava od minimuma propisanog zakonom, u skladu sa načelom proporcionalnosti -Objektivno obrazloženje na osnovu restiktivnog tumačenja opravdanosti razloga hitnosti
Nedostatak kompetencija službenika	-Zaposlen najmanje jedan službenik za javne nabavke koji ima visoku stručnu spremu i položen stručni ispit za rad na poslovima javnih nabavki -Blagovremeno dostavljanje rješenja o rasporedu lica na mjesto službenika za javne nabavke nadležnom organu -Redovno upućivanje službenika za javne nabavke na stručno osposobljavanje i usavršavanja u oblasti javnih nabavki -Angažovanje stručnjaka, naročito kod ugovora velike procijenjene vrijednosti nabavke, kao i složenih tehničkih karakteristika ili specifikacija
Postojanje sukoba interesa	-Objavljivanje izjave ovlaštenog lica o nepostojanju sukoba interesa, na portalu javnih nabavki, koja je sastavni dio tenderske dokumentacije -Objavljivanje izjava drugih lica koja učestvuju u postupku javne nabavke o nepostojanju sukoba interesa u tenderskoj dokumentaciji -Izuzimanje iz postupka javne nabavke ako postoji sukob interesa -Uključivanje antikorupcijske klauzule u ugovoru o javnoj nabavci -Isključenje ponude ako se utvrdi da postoji sukob interesa ili je prekršeno antikorupcijsko pravilo

2. FAZA SPROVOĐENJA POSTUPKA JAVNE NABAVKE

Potencijalna zona rizika	Preventivne mjere
Nijesu obezbijeđena finansijska sredstva za sprovođenje postupka javne nabavke budžetom ili na drugi način u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama Nabavka nije predviđena planom javnih nabavki	-Blagovremena koordinacija sa unutrašnjim organizacionim jedinicama naručioца radi tačnog određivanja potreba koje se obezbjeđuju preko javnih nabavki -Istraživanje tržišta radi procjene troškova i objektivnog izračunavanja procijenjene vrijednosti nabavke -Koordinacija sa službom za finansije prije usvajanja plana javnih nabavki -Dobijanje saglasnosti od nadležnog organa na plan javnih nabavki, kao i na njegove izmjene i/ili dopune -Blagovremeno objavljivanje plana javnih nabavki i njegovih izmjena i/ili dopuna na ESJN -Rebalans budžeta ili obezbjeđenje finansijskih sredstava na drugi način u skladu sa zakonom
Neopravdana primjena pregovaračkog postupka sa ili bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje radi ograničavanja ili sprječavanja konkurenčije	-Istraživanje tržišta radi procjene broja potencijalnih ponuđača -Korišćenje restiktivnog tumačenja prilikom procjene opravdanosti ispunjavanja zakonskih uslova za sprovođenje ove vrste postupaka -Pribavljanje saglasnosti nadležnog organa o ispunjenosti uslova za sprovođenje ove vrste postupaka
Protok povjerljivih podataka i informacija, naročito do otvaranja ponuda Protok povjerljivih podataka i informacija tokom pregovaranja prilikom sprovođenja pregovaračkog postupka sa ili bez	-Potpisivanje izjave o čuvanju tajnosti podataka -Postojanje procedure o postupanju sa povjerljivim podacima i obezbjeđivanje tajnosti ponuda

prethodnog objavljivanja poziva za javnonadmetanje	-Pažljivo planiranje i blagovremeno pokretanje postupka javne nabavke -Izrada prečišćene verzije teksta tenderske dokumentacije ili jasno označavanje izmijenjenih ili dopunjenih djelova tenderske dokumentacije -Adekvatno produženje roka za dostavljanje ponuda prilikom izmjene i/ili dopune tenderske dokumentacije u skladu sa načelom ravnopravnosti -Objektivna kontrola suštine datog pojašnjenja tenderske dokumentacije prije dostavljanja i objavljivanja od strane komisije za sprovođenje postupka javne nabavke -U slučaju sumnje da li se radi o pojašnjenu ili o izmjeni i/ili dopuni tenderske dokumentacije, postupiti kao da se radi o izmjeni i/ili dopuni tenderske dokumentacije -Uspostavljanje odgovarajućih kontrolnih mehanizama i procedura kako bi se spriječilo izbjegavanje davanja pojašnjenja tenderske dokumentacije
Pojedine stavke troškovnika imaju neuobičajeno nisku cijenu u odnosu na tržišne cijene jer se neće izvoditi ili će se primijeniti drugi mehanizmi za kompenzaciju (zaključivanje aneksa osnovnom ugovoru, zaključivanje ugovora na osnovu sprovedenog pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje radi nabavke radova ili usluga koji nijesu obuhvaćeni osnovnim ugovorom, a uslijed nepredviđenih okolnosti postanu neophodni za njegovo izvršenje)	-Pažljivo planiranje i blagovremeno pokretanje postupka javne nabavke -Provjera tenderske dokumentacije prilikom izrade, posebno troškovnika od strane komisije za sprovođenje postupka javne nabavke i/ili stručnjaka -Korišćenje restriktivnog tumačenja prilikom procjene opravdavnosti ispunjavanja zakonom utvrđenih uslova za sprovođenje pregovaračkog postupaka -Pribavljanje saglasnosti nadležnog organa o ispunjenosti zakonom utvrđenih uslova za sprovođenje pregovaračkog postupaka -Provjera izjave ponuđača o nepostojanju sukoba interesa date u okviru Izjave privrednog subjekta -Traženje obrazloženja nerealne ponude od ponuđača -Isključenje ponuđača iz postupka javne nabavke ako se ocijeni da obrazloženje nerealne ponude nije opravdano -Provjera računske greške -Objavljivanje odluke o izboru najpovoljnije ponude na ESJN
Ponuđač (ili više njih) bez valjanog opravdanja odustaje od svoje ponude nakon javnog otvaranja ponuda ili otvaranja ponuda, a prije donošenja odluke o izboru najpovoljnije ponude, što za posljedicu ima da naručilac mora da izabere preostalu skupljbu, odnosno ekonomski nepovoljniju ponudu	-Utvrđivanje obaveze dostavljanja garancije ponude -Kontrola međusobne povezanosti ponuđača koji je odustao i onoga koji je preostao (npr. povezana društva, iste adrese, ista ovlašćena lica, isti procenat razlike među ponuđenim cijena) -Ako su ispunjeni uslovi utvrđeni zakonom, isključenje preostale skuplje odnosno ekonomski nepovoljnije ponude zbog narušavanja načela obezbjeđivanja konkurenčije te donošenje odluke o poništenju postupka javne nabavke -Aktiviranje garancije ponude
Nepravilan prijem ponuda Ponuda se čuva na način da može biti dostupna neovlašćenim licima Uredno dostavljena blagovremena ponuda se izgubi od prijema do otvaranja Otvaranje ponuda se ne sprovodi odmah po isteku roka za dostavljanje ponuda Otvaranje neblagovremenih ponuda Ponuda nije u zatvorenom omotu ili nije povezana jednim jemstvenikom i zapečaćena čvrstim pečatnim voskom Nije obezbijeđena tajnost ponude	-Postojanje procedure o prijemu i obezbjeđivanju tajnosti ponuda kako bi službenici koji rade u arhivi na prijemu ponuda imali jasna uputstva o postupanju -Vođenje liste sa popisom dostavljenih ponuda sa rednim brojem i vremenom (dan, sat i minut) prijema -Pažljivo i savjesno postupanje prilikom otvaranja pošte kako se greškom ne bi otvorila pristigla ponuda prije isteka roka za dostavljanje -Otvaranje ponuda sprovodi se odmah po isteku roka za dostavljanje ponuda, a najkasnije sat vremena nakon isteka tog roka -Kontrola liste sa popisom dostavljenih ponuda i broja omota -Kontrola cijelovitosti omota i jemstvenika na otvaranju ponuda -Blagovremeno dostavljanje zapisnika o javnom otvaranju ponuda ponuđačima Za ponude dostavljene putem ESJN-a neophodno je: -obezbjedi prijem elektronskih ponuda potpisanih kvalifikovanim elektronskim potpisom u skladu sa zakonom; -omogući da elektronska ponuda ima vremensku oznaku, koja sadrži tačan datum, sat i minut prijema ponuda; -onemogući pristup podacima iz ponuda, prije početka otvaranja ponuda; -omogući otkrivanje kršenja zabrane pristupa podacima iz ponuda; -obezbjedi da samo određena lica naručioča mogu da vrše izmjene datuma određenog otvaranja ponuda; - obezbjedi da samo određena lica istovremeno imaju pristup podacima iz ponuda; -omogući arhiviranje elektronskih ponuda u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.
Isključenje ponuđača ili odbijanje ponude bez valjanog i	-Traženje objašnjenja ponude od ponuđača u cilju otklanjanja

<p>objektivnog obrazloženja naročito ponuđača koji ima najnižu cijenu ili najveći broj bodova</p> <p>Većina od dostavljenih ponuda su odbijene kao neispravne ili isključene iz postupka javne nabavke</p> <p>Nepridržavanje uslova za učešće i kriterijuma za izbor ponude predviđenih tenderskom dokumentacijom prilikom pregleda, ocjene i vrednovanja ponuda (koriste se drugi kriterijumi ili metodologija vrednovanja od one koja je bila predviđena)</p> <p>Izabrana ponuda ne ispunjava tražene tehničke karakteristike ili specifikacije</p> <p>Zapisnik o pregledu, ocjeni i vrednovanju ponuda sadrži kratko, nejasno ili kontradiktorno obrazloženje ocjene ispravnosti ili neispravnosti ponuda te načina vrednovanja ponuda</p> <p>Zapisnik o pregledu, ocjeni i vrednovanju ponuda sadrži izdvojeni stav pojedinog člana komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda</p> <p>Odluka ne sadrži obrazloženje ili je obrazloženje kratko, nejasno ili kontradiktorno</p>	<p>sumnji i nejasnoća</p> <ul style="list-style-type: none"> -Angažovanje stručnjaka, posebno kod ugovora velike procijenjene vrijednosti javne nabavke te složenih tehničkih karakteristika ili specifikacija -Objavljivanje odluke o izboru najpovoljnije ponude na ESJN-i -Omogućavanje ponuđaču da nakon dostavljanja odluke o izboru najpovoljnije ponude do isteka roka za izjavljivanje žalbe ostvari pravo uvida u dokumentaciju postupka javne nabavke i dostavljene ponude, osim u podatke koji su označeni kaotajni -Blagovremeno dostavljanje ugovora o javnoj nabavci i svih aneksa ugovora nadležnom organu radi objavljivanja na ESJN-i.
<p>Dvije ili veći broj ponuda imaju najnižu cijenu ili jednaki broj bodova</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Pažljivo planiranje i blagovremeno pokretanje postupka javne nabavke -Istraživanje tržišta radi procjene troškova i objektivnog izračunavanja procijenjene vrijednosti nabavke i broja potencijalnih ponuđača -Provjera tenderske dokumentacije prilikom izrade, posebno troškovnika od strane stručnjaka -Provjera međusobne povezanosti ponuđača (npr. povezana društva, iste adrese, ista ovlašćena lica) -Ako su ispunjeni uslovi propisani zakonom, odbijanje preostale skuplje ponude kao neispravne zbog narušavanja načela obezbjeđivanja konkurenčije i donošenje odluke o obustavljanju postupka
<p>Ponuđač čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija odbije da zaključi ugovor o javnoj nabavci</p>	<p>-Zahtijevanje naknade štete u iznosu od 10% od ponuđenog iznosa ponude u skladu sa članom 149 stav 8 Zakona o javnim nabavkama</p>

3. FAZA REALIZACIJE UGOVORA O JAVNOJ NABAVCI	
Potencijalna zona rizika	Preventivne mjere
<p>Ugovor o javnoj nabavci se ne realizuje u skladu sa tenderskom dokumentacijom i izabranom ponudom. Zaključivanje aneksu ugovora o javnoj nabavci nakon sprovedenog postupka radi povećanja cijene ili produženja roka ili radi izmjene nekog drugog bitnog uslova ugovora</p> <p>Garancija za dobro izvršenje ugovora tražena u tenderskoj dokumentaciji nije dostavljena ili je dostavljena u manjem iznosu</p> <p>Nema imenovanog lica/vođe projekta, naročito kod javne nabavke radova velike procijenjene vrijednosti</p> <p>Zamjena pojedinih ponuđenih stavki troškovnika sa stavkama nižeg kvaliteta</p> <p>Odustajanje od nabavke pojedinih stavki troškovnika tokom realizacije ugovora</p> <p>Sprovodenje pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje radi nabavke radova ili usluga koji nijesu obuhvaćeni osnovnim ugovorom, a uslijed nepredviđenih okolnosti postanu neophodni za njegovo izvršenje</p> <p>Neplaćanje fakturna u roku dospijeća</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Pažljivo planiranje i blagovremeno pokretanje postupka javne nabavke -Kontrola tenderske dokumentacije prilikom izrade, naročito troškovnika -Korišćenje standardizovanih obrazaca ugovora, posebno kod javne nabavke radova (npr. FIDIC) -Antikorupcijska klauzula sadržana je u ugovoru -Ugovor sadrži klauzulu o penalima za slučaj prekoračenja roka i/ili nagradama za slučaj završetka prije ugovorenog roka -Kontrola izvršavanja ugovora o javnoj nabavci u skladu sa članom 152 Zakona o javnim nabavkama -Vođenje i redovno ažuriranje evidencije zaključenih ugovora o javnim nabavkama -Objavljivanje evidencije zaključenih ugovora o javnim nabavkama i okvirnim sporazumima na ESJN -Korišćenje restriktivnog tumačenja prilikom procjene opravданosti ispunjavanja uslova za sprovođenje pregovaračkog postupaka utvrđenih Zakonom o javnim nabavkama -Pribavljanje saglasnosti nadležnog organa o ispunjenosti uslova za sprovođenje pregovaračkog postupaka -Angažovanje stručnjaka za kontrolu realizacije ugovora, naročito kod ugovora velike procijenjene vrijednosti nabavke te složenih tehničkih karakteristika ili specifikacija -Blagovremeno dostavljanje ugovora o javnoj nabavci i svih aneksa ugovora nadležnom organu radi objavljivanja na ESJN -Odobravanje i plaćanje faktura
<p>Zaključivanje ugovora suprotno odredbama Zakona o javnim nabavkama kojim se uređuju izuzeća od primjene</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Objavljivanje evidencije ugovora koji se ne zaključuju na osnovu Zakona o javnim nabavkama na internet stranicama ESJN, u skladu sa zakonom -Vođenje i redovno ažuriranje evidencije ugovora koji se ne zaključuju u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

692.

Na osnovu člana 49 stav 6 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG“, broj 74/19), Ministarstvo finansija donijelo je

**PRAVILNIK
O PROGRAMU I NAČINU POLAGANJA STRUČNOG ISPITA
ZA RAD NA POSLOVIMA JAVNIH NABAVKI**

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se program i način polaganja stručnog ispita za rad na poslovima javnih nabavki, sastav i način obrazovanja komisije za polaganje stručnog ispita za rad na poslovima javnih nabavki, visina troškova polaganja stručnog ispita, visina naknade za rad predsjednika, članova i sekretara Komisije za polaganje stručnog ispita za rad na poslovima javnih nabavki, izdavanje sertifikata i obrazac sertifikata o položenom stručnom ispitu.

Program stručnog ispita

Član 2

Program stručnog ispita rad na poslovima javnih nabavki sa literaturom dat je u Prilogu 1.

Uslovi za polaganje stručnog ispita

Član 3

Stručni ispit za rad na poslovima javnih nabavki (u daljem tekstu: stručni ispit) može da polaže lice sa najmanje IV nivoom nacionalnog okvira kvalifikacija, najmanje jednom godinom radnog iskustva i završenom obukom stručnog osposobljavanja za stručni ispit.

Lice iz stava 1 ovog člana, treba da podnose zahtjev za polaganje stručnog ispita organu državne uprave nadležnom za politiku javnih nabavki (u daljem tekstu: Ministarstvo) na obrascu 1.

Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana dostavlja se i:

- 1) kopija biometrijske lične karte;
- 2) ovjerena kopija dokaza o stručnoj spremi;
- 3) uvjerenje, odnosno potvrda o završenom programu stručnog osposobljavanja i usavršavanja;
- 4) potvrda o radnom iskustvu;
- 5) dokaz o izvršenoj uplati za polaganje ispita.

Rješenje o ispunjenosti uslova za polaganje stručnog ispita

Član 4

Nakon prijema zahtjeva iz člana 3 ovog pravilnika, Ministarstvo donosi rješenje o ispunjenosti uslova za polaganje stručnog ispita, u roku od osam dana od dana od dana prijema zahtjeva.

Komisija za polaganje stručnog ispita

Član 5

Stručni ispit polaže se pred Komisijom za polaganje stručnog ispita (u daljem tekstu: Komisija).

Komisija ima predsjednika i dva člana.

Predsjednik i jedan član Komisije imenuju se iz reda zaposlenih u Ministarstvu.

Za predsjednika i članove Komisije može da bude imenovano lice sa završenim VII1 nivoom nacionalnog okvira kvalifikacija i sa najmanje šest godina radnog iskustva, odnosno pet godina radnog iskustva na poslovima javnih nabavki.

Jedan član komisije mora imati pravosudni ispit.

Stručno-administrativne poslove za Komisiju obavlja sekretar.

Za sekretara Komisije može biti imenovano lice sa završenim VII1 nivoom nacionalnog okvira kvalifikacija i sa najmanje pet godina radnog iskustva.

Naknada

Član 6

Predsjednik, članovi i sekretar Komisije imaju pravo na mjesecnu naknadu za rad u Komisiji u visini koja se određuje u odnosu na prosječnu bruto zaradu u prethodnoj godini u Crnoj Gori, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

Visina naknade za rad u Komisiji iznosi:

- za predsjednika Komisije - 60% prosječne bruto zarade;
- za člana Komisije - 50% prosječne bruto zarade;
- za sekretara Komisije - 40% prosječne bruto zarade.

Organizovanje ispita

Član 7

Predsjednik Komisije određuje datum, vrijeme i mjesto polaganja stručnog ispita.

Sekretar Komisije treba da objavi obavještenje o polaganju stručnog ispita na internet stranici Ministarstva najkasnije 15 dana prije početka polaganja ispita.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, ako je rok za polaganje stručnog ispita određen u kraćem trajanju, sekretar Komisije elektronski ili putem telefona informiše lice kojem je izdato rješenje o ispunjenost uslova za polaganje stručnog ispita (u daljem tekstu: kandidat) o terminu polaganja ispita.

Način polaganja stručnog ispita

Član 8

Stručni ispit sastoji se iz pisanog i usmenog dijela.

Pravila polaganja pisanog dijela stručnog ispita

Član 9

Prije početka polaganja pisanog dijela stručnog ispita sekretar Komisije utvrđuje identitet kandidata uvidom u ličnu kartu, pasoš ili drugu ispravu sa fotografijom na osnovu koje se može utvrditi identitet kandidata.

Za vrijeme polaganja ispita nije dozvoljena međusobna komunikacija kandidata, korišćenje mobilnog telefona ili drugih sredstava koja ometaju polaganje ispita, niti napuštanje prostorije u kojoj se polaze stručni ispit.

Kandidat koji ne poštaje pravila iz stava 2 ovog člana, biće udaljen iz daljeg postupka polaganja stručnog ispita.

Pisani dio ispita

Član 10

Pisani dio stručnog ispita polaze se putem testa u pisanoj ili elektronskoj formi.

Pitanja za pisani dio ispita priprema Komisija.

Odgovori na pitanje boduju se od 0 do 5 bodova.

Maksimalni broj tačnih odgovora po svakom pitanju iznosi 100 bodova.

Izrada pisanog dijela stručnog ispita traje 120 minuta.

Rezultat pisanog dijela stručnog ispita

Član 11

Komisija utvrđuje rezultate pisanog dijela ispita u odnosu na predviđeni broj bodova na svako pitanje.

Kandidat koji je na pisanom dijelu ispita ostvario najmanje 55% od ukupnog broja bodova, ima pravo na polaganje usmenog dijela stručnog ispita.

Usmeni dio ispita

Član 12

Usmeni dio stručnog ispita polaze na način što kandidat odgovara na tri pitanja praktične primjene normative iz Priloga 1.

Usmeni dio ispita je javan i polaze se pred Komisijom.

Uspjeh na usmenom dijelu ispita

Član 13

Komisija ocjenjuje usmeni ispit sa ocjenom "zadovoljava" ili "ne zadovoljava".

Konačna ocjena ispita

Član 14

Konačan rezultat kandidata na stručnom ispitu ocjenjuje se prema znanju pokazanom na pisanim i usmenim dijelom stručnog ispita, ocjenom "položio" ili "nije položio".

Odlaganje i odustanak od polaganja

Član 15

Komisija može na pisani zahtjev kandidata, odložiti polaganje stručnog ispita tom kandidatu, zbog bolesti kandidata ili drugih opravdanih razloga, za sljedeći rok za polaganje ispita.

Kandidat koji odustane od započetog polaganja ispita, ne pristupi polaganju ispita ili odloženom polaganju ispita, smatra se da nije položio stručni ispit.

Popravni ispit

Član 16

Kandidat koji na stručnom ispitu nije zadovoljio iz najviše jednog predmeta, ima pravo da iz tog predmeta polaze popravni ispit.

Kandidat koji nije položio usmeni dio stručnog ispita može ponovo polagati u prvom narednom ispitnom roku.

Troškovi polaganja ispita

Član 17

Troškove polaganja stručnog ispita snosi kandidat.

Visina troškova iz stava 1 ovog člana iznosi 10% prosječne bruto zarade u prethodnoj godini u Crnoj Gori, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

Visina troškova ponovnog polaganja stručnog ispita iznosi 5% prosječne bruto zarade u prethodnoj godini u Crnoj Gori, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

Sredstva iz st.1 i 2 ovog člana uplaćuju se u budžet Crne Gore.

Lica sa invaliditetom oslobođena su plaćanja troškova za polaganje stručnog ispita.

Zapisnik

Član 18

O toku polaganja stručnog ispita sekretar Komisije vodi zapisnik.

Zapisnik iz stava 1 ovog člana sadrži:

- broj rješenja kojim je odobreno polaganje ispita;
- ime, ime roditelja i prezime i rođeno prezime kandidata;
- dan, mjesec, godina i mjesto rođenja kandidata;
- vrstu i nivo kvalifikacije obrazovanja kandidata;
- dan, čas i mjesto polaganja pisanog testa i usmenog dijela ispita;
- podatak da li je kandidat odustao od započetog polaganja ispita;
- broj bodova na pisanom dijelu ispita;
- ocjenu konačnog uspjeha ispita;
- vrijeme završetka ispita.

Zapisnik sačinjava sekretar Komisije, a potpisuju ga predsjednik i članovi Komisije.

Evidencija i sertifikat o položenom ispitu

Član 19

O polaganju stručnog ispita vodi se evidencija.

Kandidatu koji je položio stručni ispit, Ministarstvo izdaje sertifikat o položenom stručnom ispitu na obrascu 2.

Prilog i obrasci

Član 20

Prilog 1 i obrasci 1 i 2 čine sastavni dio ovog pravilnika.

Prestanak važenja

Član 21

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o programu i načinu polaganja stručnog ispita za rad na poslovima javnih nabavki („Službeni list CG“, br. 28/12 i 23/19).

Stupanje na snagu

Član 22

Ovaj pravilnik objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“, a stupa na snagu 9. jula 2020. godine.

Broj:15-2118/1

Podgorica, 2. juna 2020. godine

Ministar,

Darko Radunović, s.r.

PROGRAM STRUČNOG ISPITA

1. Normativna rješenja utvrđena Zakonom o javnim nabavkama:

- Obveznici primjene Zakona o javnim nabavkama (u daljem tekstu: ZJN);
- Javna nabavka, poslovi, aktivnosti, jezik i valuta javnih nabavki;
- Načela javnih nabavki;
- Izuzeća od primjene ZJN;
- Vrijednosni razredi i primjena propisa;
- Pravo učešća u postupku i zaštita podataka
- Način komunikacije između naručilaca i privrednih subjekata;
- Sprječavanje korupcije i sukoba interesa u postupcima javnih nabavki;
- Nadležnost Ministarstva finansija u oblasti javnih nabavki;
- Elektronski sistem javnih nabavki (ESJN);
- Vršenje poslova javnih nabavki (nadležnosti službenika za javne nabavke i komisije za sprovođenje postupaka javnih nabavki), stručno osposobljavanje i usavršavanje;
- Vrste, izbor i pokretanje postupka javne nabavke;
- Zajedničke i centralizovane nabavke;
- Vrste predmeta javne nabavke (nabavka robe; nabavka radova; nabavka usluga, mješovite nabavke);
- Posebni oblici javnih nabavki (okvirni sporazum, dinamički sistem, elektronska aukcija, elektronski katalog);
- Način određivanja predmeta javne nabavke;
- Pokretanje postupka javne nabavke (uslovi za pokretanje postupka, plan javnih nabavki, istraživanje tržišta, način sačinjanja, objavljivanja/dostavljanja tenderske dokumentacije);
- Tehnička specifikacija predmeta javne nabavke (bitne karakteristike, zahtjevi u pogledu izvršenja, posebni zahjevi, zahjevi za oznake);
- Izmjene, dopune i pojašnjenje tenderske dokumentacije;
- Sredstva finansijskog obezbjeđenja ponude i ugovora o javnoj nabavci;
- Obavezni uslovi za učešće u postupku javne nabavke, dokazi za dokazivanje ispunjenosti uslova i izuzeci od primjene;
- Uslovi sposobnosti privrednog subjekta (uslovi za obavljanje djelatnosti, ekonomski i finansijski sposobnost, stručno tehnička sposobnost, dokazi za dokazivanje ispunjenosti uslova);
- Obavezni osnovi za isključenje privrednog subjekta iz postupka javne nabavke i izuzetci od primjene;
- Posebni osnovi za isključenje privrednog subjekta iz postupka javne nabavke i izuzetci od primjene;
- Način dokazivanja ispunjenosti uslova (izjava privrednog subjekta i provjera tačnosti izjave);
- Način određivanja rokova u postupku javne nabavke;
- Kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude
- Ponuda/prijava za kvalifikaciju (način sačinjanja i podnošenja, ponuda po partijama i varijantama, podnošenje zajedničke ponude, korišćenje sposobnosti drugih subjekata, podugovaranje);
- Prijem i otvaranje ponuda/prijava za kvalifikaciju, zapisnik o otvaranju ponuda/prijava);
- Ispravna, neispravna ponuda i nerealna ponuda, postupak pregleda i ocjene ispravnosti i vrednovanja ponuda, zapisnik o pregledu, ocjeni i vrednovanju ponuda/ prijava za kvalifikaciju, obavještenje o isključenju iz postupka);
- Razlozi za poništenje postupka javne nabavke;
- Odlučivanje o ponudama (obaveza donošenja odluke, odluka o isključenju iz postupka javne nabavke, odluka o izboru najpovoljnije ponude, odluka o poništenju postupka javne nabavke, uvid u dokumentaciju postupka javne nabavke, izvršnost odluka, okončanje postupka javne);
- Ugovor o javnoj nabavci (način zaključivanja ugovora, raskid ugovora, izmjene ugovora, kontrola i izvještavanje o realizaciji ugovora o javnoj nabavci);
- Posebni oblici nabavki usluga (nabavka društvenih i drugih posebnih usluga, rezervisane nabavke, projektni konkurs);
- Javne nabavke za obavljanje sektorskih djelatnosti (vrste sektorski djelatnosti, povezana privredna društva, zajednička ulaganja, sektorske djelatnosti direktno podložne tržišnoj konkurenciji, izbor postupka i tehnike u postupku javne nabavke i primjena kvalifikacionog sistema);
- Nabavka u oblasti odbrane i bezbjednosti;
- Evidencije o javnim nabavkama, izvještavanje i čuvanje dokumentacije.

2. Normativna rješenja utvrđena podzakonskim aktima donesenim po osnovu Zakona o javnim nabavkama

- Način sprovođenja jednostavnih nabavki;
- Način sprovođenja centralizovanih javnih nabavki;
- Metodologija vrednovanja ponuda;
- Metodologija vrednovanja ponuda;
- Metodologija utvrđivanja računske greške u ponudi;
- Način obrazovanja komisije za sprovođenje postupka javne nabavke;

- Evidencije i način vođenja evidencija u postupcima javnih nabavki;
- Primjena propisanih obrazaca u postupvima javnih nabavki.

3. Zaštitu prava u postupku javne nabavke Uređenost postupka javne nabavke Zakonom

- Pravna zaštita učesnika u postupku javne nabavke
- Način pokretanja postupka pravne zaštite;
- Pravo na žalbu, i rok za izjavljivanje žalbe;
- Obavezni sadržaj žalbe;
- Nedozvoljena, nepotpuna, neuredna, neblagovremena i žalbi izjavljenoa od neovlašćenog lica i način postupanja naručioca po ovim žalbama;
- Dejstvo žalbe i postupanje naručioca po žalbi;
- Postupanje naručioca u slučaju da je žalba u cijelosti osnovana;
- Postupanje naručioca u slučaju odustanka žalioca od žalbe;
- Posljedice nedostavljanja spisa predmeta Komisiji za zaštitu prava;
- Bitne povrede pravila postupka i postupanje Komisiji za zaštitu prava Komisiji po službenoj dužnosti;
- Rokovi za odlučivajce po žalbi od strane Komisiji za zaštitu prava;
- Odluke komisije za zaštitu prava;
- Obaveze naručioca po odluci Komisije za zaštitu prava;
- Troškovi žalbenog postupka;
- Sudska zaštita u postupku javne nabavke;
- Inspekcijski adzor nad sprovođenjem postupaka javne nabavke;
- Prekršajna odgovornost naručioca i ovlašćenog lica naručioca za povrede ZJN.

4. Literatura za polaganje stručnog ispita:

- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o upravnom postupku,
- Zakon o inspekcijskom nadzoru,
- Podzakonski akti Zakona o javnim nabavkama.

ZAHJEV

ZA POLAGANJE STRUČNOG ISPITA ZA RAD NA POSLOVIMA JAVNIH NABAVKI

završenom _____ iz _____ rođen/a _____ godine, sa
_____ (nivo kvalifikacije obrazovanja).

Datum: _____

Adresa: _____

Potpis: _____

Crna Gora
Ministarstvo finansija

SERTIFIKAT

O POLOŽENOM STRUČNOM ISPITU ZA RAD NA POSLOVIMA JAVNIH NABAVKI

iz _____ rođen/a
_____ godine, sa završenom _____ (nivo kvalifikacije obrazovanja)

Položio/la je

pred Komisijom za polaganje stručnog ispita za rad na poslovima javnih nabavki, dana _____
godine

STRUČNI ISPIT ZA RAD NA POSLOVIMA JAVNIH NABAVKI

Sertifikat se izdaje na osnovu Evidencije o položenom stručnom ispitu za rad na poslovima javnih nabavki.

Broj: 15-2118/1
Podgorica, 02. jun 2020. godine

Ministar,
Darko Radunović

693.

Na osnovu člana 84 stav 8 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG“, broj 74/19), Ministarstvo finansija donijelo je

**PRAVILNIK
O OBRASCU PLANA JAVNIH NABAVKI**

Član 1

Plan javnih nabavki sačinjava se na obrascu 1 koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 2

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi član 1 stav 1 tačka 1 Pravilnika o obrascima u postupcima javnih nabavki („Službeni list CG“, broj 48/17).

Član 3

Ovaj pravilnik objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“, a stupa na snagu 9. jula 2020. godine.

Broj: 15-2122/1

Podgorica, 2. juna 2020. godine

Ministar,
Darko Radunović, s.r.

OBRAZAC 1(naručilac)

Broj: _____

Datum: _____

U skladu sa članom 84 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list Crne Gore“, br. 74/19),
(navesti naziv naručioca) donosi,

PLAN JAVNIH JAVNIH NABAVKI ZA _____ GODINU

Redni broj	Vrsta predmeta javne nabavke	Šifra i naziv predmeta nabavke	Procije-njena vrijednost javne nabavke	Vrijednost PDV-a	Ukupna procijenjenu vrijednost nabavke za period trajanja okvirnog sporazuma	Vrsta postupka javne nabavke	Budžetska pozicija, odnosno pozicija finansijskog plana	Izvor finansiranja
1								
2								
3								
...								
UKUPNO:								

Ovlašćeno lice naručioca

(ime, prezime i funkcija)

(potpis ovlašćenog lica)

M.P.

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE

Predmet nabavke

Unijeti vrstu predmeta javne nabavke:

- robe
- usluge
- radovi

Šifra i naziv predmeta javne nabavke u skladu sa jedinstvenim rječnikom javnih nabavki

Opisati predmet javne nabavke za koju se sprovodi konkretni postupak i unijeti podatke u skladu sa jedinstvenim rječnikom javnih nabavki (CPV).

Procijenjena vrijednost

Unijeti ukupnu procijenjenu vrijednost nabavke za svaki predmet javne nabavke pojedinačno bez PDV-a.

Vrijednost PDV-a

Unijeti ukupnu vrijednost PDV-a za svaki predmet javne nabavke pojedinačno.

Ukupna procijenjena vrijednost javne nabavke za period trajanja okvirnog sporazuma

Unijeti ukupnu procijenjenu vrijednost za svaki predmet javne nabavke pojedinačno bez PDV-a.

Vrsta postupka javne nabavke

Označiti vrstu postupka javne nabavke:

- otvoreni postupak;
- ograničeni postupak;
- konkurenčki postupak sa pregovorima;
- pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje;
- partnerstvo za inovacije;
- konkurenčki dijalog;
- pregovarački postupak sa prethodnim objavljinjem poziva za nadmetanje.

Budžetska pozicija, odnosno pozicija finansijskog plana

Navesti budžetsku poziciju, odnosno poziciju finansijskog plana na kojoj su predviđena sredstva za konkretnu javnu nabavku.

694.

Na osnovu člana 8 stav 5 Zakona o industrijskim emisijama ("Službeni list CG", broj 17/19), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

**PRAVILNIK
O SADRŽAJU I NAČINU PODNOŠENJA ZAHTJEVA ZA IZDAVANJE INTEGRISANE
DOZVOLE**

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se bliži sadržaj i način podnošenja zahtjeva za izdavanje integrisane dozvole.

Član 2

Zahtjev za izdavanje integrisane dozvole sadrži:

- opšte podatke o:

- 1) zahtjevu;
- 2) operateru;
- 3) postrojenju i njegovoj okolini;
- 4) vrstama industrijskih aktivnosti;
- 5) osoblju i investicionim troškovima.

- rezime podataka o aktivnosti i izdatim dozvolama:

- 1) kratak opis aktivnosti za koju se integrisana dozvola zahtjeva;
- 2) podaci o planskoj i projektnoj dokumentaciji za postrojenje (dozvole, odobrenja, saglasnosti);

3) kratak izvještaj o značajnom zagađivanju životne sredine;

- detaljne podatke o postrojenju, procesima i procedurama:

- 1) lokacija;
- 2) upravljanje zaštitom životne sredine;
- 3) korišćenje najboljih dostupnih tehnika;
- 4) korišćenje resursa;
- 5) emisije u vazduh;
- 6) emisije štetnih i opasnih materija u vode;
- 7) zaštita zemljišta i podzemnih voda;
- 8) upravljanje otpadom;
- 9) buka i vibracije;
- 10) procjena rizika od značajnih udesa;
- 11) mjere za nestabilne (prelazne) načine rada postrojenja;
- 12) definitivni prestanak rada postrojenja ili njegovih djelova;
- 13) netehnički prikaz podataka na kojima se zahtjev zasniva.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se u dva istovjetna primjerka, u originalu.

Sadržaj zahtjeva iz stava 1 ovog člana, sa uputstvom za popunjavanje, dat je na obrascu 1.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana dostavljaju se i podaci o sirovinama i materijalima, energetskim izvorima, emisiji u vazduh, ispuštanju i kontroli otpadnih voda, potorošnji vode, upravljanju otpadom i emisiji buke u industrijskim postrojenjima (tabelarni pregledi, dijagrami, mape i skice), dati u Prilogu 1, kao i kopije izdatih dozvola, odobrenja i saglasnosti.

Prilog 1 i obrazac 1 čine sastavni dio ovog pravilnika.

Član 3

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o sadržini, obliku i načinu popunjavanja zahtjeva za izdavanje integrisane dozvole ("Službeni list CG", broj 3/08).

Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 12-107/19

Podgorica, 25.maja 2020. godine

Rukovodilac radom Ministarstva,
Duško Marković, predsjednik Vlade Crne Gore, s.r.

NAZIV OPRATERA**Mjesto****Broj****Datum****ZAHTJEV ZA IZDAVANJE INTEGRISANE DOZVOLE**

Za rad postrojenja _____ i obavljanje aktivnosti _____, na lokaciji _____, u _____

I Opšti podaci**1. Zahtjev**

Novo postrojenje

Rad ili bitne izmjene u radu postojećeg postrojenja

Prestanak aktivnosti

Revizija dozvole

Produženje važenja dozvole

2. Operateru

2.1	Naziv Sjedište/Mjesto Adresa Br.tel/fax e-mail	
2.2	Registarski broj i datum registracije	
2.3	Lice i podaci za kontakt	
2.4	Drugi podaci o operateru/pranom licu	

3. Postrojenju i njegovoj okolini

3.1	Naziv Adresa Br.tel/fax e-mail	
3.2	Lice i podaci za kontakt	
3.3	Naziv i adresa vlasnika zemljišta na kome se planira obavljanje aktivnosti	
3.4	Naziv i adresa vlasnika glavne i pomoćnih zgrada postrojenja u kome se aktivnost izvodi	
3.5	Informacija o uslovima utvrđenim u urbanističkom i prostornom planu	
3.6	Informacija o alternativnim lokacijama	
3.7	Informacija o okolini na koju može uticati obavljanje aktivnosti ili udes	

4. Vrstama industrijskih aktivnosti**5. Osoblju i investicionim troškovima**

5.1	Broj zaposlenih u postojećim objektima	
5.2	Ukupni troškovi, sa novim investicijama	

II Rezime podataka o aktivnosti i izdatim dozvolama**1. Kratak opis aktivnosti za koju se integrisana dozvola zahtijeva**

1.1	Kratak opis aktivnosti	
1.2	Normalan broj radnih sati i dana u nedjelji za obavljanje aktivnosti	
1.3	Planiran datum izgradnje	
1.4	Kapacitet proizvodnje i planirani obim godišnje proizvodnje	

1.5	Planirani datum puštanja u rad	
1.6	Prevoz do i od preduzeća	
1.7	Podaci o planiranom korišćenju sirovina i pomoćnih materijala, energije, vode (iz tabelarnih pregleda u prilog)	
1.8	Troškovni opis korišćenja najbolje dostupnih tehnika (BAT) i/ili planiranih aktivnosti za dostizanje nivoa BAT (opis se zasniva na upoređivanju sadašnjih i analizi potrebnih uslova za dostizanje BAT)	
1.9	Razlozi za podnošenje zahtjeva za izdavanje integrisane dozvole i očekivane promjene u odnosu na dosadašnji rad	
1.10	Lista propisa, priručnika, obračunskih programa (za procjenu koncentracija zagađujućih materija u životnoj sredini) korišćenih prilikom kompletiranja zahtjeva za izdavanje integrisane dozvole	
2. Podaci o planskoj i projektnoj dokumentaciji za postrojenje (dozvole, odobrenja, saglasnosti)		
2.1	Nadležni organ odgovoran za planiranje i izgradnju na teritoriji na kojoj se aktivnost obavlja ili će se obavljati	
2.1.1	Naziv nadležnog organa	
	Adresa	
	Br.tel/fax	
	e-mail	
2.1.2	Planski dokument i urbanistički plan sa podacima o urbanističkim uslovima za uređenje prostora, parcelaciji i sprovodenju plana, kao i projekat (uključivanje u prostorno razvojni plan)	
2.1.3	Katastarski broj parcele sa kopijom plana izdatom od nadležnog organa	
2.1.4	Dokaz o pravu korišćenja zemljišta, odnosno pravu svojine na objektu, odnosno prvu korišćenja na neizgrađenom gradevinskom zemljištu	
2.1.5	Odobrenje za izgradnju i/ili upotrebsna dozvola	
2.2	Nadležni organ odgovoran za upravljanje vodama (zaštitu i korišćenje voda i zaštitu od štetnog dejstva voda)	
2.2.1	Naziv nadležnog organa	
	Adresa	
	Br.tel/fax	
	e-mail	
2.2.2	Podaci iz dozvole za korišćenje voda	
2.2.3	Podaci o sopstvenom postrojenju za tretman otpadnih voda koje nastaju u procesu obavljanja aktivnosti	
2.2.4	Podaci iz dozvole za ispuštanje otpadnih voda i priloženog tabelarnog pregleda ododnog sistema iz jednog ili više mesta za otpuštanje otpadnih voda u odvodni sistem	
Ako podnositelj zahtjeva za izdavanje dozvole planira da otpadne vode odvodi u drugo postrojenje na tretman, potrebno je navesti podatke, i to:		
2.2.5	Naziv operatera koji prima otpadne vode na tretman	
	Sjedište/mjesto	
	Br.tel/fax	
	e-mail	
2.2.6	Podaci iz dozvole za rad postrojenja za tretman otpadnih voda	
2.2.7	Podaci iz ugovora zaključenog između podnosioca zahtjeva i operatera postrojenja za tretman otpadnih voda	
2.3	Saglasnosti i odobrenja izdata od nadležnih organa	
2.3.1	Lista priloženih saglasnosti, odobrenja i drugih akata pribavljenih u postupku izdavanja odobrenja za izgradnju postrojenja za tretman otpadnih voda	
3. Kratak izvještaj o značajnom zagadivanju životne sredine		

3.1	Vazduh	
3.2	Vode	
3.3	Zemljište i tlo	
3.4	Otpad	
3.5	Buka i vibracije	
3.6	Rizik od udesa	
3.7	Karakteristike uticaja opisanih u 3.1 do 3.6	

III Detaljni podaci o postrojenju, procesima i procedurama

1. Lokacija		
1.1	Naziv	
	Adresa	
	Br.tel/fax	
	e-mail	
1.2	Lice i podaci za kontakt	
1.3	Nacionalna referentna mreža	
1.4	Opis područja i lokacije postrojenja (prema priloženoj mapi u razmjeri 1:25.000)	
1.5	Opis lokacije svih zgrada, objekata i njihovih aktivnosti u okviru područja (prema priloženoj sekciji u razmjeri 1:1.000 ili 1:5.000)	
1.6	Informacija o povezanosti lokacije sa infrastrukturom lokalne samouprave	
1.7	Informacija o načinu korišćena susjednih lokacija (vrste postrojenja i aktivnosti koje se obavljaju)	
1.8	Podaci o posebno zaštićenim područjima	
2. Upravljanje zaštitom životne sredine		
2.1	Politika zaštite životne sredine	
2.2	Sistem upravljanja zaštitom životne sredine	
2.3	Izvještavanje	
2.4	Dobra praksa upravljanja	
3. Korišćenje najboljih dostupnih tehnika		
3.1	Opis podstrojenja, proizvodnog procesa i procesa rada	
3.2	Podaci o najboljoj dostupnoj tehnici koja je korišćena za procjenu procesa	
3.3	Upoređivanje procesa koji se obavlja na relevantni BAT	
3.3.1	Supstitucija opasnih materija	
3.3.2	Tenološki proces	
4. Korišćenje resursa		
4.1	Sirovine, pomoćni materijal i drugo	
4.1.1	Lista rezervoara i drugih objekata za skladištenje hemijskih materija opisanih u Tabelama 1-4 u prilogu	
4.2	Energija (podaci opisani u tabeli 5-9)	
4.3	Voda (podaci opisani u tabelama 10,32,33 i 34)	
4.4	Navesti podatke iz svakog akta o pravu korišćenja resursa koji je u prilogu	
5. Emisije u vazduh (podaci opisani u Tabelama 11-21)		
5.1	Postrojenja za tretman zagadujućih materija	
5.2	Tačkasti izvori emisija zagadujućih materija	
5.3	Difuzni izvori emisija zagadujućih materija	
5.4	Emisije u vazduh koje potiču od materija koje imaju snažno izražen miris	
5.5	Uticaj emisija zagadujućih materija na ambijentalni kvalitet vazduha	
5.6	Kontrola i mjerenje	
5.7	Izvještavanje	
6. Emisije štetnih i opasnih materija u vode (podaci opisani u tabelama 22-31)		
6.1	Otpadne vode	
6.1.1	Tretman otpadnih voda	
6.1.2	Postrojenja za tretman otpadnih voda	

6.1.3	Emisije otpadnih voda	
6.1.4	Uticaj na kvalitet otpadnih voda	
6.1.5	Kontrola i mjerjenje	
6.1.6	Izvještavanje	
7. Zaštita zemljišta i podzemnih voda (podaci opisani u tabelama 22-31)		
7.1	U slučaju kada se otpadne vode sa lokacije ispuštaju direktno u podzemno vodno tijelo	
7.2	U slučaju kada se otpadne vode sa lokacije ne ispuštaju direktno u podzemno vodno tijelo	
8. Upravljanje otpadom (podaci opisani u tabelama 35-37)		
8.1	Plan upravljanja otpadom	
8.2	Proizvodnja otpada	
8.3	Razvrstavanje i prijem otpada	
8.4	Privremeno skladištenje	
8.5	Prevoz otpada	
8.6	Prerada otpada: tretman i reciklaža	
8.6.1	Sopstvena postrojenja, objekti i tehnologije	
8.6.2	Upućivanje na tretman i reciklažu kod drugog operatera	
8.7	Odlaganje otpada	
8.7.1	Sopstvena postrojenja, objekti i tehnologije	
8.7.2	Upućivanje na odlaganje kod drugog operatera	
8.8	Procjena uticaja planiranog upravljanja otpadom	
8.9	Kontrola i mjerjenje (analiza)	
8.10	Dokumentovanje i izvještavanje	
9. Buka i vibracije (podaci opisani u tabeli 38)		
9.1	Izvori	
9.2	Emisija	
9.3	Kontrola i mjerjenje	
9.4	Izvještavanje	
10. Procjena rizika od značajnih udesa		
11. Mjere za nestabilne (prelazne) načine rada postrojenja		
11.1	Početak rada postrojenja ako postoji rizik izlaganja životne sredine negativnim uticajima	
11.2	Defekte curenja	
11.3	Trenutno zaustavljanje rada postrojenja	
11.4	Obustavu rada	
12. Definitivni prestanak rada postrojenja ili njegovih djelatnosti		
13. Netehnički prikaz podataka na kojima se zahtjev zasniva		
13.1	Podaci o operateru, postrojenju i lokaciji	
13.2	Karakteristike aktivnosti zbog kojih je podnijet zahtjev za izdavanje integrisane dozvole (opis proizvodnog procesa)	
13.3	Opis aktivnosti koje imaju značajan uticaj na životnu sredinu:	
13.3.1	Resursi, energija i voda koji se koriste, i opis mjera za smanjenje njihovog korišćenja	
13.3.2	Glavne sirovine i pomoćni materijali i njihovo korišćenje	
13.3.3	Upotreba opasnih hemijskih supstanci i preparata, i planirane mjere za njihovu supstituciju	
13.3.4	Korišćenje tehnologija, odnosno primjena najbolje dostupnih tehnika	Izvori/referentni dokumenti
13.3.5	Prikaz glavnih emisija (koncentracije i godišnje količine) za vazduh, vode, zemljište, glavne tokove otpada i njihov tretman, buku i vibracije	
13.3.6	Mogućnost uticaja zagadivanja na zdravlje ljudi, kvalitet vаздуha, vode i zemljište	
13.3.7	Mjere za sprečavanje udesa i smanjenje posljedica	
13.3.8	Planovi, uključujući proširenje i dogradnju posebnih proizvodnih jedinica ili procesa	
13.4	Sažet opis procjene uticaja na životnu sredinu u cjelini, uključujući mogućnost prelaska zagađenja iz jednog medijuma u drugi, sa planiranim mjerama i prekograničnim uticajima	
13.5	Opravdanost predloženih nivoa emisija	

Prilog:

1. Dokumentacija koja je propisana zakonom
2. Tabelarni pregledi (dijagrami)
3. Mape i skice
4. Kopije izdatih dozvola, odobrenja i saglasnosti
5. Akcioni planovi III4 – III10

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE ZAHTJEVA ZA IZDAVANJE INTEGRISANE DOZVOLE

Obrazac za izdavanje integrisane dozvole popunjava se upisivanjem odgovora i podataka o svim pitanjima na sljedeći način:

I OPŠTI PODACI O:**1. Zahtjevu**

Navesti podatke o vrsti zahtjeva za izdavanje integrisane dozvole iz člana 7 Zakona o industrijskim emisijama (u daljem tekstu: Zakon), odnosno da li se isti odnosi na:

- 1) puštanje u rad novog postrojenja ili njegovog dijela;
- 2) rad i značajne izmjene u radu, odnosno funkcionisanje postojećeg postrojenja.

Zahtjev se popunjava i u slučaju revizije dozvole (član 26 Zakona), kao i produženja važenja dozvole (član 27 Zakona).

Uz zahtjev se prilaže i izjava kojom se potvrđuje da su informacije sadržane u zahtjevu istinite, tačne, potpune i dostupne javnosti.

Ovom izjavom operater se izjašnjava i o mogućnosti pristupa javnosti informacijama koje sadrži njegov zahtjev, posebno o primjeni najbolje dostupnih tehnika.

Ako neki dio zahtjeva sadrži povjerljive podatke, odnosno podatke koje predstavljaju poslovnu tajnu, navesti na koji dio zahtjeva se to odnosi.

2. Operateru

Odjeljak 2.1 do 2.4 Navesti podatke o operateru, odnosno podnosiocu zahtjeva, licu za kontakt, registarskom broju i datumu registracije u registar privrednih subjekata. Ako postoji razlika između operatera i pravnog lica čije je postrojenje, potrebno je navesti i sve podatke o pravnom licu (državno ili duštveno preduzeće i drugi privredni subjekti).

3. Postrojenju i njegovoj okolini

Odjeljak 3.1 do 3.7 Navesti sve opšte informacije i podatke o postrojenju i njegovoj okolini (naziv, adresa, lice za kontakt, vlasnik zemljišta na kom se planira aktivnost, vlasnik glavnih i pomoćnih objekata postrojenja, urbanistički uslovi, alternativne lokacije ako postoje, okolina koja može biti pogodena obavljanjem aktivnosti u slučaju mogućih značajnih uticaja na životnu sredinu ili udesa). Detaljni prikaz sadržan u odjeljku III.

4. Vrstama industrijske aktivnosti

Identifikovati vrstu aktivnosti, odnosno postrojenja, navesti naziv i redni broj, u skladu sa Uredbom o vrstama aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola, odnosno iz Priloga 1: Vrste aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola (npr. 1. Energetika, 1.2. Rafiniranje mineralnih ulja i gasa).

5. Osoblje i investicioni troškovi

Odjeljak 5.1. U slučaju postojećeg pravnog lica, odnosno postrojenja, navesti podatke o: kapitalnim investicionim troškovima, o broju zaposlenih i o drugim zaposlenim licima, odnosno angažovanim za obavljanje postojeće aktivnosti, kao i licima koja će biti angažovana posle podnošenja zahtjeva za vrijeme redovnog obavljanja aktivnosti.

Odjeljak 5.2. Navesti kapitalne troškove za nove investicije na koje se odnosi zahtjev, kao i podatke o broju zaposlenih i o drugim licima koja će biti angažovana posle podnošenja zahtjeva za vrijeme redovnog obavljanja aktivnosti.

II REZIME PODATAKA O AKTIVNOSTI I IZDATIM DOZVOLAMA**1. Kratak opis aktivnosti za koju se zahtjeva integrisana dozvola**

Odjeljak 1.1. Dati kratak opis tehnološkog procesa, odnosno aktivnosti. Ovaj opis treba da pruži prikaz značajnih uticaja rada postrojenja na životnu sredinu i omogući nadležnom organu brz pristup informacijama o vrsti i značaju aktivnosti prije prelaska na detalje.

Odjeljak 1.2. Navesti normalan broj radnih sati i dana u nedelji za obavljanje aktivnosti, kao i ukupan broj radnih sati i dana godišnje.

Odjeljak 1.3. Za nova postrojenja navesti planiran datum završetka izgradnje, a za postojeća postrojenja planiran datum završetka u slučaju značajnije modernizacije.

Odjeljak 1.4. Kapacitet proizvodnje je maksimalna moguća proizvodnja u toku 24 časa/dan.

Odjeljak 1.5. Navesti planirani datum puštanja u rad novog postrojenja. Za postojeća postrojenja treba navesti datum kada je postrojenje prvi put pušteno u rad i datum kada se očekuju veće promjene u radu postrojenja - popunjena Program mjera u prilogu.

Odjeljak 1.6. Navesti broj i vrstu vozila i učestalost njihovog ulaska i izlaska iz postrojenja. Za postojeća postrojenja treba dati aktuelni prikaz ili očekivani prikaz u budućnosti. Prevoz uključuje prevoz osoblja, sirovina, pomoćnih materijala, proizvoda i otpada.

Odjeljak 1.7. Dati zbirni pregled planiranog korišćenja sirovina, pomoćnih materijala, energije i vode (koristiti tabelarne preglede iz Odjeljka III. 4).

Odjeljak 1.8. Dati prikaz troškova za korišćenje BAT za nova/postojeća postrojenja, i/ili planiranih aktivnosti za dostizanje BAT. Za postojeća postrojenja koristiti podatke iz tabelarnog prikaza Programa mjera prilagođavanja rada postojećeg postrojenja ili aktivnosti uslovima propisanim Zakonom (Odjeljak 1.5).

Odjeljak 1.9. Navesti razloge podnošenja zahtjeva i dati poseban opis planiranih promjena u radu postrojenja i njegovom funkcionisanju (npr. dogradnja i proširenje kapaciteta, promjena tehnologije i sl.).

Odjeljak 1.10. Navesti sve propise, uputstva, programe koji su korišćeni prilikom popunjavanja zahtjeva i opisa podataka.

2. Podaci o planskoj i projektnoj dokumentaciji za postrojenje (dozvole, odobrenja, saglasnosti)

Odjeljak 2.1. do 2.3. Navesti sve podatke o: nadležnim organima za planiranje i izgradnju i upravljanje vodama; planskim dokumentima, urbanističkim planovima sa podacima o urbanističkim uslovima za uređenje prostora, parcelaciji i sprovođenje plana; projektu i njegovoj uključenosti u prostorno-razvojni plan; katastarski podaci o vlasništvu nad zemljištem i objektom; korišćenju voda; ispuštanju otpadnih voda; postrojenju za tretman otpadnih voda.

U ovom odjeljku navode se podaci o svim izdatim dozvolama, odnosno odobrenjima za: izgradnju/puštanje u rad postrojenja, ispuštanje otpadnih voda, rad postrojenja za tretman otpadnih voda. Takođe, navode se podaci o postrojenju za tretman otpadnih voda drugog operatera ako je sa njim zaključen ugovor o tretmanu otpadnih voda i prilaže kopija ugovora.

Prilažu se kopije planskih dokumenata, izvod iz katastra, skice, mape, kopije svih dozvola, odobrenja i saglasnosti koje se pribavljaju u postupku izdavanja odobrenja za izgradnju i puštanje u rad postrojenja.

3. Kratak izveštaj o značajnim uticajima na životnu sredinu

Odjeljak 3.1. do 3.5. Ako operater primjenjuje sistem upravljanja zaštitom životne sredine, prilikom izrade ovog izveštaja koristi podatke iz godišnjeg izveštaja preduzeća, odnosno izveštaja ocjenjivača (Odjeljak III 2).

Podatke o stanju životne sredine, ako je moguće, pribaviti od nadležnih organa (državni monitoring koji vode državni i lokalni organi), a ako ne postoje relevantni podaci (relevantna mjerna mjesta), izvršiti ciljana mjerena i pribaviti analizu i tumačenje rezultata.

U izveštaj o stanju kvaliteta životne sredine uključiti i podatke o istoriji lokacije.

Odjeljak 3.1. Vazduh - Prikazati stanje kvaliteta vazduha u vrijeme popunjavanja zahtjeva, uključujući meteorološke uslove i faktore. Dati uporedni pregled propisanih dozvoljenih koncentracija pojedinih zagadjujućih materija u vazduhu i ako je moguće okarakterisati vrstu ograničenja za dato postrojenje (naročito ako postoji program zaštite vazduha).

Odjeljak 3.2. Vode - Prikazati stanje kvalitetov površinskih voda, uključujući hidrološke uslove (prilikom njihovog potencijalnog korišćenja, odnosno potrošnje) u području gdje se planira ispuštanje otpadnih voda.

Prikazati stanje kvaliteta različitih nivoa podzemnih voda, uključujući opis hidrogeoloških uslova. Ako operater istovremeno podnosi zahtjev za korišćenje (crpljenje) podzemnih voda, prilaže hidrogeološku dokumentaciju.

Dati uporedni pregled propisanih dozvoljenih koncentracija pojedinih zagadjujućih materija u podzemnim vodama i ako je moguće okarakterisati vrstu ograničenja za dato postrojenje (naročito ako se ograničenja odnose na uslove korišćenja podzemnih voda na određenom području, npr. zona zaštite izvorišta vodosnabdijevanja).

Odjeljak 3.3. Zemljište i tlo - Prikazati podatke o prisustvu opasnih i štetnih materija u zemljištu, kao i morfološke karakteristike površinskog sloja zemljišta. Prikaz treba da uključi emisije koje potiču od postrojenja (sadašnje ili potencijalne).

Dati uporedni pregled propisanih dozvoljenih koncentracija pojedinih zagadjujućih materija u zemljištu.

Odjeljak 3.4. Otpad - Prikazati vrste i količine otpada koje se proizvode, kao i planirane načine postupanja (sprječavanje nastajanja, redukcija količina ili štetnih sastojaka, ponovna upotreba i reciklaža, tretman, odlaganje).

Odjeljak 3.5. Buka i vibracije - Prikazati stanje buke u okruženju postrojenja u odnosu na dozvoljene nivoe buke. Ako se radi o zaštićenom području dati mapu (pravce) prostiranja i uticaja buke.

Odjeljak 3.6. Rizik od udesa - Prikazati stanje sigurnosti (na osnovu izveštaja o stanju sigurnosti), rizike od mogućih udesa i navesti planove odgovora na udes.

Odjeljak 3.7. Opis karakteristika uticaja opisanih u 3.1 do 3.6

Dati zbirni pregled o postojećim i očekivanim emisijama u vazduhu, vodu, zemljištu, proizvodnji otpada i emisijama buke, kao i procjenu njihovog uticaja, odnosno procjenu rizika od udesa. Pri izradi ovog pregleda koristiti podatke tabelarnog prikaza iz Odjeljaka III 5. do III 9.

Ovaj pregled treba da uključi:

- kratak opis i podatke o korišćenju resursa (prostor, biološki resursi, crpljenje vode, deficitarne sirovine uključujući mineralne);

- definisanje značajnih uticaja emisija na životnu sredinu sa posebnim opisom svakog medijuma;

- podaci o uticaju emisija na životnu sredinu u cjelini;
- podaci o postojećim ili mogućim prekograničnim uticajima.

Promjene (očekivane ili neočekivane) uticaja postrojenja na životnu sredinu koje mogu biti prouzrokovane:

- radom postrojenja u normalnim uslovima (optimalni radni kapacitet postrojenja i njegovih delova);
- promenom u proizvodnji ili korišćenju drugih sirovina u odnosu na uobičajene (planirane);
- radom postrojenja u uslovima smanjenog kapaciteta (stanje ili zahtjevi tržišta i dr.).

Analiza uticaja emisija se vrši i u slučaju kada operater koristi usluge drugih postrojenja za tretman otpadnih voda, prečišćavanje gasova i upravljanja otpadom. Ako je moguće, analiza uticaja sadrži i obračune uticaja (kvantifikaciju), a ako to nije moguće (npr. procjena prekograničnih uticaja) daje se opis uticaja.

Opis karakteristika uticaja na životnu sredinu u ovom odjeljku (3.1. do 3.6) obuhvata sve informacije neophodne za određivanje da li postrojenje:

- nema uticaja na životnu sredinu ili ne postoji rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- ne prelazi standarde kvaliteta životne sredine uključujući emisije gasova u vazduh, emisije buke i nejonizujućih zračenja.

Karakteristike uticaja na životnu sredinu obavezno sadrže:

Uticaj na kvalitet vazduha:

- 1) efekte emisija na okolinu u susjedstvu;
- 2) efekte prekograničnog kretanja zagađujućih materija u vazduhu.

Uticaj na kvalitet voda:

- 1) uticaj na površinske vode:
- 1.1. direktni uticaji:

- 1.1.1. korišćenje vode
- 1.1.2. ispuštanje otpadnih voda

- 1.2. uticaji spoljnih sistema za tretman otpadnih voda;

- 1.3. efekte prekograničnog kretanja zagađujućih materija u vodama;

- 2) uticaj na podzemne vode:

- 2.1. korišćenje vode,

- 2.2. ispuštanje otpadnih voda.

Uticaj na zemljište i tlo

Uticaj od buke

Uticaj na floru i faunu

Mogući uticaji u slučaju industrijskih udesa

III DETALJNI PODACI O POSTROJENJU, PROCESIMA I PROCEDURAMA

1. Lokacija

Odjeljak 1.1. do 1.7. Navesti sve podatke o lokaciji postrojenja, nacionalnoj referentnoj mreži (GRID - geografska širina i dužina), povezanosti lokacije sa infrastrukturom regiona i/ili lokalne samouprave. Priložiti mape područja, lokacije postrojenja i svih zgrada, objekata, aktivnosti u okviru područja u odgovarajućoj razmjeri i to:

- za područja i lokaciju postrojenja, u razmjeri 1:25.000 (javne površine, zaštićene zone i objekti, industrijski i drugi objekti u okolini postrojenja);

- za zgrade, objekte i aktivnosti operatera u okviru područja, u odgovarajućoj razmjeri (1:1.000, 1:5.000 ili 1:10.000) na kojoj su prikazani izvori emisija.

Odjeljak 1.8. Navesti sve informacije o načinu korišćenja susjednih lokacija (namjeni, odnosno vrsti postrojenja i aktivnosti koje se obavljaju). Ako se radi o rezidentnom ili industrijskom području, javnoj površini i dr. potrebno je priložiti mapu.

Ako se radi o posebno zaštićenim područjima, odnosno zonama, priložiti mape koje prikazuju zaštićeno područje, odnosno zone i objasniti aktivnosti koje su zabranjene ili ograničene na tom području, odnosno zoni, a koje su utvrđene aktom o stavljanju pod zaštitu tog područja.

2. Upravljanje zaštitom životne sredine

Odjeljak 2.1. Ako preduzeće ima usvojenu politiku zaštite životne sredine navesti podatke o tome.

Odjeljak 2.2. Ako preduzeće primjenjuje sistem upravljanja zaštitom životne sredine (EMS) navesti podatke o primjeni tog sistema, uključujući podatke o standardu koji se primjenjuje, odnosno sertifikovanom sistemu (ISO 9000, ISO 14000), datumu sertifikovanja i verifikacije, ocjenjivaču koji je verifikovao sistem i dr.

Odjeljak 2.3. Ako preduzeće primjenjuje sistem upravljanja zaštitom životne sredine (EMS) preduzeće dostavlja nadležnom organu kopiju godišnjeg izvještaja o upravljanju zaštitom životne sredine.

Odjeljak 2.4. Navesti detaljne informacije o:

- upravljačkoj strukturi, uključujući organizaciju i odgovornosti u oblasti zaštite životne sredine;
- procijeni o ispunjavanju uslova zaštite životne sredine;
- upravljanju otpadom;
- rukovanju i skladištenju hemikalija;
- smanjenju korišćenja sirovina i pomoćnih materijala;
- prevenciji udesa, curenja opasnih materija, planovima hitnih mjera;
- održavanju opreme, uključujući rezervoare za skladištenje, kanalizacioni sistem, planove za uklanjanje opreme nakon prestanka upotrebe.

Glavni elementi EMAS sistema su:

- politika zaštite životne sredine;
- definisanje opštih i posebnih ciljeva;
- program upravljanja zaštitom životne sredine;
- opis upravljačke strukture koja je u vezi sa predmetnom aktivnosti: odgovorna lica; podjela odgovornosti za primjenu EMAS; odobrena i redovna obuka u oblasti zaštite životne sredine u skladu sa potrebama; priprema i vodenje dokumentacije o glavnim procedurama zaštite životne sredine; izrada godišnjeg izveštaja o EMAS; propisana i stalna komunikacija između upravljačke strukture i zaposlenih u oblasti zaštite životne sredine;
- izrada i čuvanje ažuriranog registra relevantnih zakona, drugih propisa i akata.

Navedeni elementi EMAS sistema mogu dopuniti (zameniti) podatke navedene u odjeljcima 2.1. i 2.2.

Preporučuje se operaterima da rade na uvodenju sistema ISO 14000 i razvoju tog sistema radi uključivanja u sistem EMAS - sistem upravljanja i kontrole zaštite životne sredine.

3. Korišćenje najboljih dostupnih tehnika

Odjeljak 3.1. Navesti sve podatke o postrojenju, proizvodnom procesu i procesu rada.

Odjeljak 3.2. Navesti referentni BAT koji je korišćen za procjenu procesa proizvodnje (naziv referentne organizacije i države, datum izdavanja, razlozi korišćenja tog BAT dokumenta).

Na sva nova postrojenja primenjuju se BAT dokumenti u skladu sa Zakonom o industrijskim emisijama.

Odjeljak 3.3. Za postojeća postrojenja treba opisati kada proizvodni proces zahtjeva korišćenje BAT i obrazložiti vrijeme potrebno za primjenu BAT. Ako se BAT ne zahtjeva, navesti razloge i opisati mogući aktioni plan u odnosu na BAT.

3.3.1. Opisati opasne materije korišćene u procesu proizvodnje i na koji način je moguće izvršiti njihovu zamjenu (supstituciju) za dostizanje BAT.

3.3.2. Navesti listu svih proizvodnih operacija (jedinica), uključujući dijagrame za svaku i dodatne informacije. Dijagrami treba da prikažu ulaz sirovina, hemikalija, vode, energije, kao i emisije i otpad. Navesti informacije o emisijama prilikom započinjanja rada i zaustavljanja rada postrojenja (detaljan nivo treba da bude usaglašen sa nadležnim organom prije dostavljanja konačnog zahtjeva).

Takođe, treba uključiti podatke o razvoju i istoriji mjesta (lokaciji).

Za svaki proces rada opisati do kog nivoa je tehnologija u skladu sa BAT i/ili opisati aktioni plan kako dostići BAT nivo koji je definisan u BAT dokumentima ili propisane granične vrijednosti emisija. Ako EU Reference Note nisu dostupne mogu se koristiti i referentni BAT dokumenti drugih zemalja (Danska, Irska).

Podaci o metodama, tehnologijama i drugim tehnikama za prevenciju i smanjenje uticaja postrojenja na životnu sredinu i njihovo upoređenje sa BAT zahtjevima, mogu se prikazati opisno ili tabelarno (za elemente navedene u odjeljcima III 4. do III 10. zahtjeva za izdavanje dozvole), na sledeći način:

BAT zahtjevi utvrđeni referentnim	Referentni document (naziv)	Usaglašenost sa BAT zahtjevima (da/ne)	Aktioni plan (datum usvajanja i poziv na prilog)
1	2	3	4
III 4. Korišćenje resursa			
4.1. Sirovine i pomoćni materijali			
4.2. Energija			
III 5. Emisije u vazduhu			
II 6. Emisije u vodi			
III 7. Zemljište i podzemne vode			
II 8. Upravljanje otpadom			

III 9.	Buka i vibracije			
III 10.	Procjena rizika od udesa			

U slučaju mogućih prekograničnih uticaja opisuju se metode za sprječavanje ili smanjenje tog uticaja.

4. Korišćenje resursa

Opisati korišćenje resursa i kako je obezbijedeno smanjeno korišćenje sirovina, pomoćnih materijala, energije i vode kroz ponovno korišćenje, posebne tehnologije i dr.

Odjeljak 4.1. Dati listu sirovina i pomoćnih materijala, supstanci i preparata koji se proizvode (kao proizvod) ili su korišćeni u proizvodnji. Lista treba da bude iscrpna i da uključi sve materije koje su korišćene, a posredno i proizvode. Podaci o bezbednosti, toksičnosti, mirisima, kao i drugi podaci moraju biti priloženi. Posebnu pažnju treba posvetiti materijalima i proizvodima koji sadrže opasne materije u skladu sa Zakonom o hemikalijama i propisima kojima je uređena klasifikacija, pakovanje i označavanje i mora biti specificirano prema riziku (R oznaka) za svaku supstancu.

Popuniti tabele 1 do 4 u prilogu.

Opisati korišćenje materijala u svakom procesu.

Dodatne informacije, ako su značajne mogu biti posebno opisane i/ili priložene.

4.1.1. Dati listu rezervoara za skladištenje: godinu proizvodnje, fabrički broj, naziv proizvođača, sadržaj, vrstu i veličinu (dimenzije, zapremina, pritisak, namjena), datum i rezultate posljednje provjere (naziv lica koje je izvršilo provjeru), lokaciju na mjestu i razdaljinu od kanalizacionog kolektora, način na koji je obezbijeđena zaštita od zagađivanja zemljišta i podzemlja.

Popuniti tabele 1 do 4 u prilogu.

Odjeljak 4.2 Navesti podatke o ukupnoj potrošnji energije za obavljanje aktivnosti, a naročito:

- prikazati potrošnju energije i goriva prema određenim kategorijama;
- odvojeno prikazati, ako je moguće, potrošnju energije u okviru različitih djelova aktivnosti;
- opisati mjere za smanjenje potrošnje energije;
- opisati mjere za smanjenje emisije pri korišćenju energetika;
- dati opis postrojenja za tretman, uključujući skicu sistema za tretman;
- opisati proces proizvodnje energije;
- odvojeno prikazati proizvodnju energije po određenim kategorijama;
- opisati efikasnost proizvodnje energije.

Popuniti tabele 5 do 9 u prilogu.

Odjeljak 4.3. Navesti podatke o ukupnom korišćenju, odnosno potrošnji vode, a naročito:

- odvojeno prikazati korišćenje vode u različitim djelovima aktivnosti;
- odvojeno prikazati potrošnju vode po određenim kategorijama: površinske vode, podzemne vode, recirkulisana voda;
- opisati mjere za smanjenje potrošnje vode.

Odjeljak 4.4. Priložiti kopije svih akata o pravu korišćenja resursa (sirovina, pomoćnih materijala, energije i vode).

Popuniti tabelu 10, 32, 33 i 34 u Prilogu.

5. Emisije u vazduh

Opisati: postojeći sistem za tretman, izvore zagađivanja, mirise, koncentraciju zagađujućih materija, uticaj na životnu sredinu u okolini postrojenja, kao i monitoring i kontrolu emisija.

Predložiti kvantitative i kvalitativne vrijednosti emisija u vazduhu uzimajući u obzir propisane granične vrijednosti, lokalne uslove životne sredine (npr. kvalitet životne sredine, programi za zaštitu vazduha i dr.).

Odjeljak 5.1. Potpuna procjena postojećeg sistema za tretman zagađujućih materija, kao i planirani program unapređenja za dostizanje BAT standarda.

Odjeljak 5.2. Dostaviti sve podatke o tačkastim izvorima emisija u vazduhu. Tabele moraju biti kompletirane. Uključiti zbirnu listu tačkastih izvora emisija, zajedno sa mapama, crtežima i pratećom dokumentacijom. Dati plan dostizanja propisanih vrijednosti emisija, kao i detaljan opis i šematski prikaz sistema.

Odjeljak 5.3. Iskazati zbirno podatke o fugitivnim izvorima zagađivanja, kontrolnim mjerama i informacije o njihovom uticaju na životnu sredinu. Priložiti pune podatke i prateće informacije, kao i odgovarajuće šeme.

Fugitivne i difuzne emisije su one emisije koje ne potiču od tačkastih izvora zagađivanja (rezidui iz rezervoara, za vrijeme otvaranja rezervoara, otvaranja prozora, nedovoljno čvrste ambalaže i dr.).

Odjeljak 5.4. Iskazati mirise i materije od kojih potiču, karakteristike i mjerne za njihovo smanjenje.

Odjeljak 5.5. Dati zbirne podatke i procjenu uticaja postojećih ili predloženih emisija na životnu sredinu, uključujući i druge medije, osim vazduha. Dati pune podatke o modeliranju rasprostiranja (disperzije) emisija u atmosferu.

Odjeljak 5.6. i 5.7. Dati pregled i opisati monitoring emisija i kontrolne mjerne koje se planiraju u budućnosti (oprema, kontrolni parametri, granične vrijednosti, vrste mjera, validnost, vrijeme mjerjenja, izvještavanje, uzorkovanje, raspored mjernih mesta, učestalost, metod analize, ko vrši i potvrđuje analizu i dr.).

Popuniti tabele 11 do 21 u prilogu.

6. Emisije štetnih i opasnih materija u vode

Odjeljak 6.1. Opisati sljedeće: postojeći sistem za tretman, postrojenja za tretman, količine otpadnih voda, ispuštanje vode za hlađenje u životnu sredinu, uticaj na kvalitet vodnih tijela, kao i monitoring kontrolu emisija.

Predložiti kvantitativne i kvalitativne vrijednosti emisija u površinske vode uzimajući u obzir propisane uslove za kvalitet otpadnih voda, kao i kvalitet lokalnih uslova životne sredine.

Odjeljak 6.1.1. Potpuna procjena postojećeg sistema za tretman otpadnih voda koje se ispuštaju u površinske vode. Zahtjeva se program unapređenja ka dostizanju BAT standarda. Ovo treba da uključi planove za dostizanje ciljeva i vremenski raspored, zajedno sa opcijama za modifikovanje, dogradnju ili zamjenu sistema utvrđenih BAT uputstvima, radi dovođenja emisija ispod graničnih vrijednosti.

Odjeljak 6.1.2. Navesti sve informacije o sistemu za odvođenje otpadnih voda u sistem za sakupljanje, uključujući bilo koji sistem za tretman, sa šemama u prilogu.

Uključiti mapu sistema za sakupljanje otpadnih voda i navesti:

- materijal cjevovoda;
- starost;
- datum posljednjeg pregleda, rezultate i naziv lica koje je vršilo provjeru.

Ako se otpadne vode ispuštaju u postojeći kanalizacioni sistem, navesti propis o dozvoljenim vrstama i količinama (koncentracijama) štetnih materija koje se mogu ispuštati u kanalizacioni sistem, usaglašenost sa propisanim vrijednostima, dinamiku mjerena i kontrole, izvještavanje i druge relevantne podatke.

Odjeljak 6.1.3. Zbirna lista mjesta ispuštanja, zajedno sa mapama, crtežima i pratećom dokumentacijom. Podatak o protoku je takođe dio priloga.

Dati detaljnu listu opasnih materija u skladu sa propisima kojima je uređeno upravljanje vodama i o zaštiti podzemnih voda od zagađenja uzrokovanih određenim opasnim materijama. Opisati ispuštanje vode za hlađenje, navesti količinu i mjerne za njeno smanjenje i temperaturu.

Odjeljak 6.1.4. Dati zbirne podatke i procjenu uticaja postojećih ili predloženih emisija na životnu sredinu, uključujući i druge medijume, osim voda.

Pune podatke o procjeni i druge relevantne informacije o recipijentu treba dostaviti kao prilog, kao i uobičajene analize kvaliteta voda u recipijentu, odnosno vodnom telu.

Dati zbirne podatke i procjenu uticaja postojećih ili predloženih emisija na postrojenje za tretman i na životnu sredinu, uključujući i druge medijume, osim voda.

Ovo može zahtijevati povećan kapacitet postrojenja za tretman, izmjene u tretmanu ili procjenu posljedica koje ispuštanje otpadnih voda može imati na kvalitet mulja.

Navesti uticaj vode za hlađenje na temperaturu okoline.

Odjeljak 6.1.5. i 6.1.6. Opisati monitoring, kontrolne mjere i izveštavanje.

Popuniti tabele od 22 do 31 u prilogu.

7. Zaštita zemljišta i podzemnih voda

Zbirni prikaz podataka o površinskoj i podzemnoj kontaminaciji i/ili kontaminaciji podzemnih voda, prošloj i sadašnjoj, na ili ispod mjesta.

Priložiti pune podatke, uključujući istraživačke studije, procjene ili izveštaj, rezultate monitoringa, lokaciju i mernu opremu, planove, crteže, i drugu prateću dokumentaciju.

U rijetkim situacijama i samo u slučaju emisija opasnih materija u zemljište i podzemne vode, neophodna informacija o posljedicama i njihovom uticaju mora da obuhvati:

- zbirne podatke o svim direktnim emisijama na ili u zemljište i podzemne vode;
- odlaganje na deponije se odvojeno iskazuje u Odjeljku 8;
- pune podatke o mjestu ispuštanja ili oblastima (u slučaju širenja u prostor), zajedno sa mapama, crtežima i pratećom dokumentacijom;
- podatke o opasnim materijama sa liste zagađenja uzrokovanih određenim opasnim materijama;
- podatke o sistemu za tretman, uključujući odgovarajuće skice.

Popuniti tabele 23 do 31 u prilogu.

8. Upravljanje otpadom

Detaljno opisati upravljanje otpadom od sakupljanja do konačnog odlaganja.

Odjeljak 8.1. Priložiti plan upravljanja otpadom, kao i saglasnost na plan upravljanja otpadom.

Odjeljak 8.2. do 8.10. Navesti sve podatke o vrstama otpada, sakupljanju, prevozu i primaocu otpada (oznaka, naziv, klasa, ukupna količina, izvori) koji operater planira da proizvede. Navesti vrstu procesuiranja i odlaganja otpada (metod, lokacija, količina i dr.).

Za otpad odložen off-site, priložiti detalje o transportu otpada, nazivu lica koje preuzima otpad, tretmanu, lokaciji i konačnom odlaganju, kao i dozvole i ugovore.

Za otpad koji treba odložiti na deponiju, dati pune podatke o mjestu odlaganja (lokacija, mape, geološki, hidrološki uslovi, radni plan, zbrinjavanje po zatvaranju i dr.), kao i podatke o operateru deponije.

Dati podatke i procjenu uticaja postojećeg ili predloženog odlaganja na deponiju, uključujući sve medijume životne sredine.

Dati pune podatke o postupanju sa opasnim otpadom na mjestu nastanka.

Navesti podatke o kontroli i mjerenu, analizama otpada (uzorkovanje, karakterizacija, klasifikacija i kategorizacija). Priložiti izveštaj o izvršenom ispitivanju otpada, sa uvjerenjem o oznaci otpada, klasi i kategoriji i dr.

Popuniti tabele 35 do 37 u prilogu.

9. Buka i vibracije

Dati opis postojećeg sistema, načina za smanjenje buke, izvore buke, opis monitoringa i kontrole emisija. Opisati planirani program unapređenja ka dostizanju BAT standarda. Ovo treba da uključi plan za dostizanje ciljeva i vremenski raspored, zajedno sa opcijama za modifikovanje, dogradnju ili zamjenu sistema.

Odjeljak 9.1. i 9.2. Za svaki izvor buke popuniti tabelu. Ako je moguće priložiti poseban izveštaj.

Odjeljak 9.3. i 9.4. Iskazati nivo buke na propisanoj razdaljini, nivo buke na osjetljivim lokacijama, susjednim (najблиžim) objektima, navesti korekcione faktore za računati mjerodavni nivo impulsa, period emisije, navesti opremu za mjerjenje i broj izvještaja o etaloniranju, datum poslednjeg etaloniranja i dr. Priložiti mape, dijagrame, prateće dokumente, uključujući podatke o smanjenju nivoa buke i predloženim mjerama, izvještavanje. Ukoliko je potrebno, iskazati i vibracije u posebnoj tabeli.

Popuniti tabelu 38 u prilogu.

10. Procjena rizika od značajnih udesa

Opisati mjere za sprječavanje udesa. Priložiti procjenu rizika, sa planom zaštite od udesa, odnosno planom hitnih mjera.

11. Mjere za nestabilne (prelazne) načine rada postrojenja

Opisati mjere za nestabilne, odnosno prelazne načine (modele) rada postrojenja u slučaju:

- ako aktivnost pripada kategoriji aktivnosti sa značajnim rizikom za početak rada postrojenja;
- defekta curenja (obim rizika i planirane mjere za prekid rada ili nastavak rada);
- trenutnog zaustavljanja (neplaniran prekid rada u hitnim i drugim slučajevima);
- obustave rada (planiran prekid rada zbog potreba remonta i u drugim slučajevima).

12. Definitivni prestanak rada

Opisati mjere u slučaju definitivnog prestanka rada i vraćanja lokacije u prvobitno stanje (sanacija, remedijacija).

13. Netehnički prikaz podataka na kojima se zasniva zahtjev za izdavanje integrisane dozvole

Netehnički prikaz podataka na kojima se zahtjev zasniva čini poseban dio zahtjeva operatera za izdavanje integrisane dozvole. Ovaj prikaz treba da bude napisan netehničkim jezikom i jednostavan za razumijevanje i korišćenje, radi pružanja osnovnih informacija o vrsti aktivnosti, odnosno postrojenju, za koje se podnosi zahtjev za izdavanje integrisane dozvole, kao i njegovog uticaja na životnu sredinu.

Potrebno je da netehnički prikaz sadrži sve podatke iz Odjeljka III 13. Preporučuje se da netehnički prikaz sadrži kratke opise ključnih podataka.

Odjeljak pod tačkom 13.3.4. treba da sadrži listu glavnih BAT zahtjeva (tehnički i tehnološki detalji) i napomenu o stepenu usaglašenosti operatera sa ovim zahtjevima. Posebno navesti koje korake će operater preduzeti radi prilagodavanja rada postrojenja propisanim uslovima.

Netehnički prikaz sadrži informacije o podacima za koje je operater izjavio da predstavljaju poslovnu tajnu i za koje treba ograničiti pristup javnosti.

Prilog:

1. Dokumentacija koju operater dostavlja na osnovu člana 9. Zakona;
2. Tabelarni pregledi (dijagrami) / Odjeljak III 4. do III 9;
3. Mape i skice;
4. Kopije izdatih dozvola, odobrenja i saglasnosti i dr.;
5. Akcioni planovi / Odjeljak III 4 - III 10.

1. Korišćenje sirovina i pomoćnih materijala*

Tabela 1.

Hemijske supstance, hemijski proizvodi i drugi materijali korišćeni u procesu proizvodnje kao sirovine i pomoći materijali koji nisu klasifikovani kao opasni

Napomena:

1. Vrsta sirovina ili pomoćnih materijala: metal, drvo, plastika, minerali, naftni proizvodi, organske, neorganske materije, biljne, životinjske, boje sa manje od 5% VOC, ili više od 5% VOC, korišćene u proizvodnji.
  2. Skladištenje: u buradima, rezervoarima, pod zemljom, na otvorenom ili u zatvorenom i dr. (mapa). Dati podatke o maksimalnoj količini za skladištenje.
  3. Količina hemijskih supstanci u finalnom proizvodu i u životnoj sredini što preciznije izražena u %.

* Zahtjev za izdavanje integrisane dozvole - III 4

Tabela 2.

Opasne hemijske supstance i hemijski proizvodi korišćeni u procesu proizvodnje kao sirovine ili pomoći materijali

Napomena:

1. Vrsta sirovina ili pomoćnih materijala korišćenih u proizvodnji. Sljedeće supstance smatraju se opasnim materijama i označene su sa Tx (veoma toksična), T (toksična), Xn (štetna), ili N (opasna po životnu sredinu), Fx (veoma zapaljiva), F (visoko zapaljiva), E (eksplozivna), teški metali i materije sa liste opasnih materija iz propisa kojima je uređeno zagadenje uzrokovano određenim opasnim materijama koje se ispuštaju u vodenim ambijent i o zaštiti podzemnih voda od zagadenja uzrokovano određenim opasnim materijama.
2. Vrste materijala: metal, drvo, plastika, minerali, naftni proizvodi, organske, neorganske materije, biljne, životinjske, boje sa manje od 5% VOC, ili više od 5% VOC i dr.
3. CAS: Index oznaka za opasnu materiju.
4. Klasifikacija u skladu sa propisima kojima je uređena klasifikacija, pakovanje i označavanje hemikalija.
5. Skladištenje u skladu sa propisima sa kojima je uređeno skladištenje hemikalija: u buradima, rezervoarima, pod zemljom, na otvorenom ili u zatvorenom i dr. (u prilogu mapa sa rasporedom skladišta). Maksimalna količina za skladištenje.
6. Količina hemijskih materija u finalnom proizvodu i u životnoj sredini što preciznije izražena u %.

Tabela 3.

Opasni proizvodi nastali u toku procesa proizvodnje (međuproizvodi)

Broj i oznaka	Hemijska supstanca ili proizvod (1)	Vrsta hemijske supstance ili proizvoda (2)	Korišćenje	CAS broj (3)	Kategorija (4)	Rizik (R) Izraz (4)	Bezbednost (S) Izraz (4)	Uskladištena količina (t) i način skladištenja (5)	Količina korišćena godišnje (t)	% u proizvodu (6)	% u otpadu (6)	% u otpadnim vodama (6)	% u emisiji u vazduh (6)

Napomena:

1. Vrsta sirovina ili pomoćnih materijala korišćenih u proizvodnji. Sljedeće supstance smatraju se opasnim materijama i označene su sa Tx (veoma toksična), T (toksična), Xn (štetna), ili N (opasna po životnu sredinu), Fx (veoma zapaljiva), F (visoko zapaljiva), E (eksplozivna), teški metali i materije sa liste opasnih materija iz propisa kojima je uređeno zagadenje uzrokovano određenim opasnim materijama koje se ispuštaju u vodenim ambijent i o zaštiti podzemnih voda od zagadenja uzrokovano određenim opasnim materijama.
2. Vrste materijala: metal, drvo, plastika, minerali, naftni proizvodi, organske, neorganske materije, biljne, životinjske, boje sa manje od 5% VOC, ili više od 5% VOC i dr.
3. CAS: Index oznaka za opasnu materiju.
4. Klasifikacija u skladu sa propisima kojima je uređena klasifikacija, pakovanje i označavanje hemikalija.
5. Skladištenje u skladu sa propisima sa kojima je uređeno skladištenje hemikalija: u buradima, rezervoarima, pod zemljom, na otvorenom ili u zatvorenom i dr. (u prilogu mapa sa rasporedom skladišta). Maksimalna količina za skladištenje.
6. Količina hemijskih materija u finalnom proizvodu i u životnoj sredini što preciznije izražena u %.

Tabela 4.

Opasne hemijske supstance ili materijali u finalnom proizvodu operatera

Broj i oznaka	Hemiske supstance ili proizvodi (1)	Vrsta materijala (2)	CAS broj (3)	Kategorija (4)	Rizik (R) Izraz (4)	Bezbednost (S) Izraz (4)	% u proizvodu

Napomena:

1. Vrsta sirovina ili pomoćnih materijala korišćenih u proizvodnji. Sljedeće supstance smatraju se opasnim materijama i označene su sa Tx (veoma toksična), T (toksična), Xn (štetna), ili N (opasna po životnu sredinu), Fx (veoma zapaljiva), F (visoko zapaljiva), E (eksplozivna), teški metali i materije sa liste opasnih materija iz propisa kojima je uređeno zagađenje uzrokovano određenim opasnim materijama koje se ispuštaju u vodenim ambijentima i zaštiti podzemnih voda od zagađenja uzrokovanih određenim opasnim materijama.
  2. Vrste materijala: metal, drvo, plastika, minerali, naftni proizvodi, organske, neorganske materije, biljne, životinjske, boje sa manje od 5% VOC, ili više od 5% VOC i dr.
  3. CAS: Index oznaka za opasnu materiju.
  4. Klasifikacija u skladu sa propisima kojima je uređena klasifikacija, pakovanje i označavanje hemikalija.

2. Korišćenje energetskih izvora u industrijskim postrojenjima*

Tabela 5.

Korišćenje goriva za proizvodnju toplotne i električne energije i transport na lokaciji postrojenja

Benzin (t)									
Prirodni gas (1000m3)									
Ugalj (t)									
Petrolej (t)									
Petrol koks (t)									
Tečni naftni gas									
Gorivo za visoke peći (t)									
Gorivo iz bitumenoznih škriljaca (t)									
Drvo (t)									
Treset (t)									
Drugo (t)									

Napomena: 1. Za potrebe grijanja i zagrijavanja vode u neproizvodne svrhe (ne za proces proizvodnje).

* Zahtjev za izdavanje integrisane dozvole - III 4

Tabela 6.

Korišćenje toplotne energije od spoljnih snabdjevača

Snabjevač	Korišćeno za (MWh/godišnje)		
	Proces proizvodnje	Zagrevanje (1)	Druge potrebe

Napomena:

1. Za potrebe grejanja i zagrevanja vode u neproizvodne svrhe (ne za proces proizvodnje).

Tabela 7.

Potrošnja električne energije

	Električna energija (kWh/godišnje)
	Ukupno
Za proizvodnju opreme	
Za osvjetljavanje	
Za hlađenje i zamrzavanje	
Za ventilaciju	
Za zagrijavanje	
Za druge potrebe	
Ukupno (zbir sopstvene proizvodnje i od spoljnih snabdjevača)	

Tabela 8.

Korišćenje goriva u energetici (tabela se primjenjuje na postrojenja gdje su glavne aktivnosti proizvodnja toplotne i/ili električne energije)

Petrol koks (t)									
Tečni naftni gas									
Gorivo za visoke peći (t)									
Gorivo iz bitumenoznih škriljaca (t)									
Drvo (t)									
Treset (t)									
Drugo (t)									

Napomena:

1.Za potrebe grejanja i zagrevanja vode u neproizvodne svrhe.

Tabela 9.
Karakteristike opreme za mjerjenje potrošnje topotlne i električne energije

Broj masenog mjeseta (1)	Parametri koji se mjeru	Mjerna oprema		Vrsta kontrole (kontinualna periodična)	Učestalost mjerjenja	Dokumentacija (knjige)
		Naziv	Vrsta			

Napomena: U skladu sa šemom u prilogu.

Tabela 10.
Korišćenje vode

Vodni izvori i vrste korišćenja	Potrošnja voda u m ³ /godišnje	Za hlađenje m ³ /godišnje	Za procese proizvodnje m ³ /godišnje	Za čišćenje prostorija m ³ /godišnje	Za neproizvodne potrebe(kuhinjai sl.) m ³ /godišnje	Za druge namjene m ³ /godišnje
Spoljni snabdjevači						
Sopstveni izvori						
Jezero ili rijeka						
Drugi						
Ukupno						

3. Emisije u vazduh i njihova kontrola*

Tabela 11.

Zbirni pregled izvora zagadivanja

Postrojenje, proces, jedinica koja prouzrokuje zagadjenje			Zagađujuća materija		Karakteristike emisija prije tretmana			Poatrojenje za tretman gasova		Karakteristike emisija poslije tretmana*			
Naziv vrsta	Broja izvora zagađivanja (1)	Trajanje operacije (h)	Oznaka	Naziv	mg/m ³	g/s	t/godišnje	Naziv vrsta	efikasnost		mg/m ³	g/s	t/godišnje
									planirana	stvarna			

Napomena:

(1) Sadržaj (koncentracija i količina) zagađujućih materija izražava se pri 0°C, 101.3 kPa i referentnom udelu O₂ u suvom gasu.

U skladu sa šemom u prilogu.

*Zahtjev za izdavanje integrisane dozvole - III 5

Tabela 12.

Tehničke karakteristike kotlova

Karakteristike opreme							
Tip kotla (1)	Proizvodač kotla	Serijski broj/god proizvodnje	Vrsta goriva	Kapaciteta (MW)	Vrsta kotla (2)	Vrijeme rada (h/god)	Stepen iskorišćenja

Napomena:

(1) U skladu sa šemom u prilogu.

(2) Toplotni, vrelovodni, parni, vrelouljni.

Tabela 13.

Gorivo za kotlove/postrojenja za grijanje

Broj postrojenja (1)	Naziv	Gorivo			
		Maksimum potrošnje		Sadržaj sumpora (S^d) (2)	Sadržaj pepela (A^d) (2)
		t/h ili m^3/s (za gasovito gorivo)	t/godišnje (za gasovito gorivo 1000 $m^3/godišnje$)		
				%	%

Napomena:

(1) U skladu sa šemom u prilogu.

(2) d- svedeno na suvu osnovu.

Tabela 14.

Termoelektrane i toplane: izvori emisija

Red. broj i broj izvora emisije (1)	Grid referencia		Visina dimnjaka (m)	Unutrašnji prečnik dimnjaka (mm) ili površina (cm^2)	Zapreminski protok dimnih ili otpadnih gasova (max ₃₀ _{min} /prosečna _{24h}) (m^3/s)	Vrijeme trajanja emisije (min/čas, h/dan, dan/godina) (2)	Temperatura gasova (max/prosečna) (°C)
	x	y					

Napomena:

(1) U skladu sa šemom u prilogu.

(2) intenzitet emisije i vrijeme izraženo dnevno, mjesечно, godišnje, uključujući početak i kraj sezone grijanja.

Napomena:

- (1) Referentni broj postrojenja za tretman.
- (2) Vrsta opreme koja se koristi u slučaju otkaza (udesa) primarnog uređaja (npr. korišćenje dva istovetna uređaja i sl.).

Tabela 18.

Kontrola postrojenja za tretman gasova

Broj izvora emisije/zagađivanja (1)	Zagađujuće materije koje se kontrolišu	Instrumenti za mjerjenje		Baždarenje/kalibracija	Način dokumentovanja i čuvanja podataka
		Naziv	Vrste		

Napomena:

- (1) U skladu sa šemom u prilogu.

Tabela 19.

Monitoring emisija

Opis i broj mjernog mjesta (1)	Proizvodna jedinica	Vrsta kontrole (kontinualna/ periodična)	Zagađujuća materija koja se kontroliše		GVE		Osoba koja vrši kontrolu	Metodologija kontrola
			Naziv	Vrste	g/s (2)	mg/m ³ (2)		

Napomena:

- (1) U skladu sa šemom u prilogu.
- (2) Propisana granična vrijednost emisije, pri 0° C, 101.3 kPa i referentnom udelu O₂ u suvom gasu.

Tabela 20.

Emisije u vazduh u slučaju udesa, puštanja u rad, neplaniranih događaja

Broj izvora emisije (1)	Opis	Odstupanja koja prouzrokuju emisije	Opis emisija (potencijalne maksimalne emisije) (2)		
			Zagadujuća materija	mg/m ³ (2)	Ukupno tokom udesa (kg ili t)

Napomena:

(1) U skladu sa šemom u prilogu.

(2) Potencijalne emisije u slučaju udesa, puštanja u rad, neplaniranih događaja.

Tabela 21.

Mirisij

Broj proizvodne jedinice (1)	Zagadjujuća materija	Karakteristike mirisa	Mjere za smanjenje mirisa

Napomenna:

(1) U skladu sa šemom u prilogu.

4. Ispuštanje i kontrola otpadnih voda*

Tabela 22.

Ispuštanje otpadnih voda direktno u vodno tijelo (rijeka, jezero)

Napomena:

- (1)U skladu sa šemom u prilogu uzete iz sertifikata o registraciji sistema sakupljanja.
- (2)Kod u skladu sa nacionalnim sistemom kodova vodnih tijela.
- (3)U slučaju, neregularnog ispuštanja, vrijeme ispuštanja naznačiti u časovima, mjesecima, i godinama (uključujući period započinjanja, održavanja, zaustavljanja).

* Zahtjev za izdavanje integrisane dozvole - III 6 i III 7

Tabela 23.

Ispuštanje otpadnih voda u podzemlje

Naziv i lokacija mesta ispuštanja	Broj mesta ispuštanja (1)	Grid referenca mesta ispuštanja		Recipijent vodno tijelo			Količina otpadnih voda		Vrijeme trajanja ispuštanja (3)
		X širina	Y dužina	Naziv	Kod (2)	Brzina toka (m ³ /h)	m ³ /24 h (vrijednost)	m ³ /godišnje	

Napomena:

- (1)U skladu sa šemom u prilogu uzete iz sertifikata o registraciji sistema sakupljanja.
- (2)Dati razdaljinu od spoljne granice zaštitne zone izvorišta vodosnabdevanja (zahtjevi za ispuštanje otpadnih voda u vodno telo i pod zemlju).
- (3)U slučaju, neregularnog ispuštanja, vrijeme ispuštanja naznačiti u časovima, mjesecima, i godinama (uključujući period započinjanja, održavanja, zaustavljanja).

* Zahtjev za izdavanje integrisane dozvole - III 6 i III 7

Tabela 24.

Ispuštanje otpadnih voda u podzemlje

Naziv i lokacija mjesta ispuštanja	Broj mjesta ispuštanja (1)	Grid referenca mjesta ispuštanja		Naziv i broj postrojenja za tretman (2)	Količina otpadnih voda		Vrijeme trajanja ispuštanja (2)
		X širina	Y dužina		m ³ /24 h (vrijednost)	m ³ /godišnje	

Napomena:

(1)U skladu sa šemom u prilogu uzete iz sertifikata o registraciji sistema sakupljanja.

(2)U slučaju, neregularnog ispuštanja, vrijeme ispuštanja naznačiti u časovima, mjesecima, i godinama (uključujući period započinjanja, održavanja, zaustavljanja).

Tabela 25.

Ispuštanje otpadnih voda u podzemlje

Broj i lokacija mesta ispuštanja(1)	Zagađujuće materije, parametar (2)	Prije tretmana		Kratak opis tretmana koji se primjenjuje i njegova efikasnost	Poslije tretmana	
		mg/l 24 h (srednja vrijednost)	t/godišnje (srednja vrijednost)		mg/l 24 h (srednja vrijednost)	t/godišnje (srednja vrijednost)

Napomena:

(1)U skladu sa šemom u prilogu uzete iz sertifikata o registraciji sistema sakupljanja.

(2)Sve zagađujuće materije treba navesti u tabeli, uključujući one koje nisu tretirane prije ispuštanja u vodno tijelo (BPK5, HPK, suspendovane čestice, ukupan azot, ukupan fosfor, teški metali).

Tabela 26.

Ispuštanje otpadnih voda - kontrola proizvodnog procesa (gdje je proces kontrole važan za prevenciju zagadivanja voda)

Broj (1)	Oprema	Podaci o održavanju	Parametri koji se kontrolišu	Granične vrijednosti emisije	Postupak mjerjenja	Vrijeme mjerjenja	Izveštaj /knjiga

Napomena:

(1)U skladu sa šemom u prilogu.

Tabela 27.

Proces kontrole sopstvenog postrojenja za tretman otpadnih voda

Broj (1)	Postrojenje za tretman	Održavanje (2)	Parametri koji se kontrolisu	Granične vrijednosti emisija	Način mjerena	Vrijeme mjerena	Izveštaj / knjiga

Napomena:

- (1) U skladu sa šemom postrojenja za tretman otpadnih voda u prilogu.
 (2) U skladu sa uputstvima za rad. Mjere koje se preduzimaju u slučaju zastoja u procesu tretmana treba navesti.

Tabela 28.

Proces kontrole sopstvenog postrojenja za tretman otpadnih voda

Broj mesta ispuštanja (1)	Broj mjernog mjesta (2)	Parametar koji se mjeri	Mjerna oprema	Vrsta opreme	Baždarenje/ kalibracija	Sprječavanje zastoja, zamjena u slučaju udesa (3)	Dokumentacija

Napomena:

- (1) i (2) U skladu sa šemom postrojenja za tretman otpadnih voda u prilogu.
 (3) Vrsta opreme koja se koristi u slučaju otkaza (udesa) primarnog uređaja (npr. korišćenje dva ista uređaja i sl.).

Tabela 29.

Monitoring ispuštanja zagadjujućih materija u površinska i podzemna vodna tijela ili sistem za sakupljanje

Lokacija i broj mesta ispuštanja (1)	Broj mjernog mjesta (2)	Zagadjujuća materija, parametar	Oprema za uzorkovanje	Metod, tehnika, način proračuna	Učestalost monitoringa	Laboratorija koja je vršila analizu	Dokumentacija

Napomena:

- (1) U skladu sa šemom u prilogu uzete iz sertifikata o registraciji sistema sakupljanja.
 (2) U skladu sa šemom u prilogu.

Tabela 30.

Monitoring životne sredine na mjestu ispuštanja

Lokacija i broj mjesta ispuštanja (1)	Zagađujuća materija, parametar, uslovi	Oprema za uzorkovanje	Metod, tehnika, način proračuna i dr.	Učestalost monitoringa	Laboratorija koja je vršila analizu	Rezultati mjerjenja i izvještaji

Napomena:

- (1) U skladu sa šemom u prilogu.

Tabela 31.

Ispuštanja otpadnih voda u slučaju udesa, puštanja u rad, neplaniranih događaja

Broj i lokacija mesta ispuštanja (1)	Opis	Aktivnost ili odstupanje od normalnih uslova rada koja prouzrokuje ispuštanje zagađujućih materija	Zagađivanje (potencijalni maksimum ispuštanja)		
			materija	mg/m ³	Ukupno (kg ili t)

Napomena:

- (1) U skladu sa šemom u prilogu uzete iz sertifikata o registraciji sistema sakupljanja.

5. Potrošnja vode*

Tabela 32.

Potrošnja vode

Broj izvora (1)	Vodni izvor (vodno tijelo ili dubina izvora)				Količina voda		
	Naziv i lokacija	Grid referenca		Vodno tijelo ili dubina izvora	Opština	m ³ /24 h	m ³ /godišnje
		X širina	Y dužina				

Napomena:

(1) U skladu sa šemom u prilogu uzete iz sertifikata o registraciji sistema vodosnabdijevanja.

*zahtjev za izdavanje integrisane dozvole – III4

Tabela 33.

Podaci o opremi za mjerenje potrošnje vode

Broj izvora i mesta mjerenja (1)	Mjerna oprema, očitavanje, mjerna jedinica	Vrijeme mjerenja (na 24h)	Obračunati protok, $m^3/dnevno$, $1000 m^3/mjesečno$	Kontrolna mjerna oprema	Meteorološka kontrola mjernih instrumenata	Dokumentacija

Napomena:

(1) U skladu sa šemom u prilogu uzete iz sertifikata o registraciji sistema vodosnabdijevanja.

Tabela 34.

Potrošnja vode – monitoring procesnih parametara i uzorkovanje*

Broj i lokacija izvora (1)	Mjerna veličina	Uzorkovanje				
		Broj mesta uzorkovanja (2)	Učestalost	Metod	Metod analize/tehnika uzorkovanja	Laboratorija koja vrši analizu (akreditacija i važnost)

Napomena:

*u skladu sa tehničkim zahtjevima

(1) i (2) U skladu sa šemom u prilogu uzete iz sertifikata o registraciji sistema vodosnabdijevanja.

6. Upravljanje otpadom*

Tabela 35.

Proizvodnja i postupanje sa otpadom

Otpad (1)	Naziv otpada (2)	Klasa opasnosti (3)	Ulaz otpada (t/godišnje)				Izlaz otpada (t/godišnje)				Predato drugim operaterima	Ukupno		
			Proizvedeno		Primljeno od drugih operatora	Ukupno	Procesirano (metod, lokacija i dr.)		Odloženo (metod, lokacija i dr.)					
			glavni izvor (4)	t/godišnje			Količina	R (5)	Količina	D (6)				

Napomena:

(1), (2), (3), (5) i (6) dati podatke o vrsti otpada (opasan, neopasan) sa oznakama otpada prema utvrđenim karakteristikama (OECD lista otpada, Evropski katalog otpada-EWC, propisi kojima je uređeno upravljanje otpadom), Y lista, Aneks I, II, VIII i IX Bazelske konvencije. Metod procesiranja iskazuje se u skladu sa Zakonom o otpadu):

R-oznaka (vrsta procesiranja);

D-oznaka (vrsta odlaganja);

Lokacija: udaljenost od objekata (poredjenje sa propisanom granicom), opis postupanja, usaglašenost sa sanitarnim i drugim standardima životne sredine.

(4) Za svaku vrstu otpada reference se odnose na glavne aktivnosti i procese.

* Zahtjev za izdavanje integrisane dozvole - III 8

Tabela 36.

Sakupljanje i prevoz otpada

Otpad (1)	Naziv otpada (2)	Klasa opasnosti (3)	Vrsta sakupljanja (4)	Prevezena količina t/godišnje	Vrsta prevoza (5)	Prevoznik (drugi prevoznik ili sopstveni prevoz)	Primalac otpada

Napomena:

(1), (2), (3) dati podatke o vrsti otpada (opasan, neopasan) sa oznakama otpada prema utvrđenim karakteristikama (OECD lista otpada, Evropski katalog otpada-EWC, propisi kojima je uredeno upravljanje otpadom), Y lista, Aneks I, II, VIII i IX Bazelske konvencije.

(4) Vrsta sakupljanja: kontejneri, burad, vreće i dr.

(5) Vrsta prevoza: železnica, drumski prevoz i dr.

Tabela 37.
Odlaganje otpada

Otpad (1)	Naziv otpada (2)	Klasa opasnosti (3)	Maksimalna količina za odlaganje utvrđena u dozvoli t/godišnje (ili t/kvartalno)

Napomena:

(1), (2), (3) dati podatke o vrsti otpada (opasan, neopasan) sa oznakama otpada prema utvrđenim karakteristikama (OECD lista otpada, Evropski katalog otpada-EWC, propisi kojima je uredeno upravljanje otpadom), Y lista, Aneks I, II, VIII i IX Bazelske konvencije.

7. Emisije buke

Tabela 38.
Zbirni pregled izvora buke

Izvor (1)	Broj izvora buke (2)	Mjerodavni nivo buke u dB (3)	Nivo buke po oktavama (4)								Opis (5)			Period emisije (6)	Napomena (7)
			63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	Imp	Ton	Info		

Napomena:

- (1) Navesti naziv uređaja - izvora, njegove tehničke specifikacije relevantne za buku npr. snaga uređaja, broj obrtaja, proizvođač, tip, serijski broj i sl.
- (2) Navesti broj istih uređaja, onoliko koliko ih ima, jedan ili više.
- (3) Navesti nivo buke u dBA, po pravilu vrijednost se daje kao Leq na standardnom rastojanju.
- (4) Navesti oktavne nivoe buke mjerene linearno (bez A-ponderizacije).
- (5) Prema nacionalnim propisima mjerodavni nivo buke izračunava se tako što se izmjerena vrijednost koriguje zavisno od postojanja impulsa, tonskih komponenti ili zvučnih informacija.
- (6) Navesti režim rada uređaja, mjerni interval, interval integraljenja i referentni interval.
- (7) Broj izvještaja o mjerenu buke.

* Zahtjev za izdavanje integrisane dozvole - III 9

695.

Na osnovu člana 72 stav 2 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18 i 63/18), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

PRAVILNIK O IZMJENAMA PRAVILNIKA O TEHNIČKIM ZAHTJEVIMA ZA DRVENE KONSTRUKCIJE

Član 1

U Pravilniku o tehničkim zahtjevima za drvene konstrukcije ("Službeni list CG", br. 18/18 i 40/19) u članu 34 riječi: „do 1. avgusta 2020. godine” zamjenjuju se riječima: „do 1. avgusta 2021. godine.”.

Član 2

Prilog A mijenja se i glasi:

"PRILOG A

PROIZVODI OD DRVETA

A.1. Primjena

A.1.1. Svojstva i drugi zahtjevi, kao i ocjena i provjera postojanosti svojstava proizvoda od drveta, određuju se, odnosno sprovodi se, prema standardima navedenim u tačkama A.6.1., A.6.2. i A.6.3. ovog priloga, standardima na koje ti standardi upućuju i odredbama ovog priloga, kao i u skladu sa odredbama posebnog propisa.

A.1.2. Proizvodi od drveta u smislu ovog priloga, su proizvodi proizvedeni u proizvodnom pogonu (fabrici) za takvu vrstu proizvoda, a obuhvataju:

- a) konstrukcijsko drvo (rezana i tesana grada) navedeno u tački A.2.1.5. ovog priloga,
- b) lijepljeno lamelirano drvo navedeno u tački A.2.1.6. ovog priloga i proizvode na bazi drveta (npr. LVL),
- c) ploče na bazi drveta navedene u tački A.2.1.7. ovog priloga.

A.2. Specifikacija svojstava, ocjena i provjera postojanosti svojstava i označavanje

A.2.1. Specifikacija svojstava

A.2.1.1. Svojstva drveta koje se ugrađuje u konsrukciju objekta moraju ispunjavati opšte i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu drveta koje se ugrađuje u konsrukciju objekta i zavisno od vrste drveta koje se ugrađuje u konsrukciju objekta, moraju biti specificirane prema standardima grupe MEST EN 14081, standardu MEST EN 15497, standardima na koje ti standardi upućuju i odredbama ovog priloga.

A.2.1.2. Svojstva nosača na bazi drveta moraju ispunjavati opšte i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu nosača na bazi drveta i zavisno od vrste nosača na bazi drveta moraju biti specificirane prema standardu MEST EN 14080 ili standardu MEST EN 14374, standardima na koje ti standardi upućuju i odredbama ovog priloga.

A.2.1.3. Svojstva ploča na bazi drveta moraju ispunjavati opšte i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu ploča na bazi drveta i zavisno od vrste ploče na bazi drveta moraju biti specificirane prema standardima MEST EN 13986, MEST EN 14279, odnosno MEST EN 634-1, standardima na koje ti standardi upućuju i odredbama ovog priloga.

A.2.1.4. Svojstva proizvoda od drveta moraju biti specificirana u projektu drvene konstrukcije.

A.2.1.4.1. Nezavisno od uslova upotrebe drvene konstrukcije, za drvo koje se ugrađuje u konsrukciju objekta, lijepljeno lamelirano drvo i proizvode na bazi drveta koji se ugrađuju u konsrukciju objekta, u projektu drvene konstrukcije obavezno moraju biti specificirane sljedeća svojstva:

- a) čvrstoća na savijanje;
- b) čvrstoća na zatezanje;
- c) modul elastičnosti;
- d) kvalitet čvrstoće vezivanja;
- e) bubrenje i skupljanje; i
- f) trajnost.

A.2.1.4.2. Nezavisno od uslova upotrebe drvene konstrukcije, za ploče na bazi drveta u projektu drvene konstrukcije obavezno moraju biti specificirana sljedeća svojstva:

- a) karakteristične vrijednosti čvrstoće upravno na ravan ploče (savijanje, smicanje, zatezanje, pritisak);
- b) moduli krutosti (upravno na ravan ploče i u ravni ploče);
- c) karakteristične vrijednosti čvrstoće u ravni ploče (savijanje, smicanje, zatezanje i pritisak);
- d) gustina;
- e) vezivo, procenat učešća veziva i kvalitet čvrstoće vezivanja;
- f) stabilnost dimenzija (bubrenje) - za furnirske ploče treba definisati stabilnost dimenzija u oba smjera;
- g) trajnost (nivo hazarda) i
- h) stepen vlažnosti

A.2.1.4.3. Za ploče na bazi drveta koje odgovaraju klasi upotrebljivosti 2 i 3, osim svojstava iz tačke A.2.1.4.2. ovog priloga, u projektu drvene konstrukcije obavezno mora biti specificirana i svojstva propusnosti vodene pare.

A.2.1.4.4. Za ploče na bazi drveta koje se nalaze između prostora sa različitim mikroklimatskim uslovima, osim svojstava iz tačke A.2.1.4.2. ovog priloga, u projektu drvene konstrukcije obavezno mora biti specificirano i svojstvo toplotne provodljivosti.

A.2.1.4.5. Za objekte koji su prema posebnom propisu svrstani u grupu zahtjevnih objekata, za sve vrste proizvoda od drveta u projektu drvene konstrukcije obavezno mora biti specificirano svojstvo otpornosti na požar.

A.2.1.4.6. U prostorima u kojima bi oslobođanje formaldehida moglo uticati na zdravlje (prostori gdje borave ljudi, životinje, prostori u kojima se čuva hrana i sl.) za konstrukcijsko drvo koje se međusobno povezuje ili nastavlja lijepljenjem (zupčasto spojeno konstrukcijsko drvo), za nosače na bazi drveta i ploče na bazi drveta, u projektu drvene konstrukcije obavezno mora biti specificirano svojstavo emisije formaldehida.

A.2.1.5. Konstrukcijsko drvo proizvodi se kao:

- a) konstrukcijsko drvo pravougaonog poprečnog presjeka
- b) konstrukcijsko drvo okruglog poprečnog presjeka

A.2.1.6. Lijepljeno lamelirano drvo i proizvodi na bazi drveta koji su dio konstrukcije (npr. LVL).

A.2.1.7. Ploče na bazi drveta proizvode se kao:

- a) višeslojne ploče od masivnog drveta (površinski sloj može biti i od materijala na bazi drveta);
- b) ploče od lameliranog furnirskog drveta (LVL) - ploče sa poduzno orjentisanim furnirima i ploče sa max. 20% poprečno orjentisanim furnira;
- c) ploče sa unakrsno orjentisanim furnirima;
- d) ploče sa orjentisanim iverjem (OSB);
- e) ploče iverice (iverje nabacano paralelno s ravni ploče i slučajan raspored iverja u sloju - vezivo je ljepilo);
- f) ploče sa česticama povezanim cementom i
- g) ploče vlaknatice (tvrdi i vlagootporne tvrde, polutvrde, meke - smiju se koristiti samo kao elementi za ukrućenje, MDF srednjjetvrde).

A.2.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava

A.2.2.1. Ocjena i provjera postojanosti svojstava konstrukcijskog drveta iz tačke A.2.1.5. ovog priloga sprovodi se, zavisno od vrste konstrukcijskog drveta, prema postupku i kriterijumima Aneksa ZA standarda grupe MEST EN 1408, kao i odredbama ovog priloga i posebnog propisa.

A.2.2.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava nosača na bazi drveta sprovodi, se zavisno od vrste nosača, prema postupku i kriterijumima Aneksa ZA standarda MEST EN 14080 ili postupku i kriterijumima Aneksa ZA standarda MEST EN 14374, kao i odredbama ovog priloga i posebnog propisa.

A.2.2.3. Ocjena i provjera postojanosti svojstava ploča na bazi drveta iz tačke A.2.1.6. ovog priloga sprovodi se prema postupku i kriterijumima Aneksa ZA standarda MEST EN 13986, kao i odredbama ovog priloga i posebnog propisa.

A.2.3. Označavanje

A.2.3.1. Proizvod od drveta proizveden prema tehničkoj specifikaciji označava se na otpremnici i na proizvodu prema odredbama te specifikacije. Oznaka obavezno mora sadržati upućivanje na tu specifikaciju, a u skladu sa posebnim propisom.

A.3. Ispitivanje

A.3.1. Uzimanje uzoraka, priprema uzoraka i ispitivanje proizvoda od drveta, zavisno od vrste proizvoda od drveta, sprovodi se prema standardima na koje upućuje odgovarajući standard iz tačke A.6. ovog priloga.

A.3.2. Umjesto ispitivanjem iz tačke A.3.1. ovog priloga, za botaničku vrstu drveta i zemlju porijekla, određene Tabelama 1 i 2 standarda MEST EN 1912, klasa čvrstoće se može odrediti i vizuelnim ili mašinskim ocjenjivanjem prema standardu MEST EN 14081-1 i standardima na koje taj standard upućuje.

A.4. Kontrola prije ugradnje

A.4.1. Proizvod od drveta proizveden prema tehničkoj specifikaciji za koji je sačinjena izjava o svojstvima, možu se ugraditi u element drvene konstrukcije, ako odgovara zahtjevima iz projekta drvene konstrukcije.

A.4.2. Neposredno prije ugradnje proizvoda od drveta sprovodi se odgovarajući nadzor određen Prilogom H ovog pravilnika.

A.4.3. U slučaju sumnje u karakteristike proizvoda od drveta, moraju se prije ugradnje sprovesti ispitivanja primjenom odgovarajućih standarda na koje upućuju standardi iz tačke A.6. ovog priloga.

A.5. Održavanje karakteristika

A.5.1. Proizvođač i distributer proizvoda od drveta, kao i izvođač radova, dužni su preduzeti odgovarajuće mјere u cilju održavanja svojstava proizvoda od drveta tokom rukovanja, transporta, pretovara, skladištenja i ugradnje prema tehničkim pravilima i uputstvima proizvođača.

A.6. Lista standarda

A.6.1. Standardi za konstrukcijsko drvo:

1.	MEST EN 14081-1:2012	Drvene konstrukcije - Drvene konstrukcije pravougaonog poprečnog presjeka klasirane prema čvrstoći - Dio 1: Opšti zahtjevi
2.	MEST EN 14081-2:2019	Drvene konstrukcije - Drvene konstrukcije pravougaonog poprečnog presjeka klasirane prema čvrstoći - Dio 2: Mašinsko razvrstavanje; dodatni zahtjevi za tipsko ispitivanje
3.	MEST EN 14081-3:2019	Drvene konstrukcije - Klasiranje prema čvrstoći konstrukcijskog drveta pravougaonog poprečnog presjeka - Dio 3: Mašinsko klasiranje; dodatni zahtjevi za fabričku kontrolu proizvodnje
4.	MEST EN 15497:2016	Zupčasto spojeno konstrukcijsko monolitno drvo - Zahtjevi za performanse i minimalni zahtjevi za proizvodnju

A.6.2. Standardi za nosače na bazi drveta

1.	MEST EN 14080:2014	Drvene konstrukcije - Lamelirane lijepljene drvene konstrukcije i lijepljeno puno drvo - Zahtjevi
2.	MEST EN 13986:2016	Ploče na bazi drveta za upotrebu u građevinarstvu Karakteristike, vrednovanje usaglašenosti i označavanje
3.	MEST EN 14279:2013	Laminirana drvna grada od furnira (LVL) - Definicije, klasifikacija i specifikacije
4.	MEST EN 14374:2009	Drvena grada - Konstrukcionala lamelirana drvna grada (LVL) - Zahtjevi
5.	MEST EN 634-1:2011	Ploče iverice povezane cementom - Specifikacija - Dio 1: Opšti zahtjevi

Član 3

Prilog C mijenja se i glasi:

"PRILOG C

LJEPILA

C.1. Primjena

C.1.1. Svojstva i drugi zahtjevi, kao i ocjena i provjera postojanosti svojstava ljepila, određuju se, odnosno sprovodi se, prema standardima navedenim u tački C.6. ovog priloga, standardima na koje ti standardi upućuju i odredbama ovog priloga, kao i u skladu sa odredbama posebnog propisa.

C.1.2. Ljepila u smislu ovog priloga, su ljepila navedena u tački C.2.1.8. ovog priloga, proizvedena u proizvodnom pogonu (fabrići) za takvu vrstu proizvoda.

C.2. Specifikacija svojstava, ocjena i provjera postojanosti svojstava i označavanje

C.2.1. Specifikacija svojstava

C.2.1.1. Svojstva ljepila iz tačke C.2.1.8.1., podtačke a) ovog priloga, moraju ispunjavati opšte i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu ljepila i moraju biti specificirane prema standardu MEST EN 301, standardima na koje taj standard upućuje i odredbama ovog priloga.

C.2.1.2. Svojstva ljepila iz tačke C.2.1.8.1., podtačke b) ovog priloga, moraju ispunjavati opšte i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu ljepila i moraju biti specificirane prema standardu MEST EN 12436, standardima na koje taj standard upućuje i odredbama ovog priloga.

C.2.1.3. Svojstva ljepila iz tačke C.2.1.8.1., podtačke c) ovog priloga, moraju ispunjavati opšte i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu ljepila i moraju biti specificirane prema standardu MEST EN 15425, standardima na koje taj standard upućuje i odredbama ovog priloga.

C.2.1.4. Svojstva ljepila iz tačke C.2.1.8.2., podtačke a) ovog priloga, moraju ispunjavati opšte i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu ljepila i moraju biti specificirane prema standardu MEST EN 12765, standardima na koje taj standard upućuje i odredbama ovog priloga.

C.2.1.5. Svojstva ljepila iz tačke C.2.1.8.2., podtačke b) ovog priloga, moraju ispunjavati opšte i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu ljepila i moraju biti specificirane prema standardu MEST EN 204, standardima na koje taj standard upućuje i odredbama ovog priloga.

C.2.1.6. Svojstva ljepila određuje izvodač radova drvene konstrukcije ili proizvodač prefabrikovanog elementa u skladu sa zahtjevima koje, prema projektu ili tehničkoj specifikaciji, drvena konstrukcija ili prefabrikovani element moraju ispuniti.

C.2.1.7. Za kazeinska ljepila, osim svojstava određenih standardom MEST EN 12436, obavezno se mora ispitati svojstvo otpornosti na raslojavanje i svojstvo otpornosti na uticaj promjene dimenzija drveta.

C.2.1.8. Prema namjeni ljepila se dijele na:

- a) ljepila za noseće drvene konstrukcije
- b) ljepila za drvo za nekonstruktivne primjene (za oplatu, pregrade, ograde, ispune i sl)

C.2.1.8.1. Ljepila za noseće drvene konstrukcije su:

- a) fenolna i aminoplastična;
- b) kazeinska i
- c) jednokomponentna poliuretanska

C.2.1.8.2. Ljepila za drvo za nekonstruktivne primjene su:

- a) termoreaktivna (fenolna, aminoplastična, epoksidna i sl)
- b) termoplastična (ostala na bazi termoplastičnih smola, PVAc, epoxy, PU I sl)

C.2.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava

C.2.2.1. Ocjena i provjera postojanosti svojstava ljepila iz tačke C.2.1.8. ovog priloga, sprovodi se, u zavisnosti od vrste ljepila, prema odredbama tačaka C.2.2.1.1., C.2.2.1.2., C.2.2.1.3., C.2.2.1.4. i C.2.2.1.5. ovog priloga, kao i odredbama ovog priloga i posebnog propisa.

C.2.2.1.1. Ocjena i provjera postojanosti svojstava ljepila iz tačke C.2.1.8.1., podtačke a) ovog priloga, sprovodi se prema standardu MEST EN 301 i standardima na koje taj standard upućuje, primjenom sistema ocjene i provjere postojanosti svojstava 1, 3 ili 4 za karakteristike vezane za zahtjeve u uslovima požara u skladu sa odredbama posebnog propisa, kao i sistema ocjenjivanja 2+ za sve ostale karakteristike.

C.2.2.1.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava ljepila iz tačke C.2.1.8.1., podtačke b) ovog priloga, sprovodi se prema standardu MEST EN 12436 i standardima na koje taj standard upućuje, primjenom sistema ocjene i provjere postojanosti svojstava 1, 3 ili 4 za karakteristike vezane za zahtjeve u uslovima požara u skladu sa odredbama posebnog propisa, kao i sistema ocjenjivanja 2+ za sve ostale karakteristike.

C.2.2.1.3. Ocjena i provjera postojanosti svojstava ljepila iz tačke C.2.1.8.1., podtačke c) ovog priloga, sprovodi se prema standardu MEST EN 15425 i standardima na koje taj standard upućuje, primjenom sistema ocjene i provjere postojanosti svojstava 1, 3 ili 4 za karakteristike vezane za zahtjeve u uslovima požara u skladu sa odredbama posebnog propisa, kao i sistema ocjenjivanja 2+ za sve ostale karakteristike.

C.2.2.1.4. Ocjena i provjera postojanosti svojstava ljepila iz tačke C.2.1.8.2., podtačke a) ovog priloga, sprovodi se prema standardu MEST EN 12765 primjenom sistema ocjene i provjere postojanosti svojstava 3.

C.2.2.1.5. Ocjena i provjera postojanosti svojstava ljepila iz tačke C.2.1.8.2., podtačke b) ovog priloga, sprovodi se prema standardu MEST EN 204 primjenom sistema ocjene i provjere postojanosti svojstava 3.

C.2.3. Označavanje

C.2.3.1. Ljepilo proizvedeno prema tehničkoj specifikaciji označava se na otpremnici i na ambalaži prema odredbama te specifikacije Oznaka mora obavezno sadržati upućivanje na tu specifikaciju, a u skladu sa posebnim propisom.

C.3. Ispitivanje

C.3.1. Uzimanje uzoraka, priprema uzoraka i ispitivanje ljepila, u zavisnosti od vrste ljepila, sprovodi se prema standardima na koje upućuje odgovarajući standard iz tačke C.6. ovog priloga, za određenu vrstu ljepila.

C.4. Kontrola prije ugradnje

C.4.1. Ljepilo proizvedeno prema tehničkoj specifikaciji za koje je sačinjena izjava o svojstvima, smije se ugraditi u drvenu konstrukciju, ako ispunjava zahtjeve izvodača radova drvene konstrukcije ili proizvodača prefabrikovanog elementa, odnosno, ako je u skladu sa zahtjevima projekta te drvene konstrukcije.

C.4.2. Neposredno prije ugradnje ljepila potrebno je vizuelno prekontrolisati boju, viskoznost, eventualnu pojavu taloga, postojanje grudvica i sl.

C.4.3. Neposredno prije ugradnje ljepila sprovodi se odgovarajući nadzor određen Prilogom H ovog pravilnika.

C.5. Održavanje karakteristika

C.5.1. Proizvođač i distributer ljepila, kao i izvođač radova, dužni su preuzeti odgovarajuće mjere u cilju održavanja karakteristika ljepila tokom rukovanja, transporta, pretovara, skladištenja i ugradnje prema tehničkim uputstvima proizvođača.

C.6. Lista standarda

C.6.1. Standardi za ljepila za noseće drvene konstrukcije

1.	MEST EN 12436:2010	Ljepila za noseće drvene konstrukcije - Kazeinska ljepila - Klasifikacija i zahtjevi za performanse
2.	MEST EN 301:2018	Adhezivi, fenoplasti i aminoplasti za noseće drvene konstrukcije - Klasifikacija i zahtjevi za performanse
3.	MEST EN 15425:2017	Ljepila - Jednokomponentni poliuretan za noseće drvene konstrukcije - Klasifikacija i zahtjevi za performanse

C.6.2. Standardi za ljepila za drvo za nekonstruktivne primjene

1.	MEST EN 12765:2017	Klasifikacija termoreaktivnih ljepila za drvo koja se ne primjenjuju za konstrukcije
2.	MEST EN 204:2017	Klasifikacija termoplastičnih ljepila za drvo koji se ne primjenjuju za konstrukcije

".

Član 4

Prilog E mijenja se i glasi:

"PRILOG E

ZAŠTITA DRVENIH KONSTRUKCIJA

E.1. Primjena

E.1.1. Svojstva i drugi zahtjevi zaštite drvene konstrukcije i zaštitnih sredstava, kao i ocjena i provjera postojanosti svojstava zaštitnih sredstava, određuje se, odnosno sprovodi, u zavisnosti od vrste zaštite odnosno zaštitnog sredstva, prema odredbama ovog priloga, standardima na koje on upućuje, kao i u skladu sa odredbama posebnog propisa.

E.1.2. Zaštita drvene konstrukcije u smislu ovog priloga, obuhvata građevinsko-fizičke, konstruktivne, organizacione i hemijske mjere zaštite od atmosferskih uticaja, uticaja unutrašnje klime, uticaja procjednih i drugih voda kao i bioloških i požarnih uticaja, radi očuvanja bitnog zahtjeva mehaničke otpornosti i stabilnosti i otpornosti na požar drvene konstrukcije.

E.2. Svojstva zaštite drvene konstrukcije

E.2.1. Svojstva zaštite drvene konstrukcije moraju biti takva da tokom eksploatacionog vijeka objekta uz propisano, odnosno projektom određeno izvođenje i održavanje zaštite drvene konstrukcije, ona podnese sve uticaje uobičajene upotrebe i uticaje okoline, tako da tokom izvođenja i upotrebe predvidiva dejstva na objekat ne prouzrokuju gubitak svojstava drvene konstrukcije.

E.2.2. Svojstva zaštite drvene konstrukcije moraju biti takva da, u zavisnosti od stepena izloženosti drvene konstrukcije, određenom prema odgovarajućim odredbama standarda MEST EN 335, osiguraju ravnotežnu vlažnost tokom eksploatacionog vijeka objekta, s tim da je vlažnost uvek takva da osigura zaštitu protiv gljiva kao uzročnika truleži i omogućava stabilnost dimenzija, a da na taj način ne prouzrokuje trajne deformacije.

E.2.3. Svojstva zaštite drvene konstrukcije u pogledu zaštite od požara moraju biti uskladena sa zahtjevima posebnih propisa, kao i sa zahtjevima standarda na koje upućuje Prilog F, odnosno Prilog G ovog pravilnika.

E.2.4. Zaštita drvene konstrukcije mora obuhvatiti zaštitu svih pojedinačnih elemenata drvene konstrukcije zasebno (drvenih, metalnih i drugih), kao i zaštitu drvene konstrukcije u cjelini.

E.2.5. Zaštitom pojedinih elemenata drvene konstrukcije ne smije se nepovoljno djelovati na zaštitu drugih elemenata.

E.2.6. Antikorozivna zaštita metalnih djelova, koji su sastavni dio drvene konstrukcije, sprovodi se prema odredbama posebnih propisa i u skladu sa odgovarajućim odredbama standarda EN 1992, EN 1993 kao i primjerima minimalne antikorozivne zaštite metalnih djelova u zavisnosti od klasa upotrebljivosti datih standardom EN 1995-1-1.

E.3. Proizvodi za zaštitu drvene konstrukcije

E.3.1. Specifikacija svojstva, ocjena i provjera postojanosti svojstava i označavanje

E.3.1.1. Specifikacija svojstva

E.3.1.1.1. Svojstva zaštitnih sredstava moraju ispunjavati opšte i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu zaštitnih sredstava i moraju biti specificirane prema odgovarajućim standardima iz tačke E.6. ovog priloga, standardima na koje ti standardi upućuju i odredbama ovog priloga.

E.3.1.1.2. Vrste zaštitnih sredstava su:

- Sredstva za zaštitu od abiotskih uzroka razgradnje (atmosferilije, hidroliza, utezanje, bubreženje, vitoperenje, površinske promjene boje nastale UV zračenjem, pucanje i raspucavanje, habanje, abrazija, ... bez požara);
- Sredstva za zaštitu od bioloških uzročnika razgradnje (insekti, bakterije, gljive uzročnici pljesni, promjene boje i truleži, te ostale štetočine) i
- Sredstva za zaštitu od požara (antipireni, protivpožarna sredstva)

E.3.1.1.3. Svojstva zaštitnih sredstava moraju biti specificirana u projektu drvene konstrukcije.

E.3.1.1.4. Za zaštitno sredstvo iz tačke E.3.1.1.2. podtačka a) ovog priloga, svojstva vodoodbojnosti obavezno se specificira u projektu drvene konstrukcije.

E.3.1.1.5. Za zaštitno sredstvo iz tačke E.3.1.1.2. podtačka b) ovog priloga, svojstva djelotvornosti protiv djelovanja bioloških uzročnika razgradnje obavezno se specificira u projektu drvene konstrukcije i to za one biološke uzročnike razgradnje koji su, u zavisnosti od nivoa opasnosti od biološkog napada određenog u skladu sa standardom MEST EN 335, prisutni u drvenoj konstrukciji.

E.3.1.1.6. Za zaštitno sredstvo iz tačke E.3.1.1.2. podtačka c) ovog priloga, svojstva reakcije na požar obavezno se specificira u projektu drvene konstrukcije u odnosu na projektom predviđenu otpornost drvene konstrukcije na požar.

E.3.1.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava

E.3.1.2.1. Ocjena i provjera postojanosti svojstava zaštitnih sredstava iz tačke E.3.1.1.2. ovog priloga, sprovodi se, u zavisnosti od vrste zaštitnog sredstva, prema odredbama tačke E.3.1.2.1.1., tačke E.3.1.2.1.2. i tačke E.3.1.2.1.3. ovog priloga, kao i odredbama ovog priloga i posebnog propisa.

E.3.1.2.1.1. Ocjena i provjera postojanosti svojstava zaštitnih sredstava iz tačke E.3.1.1.2. podtačka a) ovog priloga, u zavisnosti od vrste zaštitnog sredstva, sprovodi se za svojstva zaštite od abiotskih uzroka prema odgovarajućim standardima iz tačke E.6. ovog priloga, primjenom sistema ocjene i provjere postojanosti svojstava 4 prema posebnom propisu.

E.3.1.2.1.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava zaštitnih sredstava iz tačke E.3.1.1.2. podtačka b) ovog priloga, u zavisnosti od vrste zaštitnog sredstva, sprovodi se za svojstva zaštite od bioloških uzročnika prema odgovarajućim standardima iz tačke E.6. ovog priloga, primjenom sistema ocjene i provjere postojanosti svojstava 3 prema posebnom propisu.

E.3.1.2.1.3. Ocjena i provjera postojanosti svojstava zaštitnih sredstava iz tačke E.3.1.1.2. podtačka c) ovog priloga, u zavisnosti od vrste zaštitnog sredstva, sprovodi se za svojstva zaštite od požara prema odgovarajućim standardima iz tačke E.6. ovog priloga, primjenom sistema ocjenjivanja uskladenosti 1+ prema posebnom propisu.

E.3.1.3. Označavanje zaštitnih sredstava

E.3.1.3.1. Zaštitna sredstva proizvedena prema odgovarajućem standardu iz tačke E.6. ovog priloga, označavaju se na otpremnici i na ambalaži prema odredbama tog standarda, pri čemu oznaka mora sadržati obaveštenje o svojstvima za koje je potvrđena uskladenost kao i poziv na taj standard, a u skladu sa posebnim propisom.

E.3.2. Ispitivanje zaštitnih sredstava

E.3.2.1. Uzimanje uzorka, priprema uzorka i ispitivanje svojstava zaštitnog sredstva iz tačke E.3.1.1.2. ovog priloga, sprovodi se, u zavisnosti od vrste zaštitnog sredstva, prema odgovarajućim standardima iz tačke E.6. ovog priloga i standardima na koje ti standardi upućuju.

E.3.3. Kontrola zaštitnog sredstva prije ugradnje

E.3.3.1. Zaštitno sredstvo proizvedeno prema tehničkoj specifikaciji, za koje je sačinjena izjava o svojstvima, smije se ugraditi u drvenu konstrukciju ako ispunjava zahtjeve iz projekta drvene konstrukcije.

E.3.3.2. Neposredno prije ugradnje zaštitnog sredstva sprovodi se odgovarajući nadzor određen Prilogom H ovog pravilnika.

E.3.4. Održavanje karakteristika zaštitnog sredstva

E.3.4.1. Proizvođač i distributer zaštitnog sredstva, kao i izvođač radova, dužni su preduzeti odgovarajuće mјere u cilju održavanja karakteristika zaštitnog sredstva tokom rukovanja, transporta, pretovara, skladištenja i ugradnje prema tehničkim uputstvima proizvođača.

E.4. Projektovanje zaštite drvene konstrukcije

E.4.1. Projektovanje, proračun i izvođenje

E.4.1.1. Za osnove proračuna zaštite drvene konstrukcije u dijelu zaštite od dejstva požara primjenjuju se standardi na koje upućuje Prilog F ovog pravilnika, odnosno Prilog G ovog pravilnika, kao i standardi na koje ti standardi upućuju, ako ovim pravilnikom nije drugačije određeno.

E.4.1.2. Pri projektovanju zaštite drvene konstrukcije u dijelu zaštite od atmosferskih dejstava, dejstava unutrašnje klime, dejstva procjednih i drugih voda kao i bioloških dejstava, primjenjuju se odredbe tačaka E.4.1.2.1., E.4.1.2.2., E.4.1.2.3. i E.4.1.2.4. ovog priloga.

E.4.1.2.1. Pri projektovanju građevinsko-fizičkih mјera zaštite drvene konstrukcije treba posebno:

- svesti na najmanju moguću mjeru uticaj padavina ili vlaženje elemenata konstrukcije iz okoline ili iz susjednih elemenata konstrukcije (npr strehama, nadstrešnicama, zidnim prepustima i sl);
- onemogućiti kontakt elemenata konstrukcije sa tлом, zemljom ili drugim materijalima i sredinama koje mogu prouzrokovati prekomjerno vlaženje (npr. odizanjem elementa drvene konstrukcije od tla, oblaganjem i sl);
- dugoročno zaštiti od vremenskih uticaja one elemente drvene konstrukcije koji su izloženi padavinama, te omogućiti njihovu jednostavnu zamjenu i
- omogućiti što veći protok vazduha i pristup elementima drvene konstrukcije radi obavljanja kontrolnih pregleda.

E.4.1.2.2. Pri projektovanju konstruktivnih mјera zaštite drvene konstrukcije treba posebno:

- osigurati oticanje tekuće vode sa drvenih površina i što kraće moguće zadržavanje vode i snijega na izloženim površima (obradom površine, zaobljavanjem krajeva nosača i sl);
- spriječiti prodor padavina u poprečne presjeke (pokrivanjem, premazivanjem, zaptivanjem i sl) i
- omogućiti što veću moguću cirkulaciju vazduha i isušivanje svih djelova konstrukcije.

E.4.1.2.3. Pri projektovanju sistemskih mјera zaštite drvene konstrukcije treba posebno:

- dati takvo tehničko rješenje objekta kojim će se tokom eksploatacije objekta, stalnim ili povremenim provjetravanjem, spriječiti da drvena konstrukcija bude izložena vazduhu relativne vlažnosti veće od 80% u zatvorenim prostorima;
- odrediti način sanacije zaštite drvene konstrukcije kada se ta zaštita ošteći tokom transporta, obrade, međuskladištenja i montaže drvene konstrukcije i
- odrediti, u skladu sa posebnim propisom, uslove upravljanja građevinskim otpadom koji nastaje zamjenom djelova drvene konstrukcije tokom održavanja objekta ili prilikom njegovog uklanjanja.

E.4.1.2.4. Pri projektovanju hemijskih mјera zaštite drvene konstrukcije treba posebno:

- površinskim premazom spriječiti propadanje površine uslijed vlaženja i sunčevog zračenja;
- odrediti vrstu i postupak nanošenja zaštitnog sredstva uzimajući u obzir vrstu drveta, namjenu, stepen izloženosti prema odgovarajućim odredbama standarda MEST EN 335, estetiku, trajnost prema odgovarajućim odredbama standarda MEST EN 1995-1-1, MEST EN 350, MEST EN 460, METI TS CEN/TS 1099 i tačkama C.3., C.4. i C.5. standarda MEST EN 14080, zaštitu površine nakon postupka, svrhu, izloženost naknadnom vlaženju, uticaj korozije na metalne djelove, uticaj na okolinu, održavanje konstrukcije, način montaže, prethodno preduzete mјere konstruktivne zaštite, emisiju formaldehida i sl. i
- odrediti postupak nanošenja završnog premaza elemenata drvene konstrukcije kada su ti elementi preventivno zaštićeni u proizvodnom pogonu, ako je tehničkim rješenjem drvene konstrukcije predviđeno da će se završni sloj nanositi na gradilištu.

E.4.1.3. Prilikom projektovanja mјera zaštite iz tačaka E.4.1.2.1., E.4.1.2.2. i E.4.1.2.4. ovog priloga, potrebno je prednost dati građevinsko-fizičkim kao i konstruktivnim mjerama zaštite, dok se hemijske mјere zaštite primjenjuju:

- ako se građevinsko-fizičkim i konstruktivnim mjerama zaštite ne postiže propisani nivo zaštite i
- ako klimatske i ostale prilike posebno doprinose razvoju bioloških uzročnika razgradnje (insekti i gljive u vlažnijoj i ili toplijoj klimi jače napadaju, čemu takođe pogoduje i blizina šume, mikroklima itd).

E.4.1.4. Pri projektovanju zaštite drvene konstrukcije moraju se uzeti u obzir i eventualni nepovoljni učinci primjenjenih mјera zaštite i ili zaštitnih sredstava na ispunjavanje tehničkih karakteristika drvene konstrukcije iz člana 6 ovog pravilnika.

E.4.2. Svojstva zaštitnih sredstava

E.4.2.1. Svojstva građevinskih proizvoda, koji su sastavni djelovi zaštite drvene konstrukcije, specificiraju se u projektu drvene konstrukcije, prema odredbama tačke E.3.1. ovog priloga.

E.5. Izvođenje zaštite drvene konstrukcije

E.5.1. Izvođenje, nadzor i kontrolni postupci na gradilištu

E.5.1.1. Tokom transporta, obrade, međuskladištenja, montaže i upotrebe potrebno je spriječiti vlaženje drvene građe, izbjegavanjem direktnog kontakta sa vodom ili tlom, ispravnim slaganjem elementa i natkrivanjem.

E.5.1.2. Elemente drvene konstrukcije treba slagati u slogove tako da su natkriveni, međusobno razmaknuti i izloženi stalnom provjetravanju. Pri skladištenju na slobodnom prostoru lijepljeno lamelirano drvo, namijenjeno ugradnji u konstrukciju, obavezno se mora u što kraćem periodu ugraditi.

E.5.1.3. Nije dopuštena preventivna zaštita (impregnacija) primjenom hemijskih zaštitnih sredstava na gradilištu.

E.5.1.4. Odredba iz tačke E.5.1.3. ovog priloga, ne odnosi se na slučaj nanošenja završnog premaza kada je to određeno projektom drvene konstrukcije, kao i na sanaciju zaštite koja je nužna zbog eventualnog oštećenja zaštite prilikom transporta, obrade, međuskladištenja i montaže elemenata drvene konstrukcije.

E.5.1.5. U slučaju izvođenja radova prema tački E.5.1.4. ovog priloga, mora se spriječiti emisija opasnih materija u okolinu, te sprovesti odgovarajuće mjere zaštite na radu.

E.5.1.6. Prilikom nanošenja zaštitnog sredstva potrebno je u svemu se pridržavati tehničkih uputstava proizvodača i zahtjeva iz projekta drvene konstrukcije.

E.5.1.7. Prije nanošenja zaštitnog sredstva potrebno je površinu elementa konstrukcije očistiti prema zahtjevima projekta i u skladu sa tehničkim uputstvom proizvodača.

E.5.1.8. Za zaštitu elemenata konstrukcije sa lijepljenim spojevima nije dopuštena upotreba zaštitnog sredstva (premaza) koje hemijski reaguje sa upotrijebljениm ljepilom.

E.5.1.9. Tokom izvođenja drvene konstrukcije potrebno je otpadnim količinama zaštitnih sredstava upravljati u skladu sa posebnim propisom.

E.5.1.10. Na gradilištu je potrebno sprovoditi nadzor i kontrolne postupke u skladu sa odredbama Priloga G ovog pravilnika.

E.5.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava zaštite

E.5.2.1. Pri ocjeni i provjeri postojanosti svojstava zaštite drvene konstrukcije treba uzeti u obzir:

- zapise u građevinskom dnevniku o karakteristikama i drugim podacima o zaštiti drvene konstrukcije;
- dokaze upotrebljivosti (rezultate ispitivanja, zapise o sprovedenim postupcima i dr) koje je izvođač radova obezbijedio tokom sproveđenja postupaka zaštite drvene konstrukcije i
- uslove građenja i druge okolnosti koje, prema građevinskom dnevniku i drugoj dokumentaciji koju izvođač radova mora imati na gradilištu, kao i dokumentaciji koju mora imati proizvodač građevinskog proizvoda, mogu biti od uticaja na svojstva zaštite drvene konstrukcije.

E.5.3. Naknadno dokazivanje svojstava zaštite

E.5.3.1. Za zaštitu drvene konstrukcije koja nema projektom predviđena svojstva ili se ista ne mogu utvrditi zbog nedostatka potrebne dokumentacije, moraju se naknadnim ispitivanjima i naknadnim proračunima utvrditi svojstva.

E.5.3.2. Radi utvrđivanja svojstava zaštite drvene konstrukcije, prema tački E.5.3.1. ovog priloga, potrebno je prikupiti odgovarajuće podatke o zaštiti drvene konstrukcije i okolnostima pri njenom izvođenju u obimu i mjeri koji omogućavaju procjenu stepena ispunjavanja osnovnog zahtjeva mehaničke otpornosti i stabilnosti, požarne otpornosti i drugih osnovnih zahtjeva za objekat prema odredbama posebnih propisa.

E.5.4. Održavanje zaštite

E.5.4.1. Postupke vezane za održavanje zaštite drvene konstrukcije treba sprovoditi prema odredbama ovog priloga i odgovarajućim standardima iz tačke E.6. ovog priloga, kao i odgovarajućom primjenom odredbi ostalih priloga ovog pravilnika.

E.5.4.2. Redovni vizuelni pregledi, u svrhu održavanja zaštite drvene konstrukcije, sprovode se u skladu sa zahtjevima iz projekta objekta, ali najmanje jednom godišnje.

E.5.4.3. Utvrđivanje stanja zaštite drvene konstrukcije u odnosu na projektovana svojstva, u svrhu održavanja zaštite drvene konstrukcije, mora se sprovesti najmanje svakih 5 godina.

E.5.4.4. Način obavljanja redovnih pregleda, u svrhu održavanja zaštite drvene konstrukcije, određuje se projektom objekta, a uključujući najmanje:

- vizuelni pregled, u koji je uključeno utvrđivanje stepena oštećenja zaštite kao i eventualnih oštećenja drvene konstrukcije koja su bitna za očuvanje tehničkih karakteristika zaštite i
- utvrđivanje stanja zaštite, ako se na osnovu vizuelnog pregleda opisanog u podački a) ove tačke, sumnja u ispunjavanje karakteristika zaštite.

E.6. Lista standarda

E.6.1. Standardi vezani za trajnost drveta

1.	MEST EN 335:2016	Trajnost drveta i proizvoda na bazi drveta - Klase upotrebe: definicije, primjena na masivno drvo i proizvode na bazi drveta
2.	MEST EN 350:2017	Trajnost drva i proizvoda na bazi drveta - Ispitivanje i klasifikacija otpornosti drveta i materijala na bazi drveta na biološke agense
3.	MEST EN 460:2010	Trajnost drveta i proizvoda od drveta - Prirodnja trajnost masivnog drveta - Uputstvo o zahtjevima za trajnost drveta u odnosu na klase opasnosti
4.	MEST EN 14080:2014	Drvene konstrukcije - Lamelirane lijepljene drvene konstrukcije i lijepljeno puno drvo - Zahtjevi
5.	METI TS CEN/TS 1099:2015	Furnirske ploče (šperploče) - Biološka izdržljivost - Uputstvo za ocjenjivanje furnirskih ploča (šperploča) za upotrebu u razičitim klasama upotrebe

E.6.2 .Standardi za zaštitna sredstva

1.	MEST EN 351-1:2010	Trajnost drveta i proizvoda od drveta - Masivno drvo tretirano sredstvom za zaštitu - Dio 1: Klasifikacija prodiranja i zadržavanja sredstava za zaštitu
2.	MEST EN 599-1:2016	Trajnost drveta i proizvoda na bazi drveta - Efikasnost preventivnih sredstava za zaštitu drveta koja je određena biološkim ispitivanjima - Dio 1: Specifikacija u skladu sa klasama upotrebe
3.	MEST EN 599-2:2017	Trajnost drveta i proizvoda na bazi drveta - Efikasnost preventivnih sredstava za zaštitu drveta određena biološkim ispitivanjima - Dio 2: Obilježavanje
4.	MEST EN 15228:2012	Drvene konstrukcije - Zaštita drvenih konstrukcija protiv štetnih uticaja biološkog porijekla
5.	MEST EN 927-1:2015	Boje i lakovi - Materijali za prevlaku i sistemi prevlaka za površine drveta izložene spoljašnjim uslovima - Dio 1: Klasifikacija i izbor
6.	MEST EN 927-2:2017	Boje i lakovi - Premazna sredstva i sistemi premaza za spoljašnje površine drveta - Dio 2: Specifikacija performansi
7.	MEST EN ISO 4618:2017	Boje i lakovi - Termini i definicije

E.6.3. Standardi za zaštitu od požara

1.	MEST EN 13501-1:2020	Požarna klasifikacija građevinskih proizvoda i građevinskih elemenata - Dio 1: Klasifikacija prema rezultatima ispitivanja reakcije na požar
2.	MEST EN 1995-1-2:2019 MEST EN 1995-1-2:2019/NA:2019	Eurokod 5: Projektovanje drvenih konstrukcija - Dio 1-2: Opšte - Projektovanje konstrukcija na dejstvo požara Eurokod 5: Projektovanje drvenih konstrukcija - Dio 1-2: Opšte - Projektovanje konstrukcija na dejstvo požara - Nacionalni aneks

Član 5

Prilog G i H mijenjaju se i glase:

"PRILOG G

PROJEKTOVANJE DRVENIH KONSTRUKCIJA

G.1. Primjena

G.1.1. Odredbe ovog priloga odnose se na projektovanje drvenih konstrukcija uzimajući u obzir i osnove proračuna i dejstva na konstrukcije, geotehničko projektovanje kao i projektovanje seizmički otpornih konstrukcija.

G.2. Projektovanje, proračun i izvođenje

G.2.1. Pravila za projektovanje drvenih konstrukcija određena su standardima MEST EN 1990, MEST EN 1991, MEST EN 1995, MEST EN 1997 i MEST EN 1998, sa nacionalnim specifičnostima datim nacionalno određenim parametrima u okviru pojedinih standarda, kao i standardima na koje ovi standardi upućuju.

G.2.2. Za osnove proračuna i dejstva na drvene konstrukcije primjenjuju se standardi MEST EN 1990, MEST EN 1991 i MEST EN 1995, uključujući pripadajuće nacionalno određene parametre, kao i standardi na koje ovi standardi upućuju.

G.2.3. Za projektovanje drvenih konstrukcija u pogledu otpornosti na zemljotres primjenjuje se crnogorski standard MEST EN 1998, uključujući pripadajuće nacionalno određene parametre, kao i standardi na koje ovaj standard upućuje.

G.2.4. Za projektovanje drvenih konstrukcija primjenjuje se standard MEST EN 1995, uključujući pripadajuće nacionalno određene parametre, kao i standardi na koje ovaj standard upućuje.

G.2.5. Za geotehničko projektovanje primjenjuje se standard MEST EN 1997, uključujući pripadajuće nacionalno određene parametre, kao i standardi na koje ovaj standard upućuje.

G.2.6. Ako se, u skladu sa članom 15 stav 2 ovog pravilnika, ne sprovodi proračun otpornosti na dejstvo požara u skladu sa MEST EN 1995-1-2, drvena konstrukcija objekta, projektovana prema odredbama ovog priloga, mora zadovoljavati opšta načela zaštite od dejstva požara.

G.3. Svojstva elemenata konstrukcije, proizvoda od drveta, mehaničkih spojnih sredstava, ljeplja, prefabrikovanih elemenata i zaštitnih sredstava

G.3.1. Svojstva proizvoda od drveta specificiraju se u projektu drvene konstrukcije prema odredbama iz Priloga A ovog pravilnika.

G.3.2. Svojstva mehaničkih spojnih sredstava specificiraju se u projektu drvene konstrukcije prema odredbama iz Priloga B ovog pravilnika.

G.3.3. Svojstva ljeplja specificiraju se u projektu drvene konstrukcije prema odredbama iz Priloga C ovog pravilnika.

G.3.4. Tehničke karakteristike prefabrikovanih elemenata konstrukcije specificiraju se u projektu drvene konstrukcije prema odredbama iz Priloga D ovog pravilnika.

G.3.5. Svojstva zaštite drvene konstrukcije i zaštitnih sredstava specificiraju se u projektu drvene konstrukcije prema odredbama iz Priloga E ovog pravilnika.

G.4. Lista standarda

G.4.1. Standardi za projektovanje i proračun

1.	MEST EN 1990:2013 MEST EN 1990:2013/NA:2013	Eurokod 0: Osnove projektovanja konstrukcija Eurokod 0: Osnove projektovanja konstrukcija - Nacionalni aneks
2.	MEST EN 1991-1-1:2017 MEST EN 1991-1-1:2017/NA:2017	Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-1: Opšta dejstva - Zapreminske težine, sopstvena težina, korisna opterećenja za zgrade Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-1: Opšta dejstva - Zapreminske težine, sopstvena težina, korisna opterećenja za zgrade - Nacionalni aneks
3.	MEST EN 1991-1-2:2018 MEST EN 1991-1-2:2018/NA:2018	Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-2: Opšta dejstva - Dejstva na konstrukcije izložene požaru Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-2: Opšta dejstva - Dejstva na konstrukcije izložene požaru - Nacionalni aneks
4.	MEST EN 1991-1-3:2017 MEST EN 1991-1-3:2017/NA:2017	Eurokod 1 - Dejstva na konstrukcije - Dio 1-3: Opšta dejstva - Opterećenja snijegom Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-3: Opšta dejstva - opterećenja snijegom - Nacionalni aneks
5.	MEST EN 1991-1-4:2016 MEST EN 1991-1-4:2016/NA:2016	Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-4: Opšti uticaji - Dejstva vjetra Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-4: Opšti uticaji - Dejstva vjetra - Nacionalni aneks
6.	MEST EN 1991-1-5:2017 MEST EN 1991-1-5:2017/NA:2017	Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-5: Opšta dejstva - Toplotna dejstva Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-5: Opšta dejstva - Toplotna dejstva - Nacionalni aneks
7.	MEST EN 1991-1-6:2018 MEST EN 1991-1-6:2018/NA:2018	Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-6: Opšta dejstva - Dejstva tokom izvođenja Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-6: Opšta dejstva - Dejstva tokom izvođenja - Nacionalni aneks
8.	MEST EN 1991-1-7:2018 MEST EN 1991-1-7:2018/NA:2018	Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-7: Opšta dejstva - Incidentna dejstva Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-7: Opšta dejstva - Incidentna dejstva - Nacionalni aneks
9.	MEST EN 1991-3:2019 MEST EN 1991-3:2019/NA:2019	Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 3: Dejstva uslijed kranova i mašina Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 3: Dejstva uslijed kranova i mašina - Nacionalni aneks
10.	MEST EN 1995-1-1:2018 MEST EN 1995-1-1:2018/NA:2018	Eurokod 5: Projektovanje drvenih konstrukcija - Dio 1-1: Opšte - Opšta pravila i pravila za zgrade Eurokod 5: Projektovanje drvenih konstrukcija - Dio 1-1: Opšte - Opšta pravila i pravila za zgrade - Nacionalni aneks
11.	MEST EN 1995-1-2:2019 MEST EN 1995-1-2:2019/NA:2019	Eurokod 5: Projektovanje drvenih konstrukcija - Dio 1-2: Opšte - Projektovanje konstrukcija na dejstvo požara Eurokod 5: Projektovanje drvenih konstrukcija - Dio 1-2: Opšte - Projektovanje konstrukcija na dejstvo požara - Nacionalni aneks
12.	MEST EN 1995-2:2019 MEST EN 1995-2:2019/NA:2019	Eurokod 5: Projektovanje drvenih konstrukcija - Dio 2: Mostovi Eurokod 5: Projektovanje drvenih konstrukcija - Dio 2: Mostovi - Nacionalni aneks
13.	MEST EN 1997-1:2017 MEST EN 1997-1:2017/NA:2017	Eurokod 7: Geotehničko projektovanje - Dio 1: Opšta pravila Eurokod 7: Geotehničko projektovanje - Dio 1: Opšta pravila-Nacionalni aneks
14.	MEST EN 1997-2:2018 MEST EN 1997-2:2018/NA:2018	Eurokod 7: Geotehničko projektovanje - Dio 2: Istraživanje i ispitivanje građevinskog tla Eurokod 7: Geotehničko projektovanje - Dio 2: Istraživanje i ispitivanje građevinskog tla - Nacionalni anek
15.	MEST EN 1998-1:2015	Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 1: Opšta pravila, seizmička

	MEST EN 1998-1:2015/NA:2015	dejstva i pravila za zgrade Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 1: Opšta pravila, seizmička dejstva i pravila za zgrade - Nacionalni aneks
16.	MEST EN 1998-2:2018 MEST EN 1998-2:2018/NA:2018	Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 2: Mostovi Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 2: Mostovi - Nacionalni aneks
17.	MEST EN 1998-3:2017 MEST EN 1998-3:2017/NA:2017	Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 3: Procjena stanja i ojačanje zgrada Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 3: Procjena stanja i ojačanje zgrada - Nacionalni aneks
18.	MEST EN 1998-4:2019 MEST EN 1998-4:2019/NA:2019	Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 4: Silosi, rezervoari i cjevovodi Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 4: Silosi, rezervoari i cjevovodi - Nacionalni aneks
19.	MEST EN 1998-5:2019 MEST EN 1998-5:2019/NA:2019	Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 5: Temelji, potporne konstrukcije i geotehnički aspekti Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 5: Temelji, potporne konstrukcije i geotehnički aspekti - Nacionalni aneks

PRILOG H

IZVOĐENJE I ODRŽAVANJE DRVENIH KONSTRUKCIJA

H.1. Primjena

H.1.1. Ovim prilogom se, u skladu sa članom 29 ovog pravilnika, propisuju svojstva i drugi zahtjevi i uslovi za izvođenje drvenih konstrukcija, nadzor i kontrolni postupci pri izvođenju drvenih konstrukcija kao i održavanje drvenih konstrukcija objekata, ako ovim pravilnikom nije drugačije propisano.

H.1.2. Svojstva i drugi zahtjevi i uslovi iz tačke H.1.1. ovog priloga određeni su, odnosno, izvođenje i održavanje drvenih konstrukcije sprovodi se prema standardima iz tačaka H.4.1. i H.4.2. ovog priloga, standardima na koje ti standardi upućuju i odredbama ovog priloga, kao i u skladu sa odredbama posebnog propisa.

H.1.3. Na izvođenje i održavanje drvene konstrukcije primjenjuju se i odgovarajući standardi za izvođenje i održavanje drugih vrsta proizvoda koji se koriste u drvenim konstrukcijama u skladu sa propisima za te proizvode, osim onih na koje se odnose Prilozi A, B, C i E ovog pravilnika.

H.2. Izvođenje, nadzor i kontrolni postupci na gradilištu

H.2.1. Izvođenje

H.2.1.1. Elementi drvene konstrukcije se na gradilištu izvode od proizvoda od drveta, proizvedenih prema Prilogu A ovog pravilnika, mehaničkih spojnih sredstava proizvedenih prema Prilogu B ovog pravilnika, ljepila proizvedenih prema Prilogu C ovog pravilnika, zaštitnih sredstava proizvedenih prema Prilogu E ovog pravilnika i drugih proizvoda ili kao prefabrikovani elementi proizvedeni prema Prilogu D ovog pravilnika, prema projektu drvene konstrukcije i odredbama ovog priloga.

H.2.1.2. Prije izvođenja elemenata drvene konstrukcije izvodač radova mora:

- pregledati svaku otpremnicu i oznaku na proizvodima od drveta, mehaničkim spojnim sredstvima, ljepilima, zaštitnim sredstvima i drugim gradevinskim proizvodima koji se koriste;
- vizuelno kontrolisati proizvode od drveta, ambalažu mehaničkih spojnih sredstava, ljepila, zaštitnih sredstava i ambalaže ostalih gradevinskih proizvoda, da se utvrde moguća oštećenja i
- utvrditi vlažnost proizvoda od drveta, odnosno prefabrikovanih proizvoda.

H.2.1.3. Vlažnost proizvoda od drveta se utvrđuje neposredno prije izvođenja elemenata drvene konstrukcije u skladu sa standardima MEST EN 13183-1 i MEST EN 13183-2.

H.2.1.4. Prije početka izvođenja elemenata drvene konstrukcije, sprovode se kontrolna ispitivanja građevinskih proizvoda u slučaju sumnje.

H.2.1.5. Elementi drvene konstrukcije moraju biti označeni smjerom montiranja, ako to nije jasno vidljivo iz njihovog oblika.

H.2.1.6. Elementi drvene konstrukcije, proizvodi na koje se odnose Prilozi A, B, C i E ovog pravilnika i drugi proizvodi koji se ugrađuju u drvenu konstrukciju moraju biti transportovani i uskladišteni do trenutka ugradnje na način kako je to određeno projektom drvene konstrukcije i tehničkim uputstvom proizvođača.

H.2.1.7. Prilikom transporta do gradilišta i po gradilištu kao i prilikom montaže potrebno je u svemu se pridržavati zahtjeva iz projekta drvene konstrukcije i osigurati da se proizvodi od drveta i prefabrikovani elementi ne dovedu u položaj neusklađen sa projektom koji bi mogao prouzrokovati prekoračenje naprezanja u odnosu na ona u eksplataciji, gubitak stabilnosti elementa ili prevrtanje.

H.2.1.8. Krojenje proizvoda od drveta radi se po pravilu na za to pripremljenoj i natkrivenoj podlozi, odnosno stolu, na kojem je nacrtana konstrukcija sa svim detaljima i nadvišenjima u prirodnoj veličini, uz primjenu preciznih alata.

H.2.1.9. Izuzeto od tačke H.2.1.8. ovog priloga, u slučaju jednostavnih elemenata drvene konstrukcije (rogovi za krovove i sl) ili elemenata drvene konstrukcije čiji se pojedini djelovi mogu spojiti istovremeno u konačnom položaju, podloga na kojoj se radi krojenje proizvoda od drveta ne mora imati na sebi nacrtanu konstrukciju u prirodnoj veličini.

H.2.1.10. Prilikom krojenja proizvoda od drveta, preostali djelovi koji će se ugraditi moraju biti nakon krojenja primjereno uskladišteni i tako označeni da ne dode do sumnje o kojoj vrsti i kojoj klasi proizvoda se radi.

H.2.1.11. Kod rešetkastih nosača potrebno je prekontrolisati krajeve pojedinih elemenata rešetke na postojanje kvrga i prslina, te odbaciti elemente koji ne zadovoljavaju kriterijume ugradnje.

H.2.1.12 Rupe, žlijebovi i zarezi za spojna sredstva moraju biti izvedeni sa takvom preciznošću da se osiguraju projektom predviđene karakteristike spoja.

H.2.1.13. Smatra se da je uslov iz tačke H.2.1.12. ovog priloga, ispunjen ako se rupe za spojna sredstva izvode istovremeno na svim elementima istog spoja privremeno složenim u konačni položaj.

H.2.1.14. Ugradnja spojnih sredstava sprovodi se u takvom privremenom položaju elemenata konstrukcije kojim se osigurava projektovano nadvišenje.

H.2.1.15. Tokom izvođenja, drvena konstrukcija mora biti osigurana od opterećenja prouzrokovanih samim izvođenjem (uključujući opterećenja od opreme koja se koristi pri izvođenju ili samih postupaka izvođenja) kao i od uticaja vjetra ili nedovršenosti konstrukcije u skladu sa projektom drvene konstrukcije.

H.2.1.16. Sva se privremena učvršćenja i pridržavanja moraju ostaviti u drvenoj konstrukciji dok drvena konstrukcija ne bude izvedena do onog stepena koji dopušta njihovo sigurno uklanjanje.

H.2.2. Lijepljenje konstrukcija

H.2.2.1. Lijepljenje na gradilištu dopušteno je samo u kontrolisanim uslovima, u skladu sa tehničkim uputstvom proizvođača ljepila, zahtjevima iz projekta drvene konstrukcije i odredbama ovog priloga.

H.2.2.2. Lijepiti se smiju samo elementi čija je površina prethodno pripremljena (osušena, odmašćena, otprašena i sl) u skladu sa projektom i prema tehničkom uputstvu proizvođača.

H.2.2.3. Pri izvođenju lijepljenih spojeva zabranjuje se brusnim papirom popravljati neravne površine.

H.2.2.4. Pri izvođenju lijepljenih spojeva vlažnost proizvoda od drveta na mjestu spoja mora se kontrolisati neposredno prije lijepljenja u skladu sa odgovarajućim standardom iz tačke H.4.1. ovog priloga.

H.2.2.5. Maksimalna razlika vlažnosti proizvoda od drveta na mjestu spoja ne smije biti veća od 2% u odnosu na projektom određenu vlažnost.

H.2.2.6. Svi spojevi moraju biti izvedeni sa ljepilima istog porijekla kao ljepilo sa kojim je izvedeno međusobno lijepljenje lamela u slučaju lameliranih nosača.

H.2.2.7. Ljepilo se mora pripremiti i upotrijebiti na način i u vremenu kako je to određeno tehničkim uputstvom proizvođača.

H.2.2.8. Lijepljeni spoj se mora tretirati prema tehničkom uputstvu proizvođača.

H.2.2.9. Pritisak za vrijeme lijepljenja mora biti ravnomerno raspoređen po čitavom spolu.

H.2.2.10. Pritisak mora biti u skladu sa tehničkim uputstvom proizvođača, a ni u kojem slučaju ne smije biti manji od 50 N/cm².

H.2.2.11. Trajanje pritiska mora odgovarati karakteristikama upotrijebljenog ljepila i mikroklimatskim uslovima u kojima se lijepljenje konstrukcije izvodi.

H.2.2.12. U toku vezivanja ljepila nije dopušteno pomjeranje elemenata.

H.2.2.13. Kontrola lijepljenog spoja i čvrstoća ljepila moraju se u lijepljenoj konstrukciji kontrolisati i poslije završetka lijepljenja, što se postiže ispitivanjem probnih uzoraka izrađenih u istim uslovima i identičnim okolnostima kao i kod osnovne lijepljene konstrukcije ili uzimanjem probnih uzoraka iz osnovne konstrukcije odgovarajućom primjenom standarda grupe MEST EN 15416, grupe standarda MEST EN 302.

H.2.3. Ugradnja elementa drvene konstrukcije

H.2.3.1. Opšte

H.2.3.1.1. Pravila navedena u tački H.2.3.2. ovog priloga, odgovarajuće se primjenjuju na svaki dio drvene konstrukcije izrađen na gradilištu izvan mjesta ugradnje.

H.2.3.2. Ugradnja prefabrikovanog elementa

H.2.3.2.1. Prefabrikovani element izrađen ili proizведен prema odredbama Priloga D ovog pravilnika ugrađuje se u drvenu konstrukciju prema projektu drvene konstrukcije i/ili tehničkom uputstvu za ugradnju i upotrebu prefabrikovanog elementa i odredbama ovog pravilnika.

H.2.3.2.2. Rukovanje, skladištenje i zaštita prefabrikovanog elementa treba da budu u skladu sa zahtjevima iz projekta drvene konstrukcije, odgovarajućim tehničkim specifikacijama za taj prefabrikovani element kao i odredbama ovog priloga.

H.2.3.2.3. Izvođač radova mora prije početka ugradnje u drvenu konstrukciju provjeriti je li izrađeni odnosno proizvedeni prefabrikovani element (uključujući vlažnost tog elementa, utvrđenu neposredno prije ugradnje) u skladu sa zahtjevima iz projekta drvene konstrukcije, kao i da li je tokom rukovanja i skladištenja prefabrikovanog elementa došlo do njegovog oštećenja, deformacije ili druge promjene koja bi bila od uticaja na svojstva drvene konstrukcije.

H.2.3.2.4. Nadzorni inženjer neposredno prije ugradnje prefabrikovanog elementa u drvenu konstrukciju mora:

- a) provjeriti da li je za prefabrikovani element, izrađen prema projektu drvene konstrukcije, dokazana njegova upotrebljivost u skladu sa projektom;

- b) provjeriti postoji li za prefabrikovani element, proizведен prema tehničkoj specifikaciji, sačinjena izjava o svojstvima, kao i da li je prefabrikovani element u skladu sa zahtjevima iz projekta drvene konstrukcije;
- c) provjeriti da li je prefabrikovani element postavljen u skladu sa projektom drvene konstrukcije i Prilogom D ovog pravilnika, odnosno sa tehničkim uputstvom za ugradnju i upotrebu i
- d) dokumentovati nalaze svih sprovedenih provjera zapisom u građevinski dnevnik.

H.2.4. Upotrebljivost drvene konstrukcije

H.2.4.1. Pri dokazivanju upotrebljivosti drvene konstrukcije treba uzeti u obzir:

- a) zapise u građevinskom dnevniku o karakteristikama i drugim podacima o građevinskim proizvodima ugrađenim u drvenu konstrukciju;
- b) rezultate nadzora i kontrolnih postupaka koji se u skladu sa ovim pravilnikom obavezno sprovode prije ugradnje građevinskih proizvoda u drvenu konstrukciju;
- c) dokaze upotrebljivosti (rezultate ispitivanja, zapise o sprovedenim postupcima i dr) koje je izvođač radova osigurao tokom građenja drvene konstrukcije;
- d) rezultate ispitivanja probnim opterećenjem drvene konstrukcije ili njenih djelova i
- e) uslove građenja i druge okolnosti koje prema građevinskom dnevniku i drugoj dokumentaciji koju izvođač radova mora imati na gradilištu, kao i dokumentaciji koju mora imati proizvođač građevinskog proizvoda, a mogu biti od uticaja na svojstva drvene konstrukcije.

H.2.4.2. Ispitivanje probnim opterećenjem drvenih konstrukcija sprovodi se u cilju ocjene ponašanja konstrukcije u odnosu na projektom predviđene pretpostavke. Probnnim opterećenjem ispituju se drvene konstrukcije za koje je ispitivanje predviđeno projektom, za koje postoji sumnja i za koje je to određeno ovim prilogom.

H.2.4.3. Ispitivanje iz tačke H.2.4.2. ovog priloga, treba sprovoditi prema projektu drvene konstrukcije, odgovarajućom primjenom standarda iz tačke H.4. ovog priloga, i prema odredbama ovog pravilnika.

H.2.4.4. Ispitivanje iz tačke H.2.4.2. ovog priloga, obavezno se sprovodi za konzolne konstrukcije (uključujući prepuste) prepustene 15 m i više, gredne konstrukcije raspona 30 m i više kao i lučne konstrukcije dužine luka 60 m i više.

H.2.5. Naknadno dokazivanje svojstava drvene konstrukcije

H.2.5.1. Za drvenu konstrukciju koja nema projektom predviđena svojstva ili se ista ne mogu utvrditi zbog nedostatka potrebne dokumentacije, moraju se naknadnim ispitivanjima i naknadnim proračunima utvrditi svojstva drvene konstrukcije.

H.2.5.2. Radi utvrđivanja svojstava drvene konstrukcije prema tački H.2.5.1. ovog priloga, potrebno je prikupiti odgovarajuće podatke o drvenoj konstrukciji u opsegu i mjeri koji omogućavaju procjenu stepena ispunjavanja bitnog zahtjeva mehaničke otpornosti i stabilnosti, otpornosti na požar i drugih osnovnih zahtjeva za objekat prema odredbama posebnih propisa.

H.3. Održavanje drvenih konstrukcija

H.3.1. Radnje u okviru održavanja drvenih konstrukcija treba sprovoditi prema odredbama ovog priloga i standardima na koje upućuje ovaj prilog, kao i odgovarajućom primjenom odredbi ostalih priloga ovog pravilnika.

H.3.2. Učestalost redovnih pregleda u svrhu održavanja drvene konstrukcije sprovodi se u skladu sa zahtjevima projekta drvene konstrukcije, ali ne rijede od:

- a) 6 mjeseci za djelove zaštite drvene konstrukcije koji služe za odvodnjavanje (oluci i sl), odnosno prema Prilogu E ovog pravilnika;
- b) 1 godine za djelove drvene konstrukcije koji su izloženi učestalim promjenama vlažnosti;
- c) 3 godine za djelove drvene konstrukcije koji se nalaze u prostoru sa otežanim strujanjem vazduha i
- d) 10 godina za djelove drvene konstrukcije koji se nalaze u prostoru sa osiguranim dobrim provjetravanjem.

H.3.3. Način obavljanja pregleda određuje se projektom drvene konstrukcije, a uključuje najmanje:

- a) vizuelni pregled, u koji je uključeno utvrđivanje položaja i veličine pukotina, nastanka ili širenja biološke zaraze drveta (gljivama i/ili insektima), kao i drugih oštećenja bitnih za očuvanje mehaničke otpornosti i stabilnosti objekta;
- b) utvrđivanje stanja sloja zaštitnog premaza elemenata drvene konstrukcije;
- c) utvrđivanje veličine ugiba glavnih nosivih elemenata drvene konstrukcije za slučaj osnovnog djelovanja, ako se na osnovu vizuelnog pregleda opisanog u podtački a) sumnja u ispunjavanje bitnog zahtjeva mehaničke otpornosti i stabilnosti i
- d) utvrđivanje vlažnosti.

H.3.4. Dokumentaciju iz tačaka H.3.2. i H.3.3. ovog priloga, kao i drugu dokumentaciju o održavanju drvene konstrukcije, dužan je trajno čuvati vlasnik objekta.

H.4. Lista standarda

H.4.1. Standardi za izvođenje i održavanje

1.	MEST EN 1995-1-1:2018 MEST EN 1995-1-1:2018/NA:2018	Eurokod 5: Projektovanje drvenih konstrukcija - Dio 1-1: Opšte - Opšta pravila i pravila za zgrade Eurokod 5: Projektovanje drvenih konstrukcija - Dio 1-1: Opšte - Opšta pravila i pravila za zgrade - Nacionalni aneks
2.	METI CEN/TR 12872:2015	Ploče na bazi drveta - Uputstvo o upotrebi nosećih ploča za podove, zidove i krovove
3.	MEST EN 13183-1:2011	Sadržaj vlage u komadu rezane grude - Dio 1: Određivanje metodom sušenja u sušnici
4.	MEST EN 13183-2:2011	Sadržaj vlage u komadu rezane grude - Dio 2: Procjena metodom električnog otpora
5.	MEST EN 594:2012	Drvene konstrukcije - Metode ispitivanja - Otpornost na horizontalnu srušću silu i krutost drvenih okvirnih zidnih panela
6.	MEST EN 595:2011	Drvene konstrukcije - Metode ispitivanja - Ispitivanje rešetki radi određivanja čvrstoće i ponašanja pri deformaciji
7.	MEST EN 596:2011	Drvene konstrukcije - Metode ispitivanja - Ispitivanje zidova sa drvenim ramom udarcem mekim predmetom
8.	MEST EN 1195:2012	Drvene konstrukcije - Metode ispitivanja - Karakteristike nosivih drvenih podova
9.	JUS U.M1.046:1984	Ispitivanje mostova probnim opterećenjem
10.	JUS U.M1.047:1987	Ispitivanje konstrukcija visokogradnje probnim opterećenjem i ispitivanje do loma
11.	MEST EN 302-1:2014	Adhezivi za noseće drvene konstrukcije - Metode ispitivanja - Dio 1: Određivanje smicajne čvrstoće veze uzdužnim zatezanjem
12.	MEST EN 302-2:2019	Adhezivi za noseće drvene konstrukcije - Metode ispitivanja - Dio 2: Određivanje otpornosti na raslojavanje
13.	MEST EN 302-3:2019	Adhezivi za noseće drvene konstrukcije – Metode ispitivanja – Dio 3: Određivanje uticaja oštećenja drvenih vlakana kiselinom na zateznu čvrstoću u poprečnom pravcu pri cikličnim promjenama temperature i vlažnosti
14.	MEST EN 302-4:2014	Adhezivi za noseće drvene konstrukcije - Metode ispitivanja - Dio 4: Određivanje uticaja utezanja drveta na smicajnu čvrstoću
15.	MEST EN 302-5:2014	Adhezivi za noseće drvene konstrukcije - Metode ispitivanja - Dio 5: Određivanje maksimalnog vremena spajanja u zadatim uslovima
16.	MEST EN 302-6:2014	Adhezivi za noseće drvene konstrukcije - Metode ispitivanja - Dio 6: Određivanje minimalnog vremena presovanja u zadatim uslovima
17.	MEST EN 302-7:2014	Adhezivi za noseće drvene konstrukcije - Metode ispitivanja - Dio 7: Određivanje radnog vremena pod referentnim uslovima
18.	MEST EN 302-8:2017	Ljepila za noseće drvene konstrukcije - Metode ispitivanja - Dio 8: Ispitivanje statičkog opterećenja pri kompresionom smicanju kod uzorka sa višestrukom linijom lijepljenja
19.	MEST EN 205:2020	Ljepila - Ljepila za drvo koji se ne primjenjuju za konstrukcije - Određivanje smicajne čvrstoće zatezanjem preklopnih spojeva
20.	MEST EN 15416-1:2017	Ljepila za noseće drvene konstrukcije osim fenolnih i aminoplastičnih ljepila - Metode ispitivanja - Dio 1: Dugoročni test opterećenja zatezanjem normalno na liniju spajanja pri različitim klimatskim uslovima sa uzorcima normalno na liniju lijepljenja (Test staklene kuće)
21.	MEST EN 15416-3:2020	Ljepila za noseće drvene konstrukcije, osim fenolnih i aminoplastičnih ljepila - Metode ispitivanja - Dio 3: Ispitivanje deformacije puzanjem u cikličnim klimatskim uslovima, sa uzorcima opterećenim smicanjem pri savijanju
22.	MEST EN 15416-4:2017	Ljepila za noseće drvene konstrukcije osim fenolnih i aminoplastičnih ljepila - Metode ispitivanja - Dio 4: Određivanje otvorenog vremena spajanja pod navedenim uslovima
23.	MEST EN 15416-5:2017	Ljepila za noseće drvene konstrukcije osim fenolnih i aminoplastičnih ljepila - Metode ispitivanja - Dio 5: Određivanje minimalnog vremena presovanja pod navedenim uslovima

Član 6

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj:01-1017/5
Podgorica, 5. juna 2020. godine

**Rukovodilac radom Ministarstva,
Duško Marković, predsjednik Vlade Crne Gore, s.r.**

696.

Na osnovu člana 20 st. 8 i 9 Zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Službeni list CG", broj 73/19), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

PRAVILNIK

O NAČINU IZRADE I SADRŽAJU INVENTARA EMISIJA GASOVA SA EFEKTOM STAKLENE BAŠTE

Predmet Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način izrade i sadržaj inventara i izvještaja o inventaru emisija gasova sa efektom staklene bašte, lista gasova sa efektom staklene bašte, način proračuna emisija gasova sa efektom staklene bašte prema sektorima, način kontrole kvaliteta podataka i rokovi za izradu inventara emisija gasova sa efektom staklene bašte, pratećih izvještaja, način izrade projekcija emisija gasova sa efektom staklene bašte, izvještavanje o projekcijama i mjerama, objavljivanje projekcija i pratećih podataka, metodologija izrade, korišćeni modeli i prepostavke i uspostavljanje registra, odnosno sistema za izvještavanje.

Izrada i sadržaj inventara emisija gasova sa efektom staklene bašte

Član 2

Inventar emisija gasova sa efektom staklene bašte (u daljem tekstu: inventar) izrađuje se u skladu sa uputstvom za izvještavanje prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (u daljem tekstu UNFCCC) i uputstvima Međudržavnog panela za klimatske promjene (u daljem tekstu: IPCC) iz 2006. godine, kao i prečišćenim dopunjениm izdanjem Smjernica IPCC iz 2019. godine.

Prilikom izrade inventara koriste se:

- izvještaji o emisijama gasova sa efektom staklene bašte iz djelatnosti i postrojenja u skladu sa posebnim propisom, kako bi se obezbijedila usklađenost emisija gasova sa efektom staklene bašte o kojima se izvještava u inventaru;
- prikupljeni podaci kroz sistem izvještavanja o fluorisanim gasovima u relevantnim sektorima, koji je uspostavljen u skladu sa posebnim propisom;
- podaci o emisijama i metodologijama o kojima izvještavaju postrojenja iz katastra zagađivača;
- podaci iz energetske statistike;
- podaci koji se prikupljaju geografskim praćenjem zemljišta.

Procijenjeni inventar se izrađuje do 15. januara svake godine, a konačni inventar do 15. marta svake godine za prethodnu godinu.

Sadržaj inventara po sektorima, odnosno izvorima emisija dat je u Prilogu 1.

Način izrade i sadržaj izvještaja o inventaru

Član 3

Izvještaj o inventaru sačinjava se na osnovu konačnih podataka iz inventara.

Izvještaj o inventaru izrađuje se do 31. marta tekuće godine.

Inventar i izvještaj o inventaru dostavljaju se svake godine za period koji je prethodio tekućoj godini (dvije godine) Sekretarijatu Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija i Evropskoj komisiji do 15. aprila.

Sadržaj izvještaja o inventaru dat je u Prilogu 2.

Lista gasova sa efektom staklene bašte

Član 4

Lista gasova sa efektom staklene bašte data je u Prilogu 3.

Kontrola kvaliteta podataka

Član 5

Podaci za izradu inventara se prikupljaju na osnovu godišnjeg plana prikupljanja podataka.

Radi unaprjeđenja kvaliteta inventara vrši se kontrola kvaliteta podataka.

Kontrola kvaliteta podataka vrši se prije izrade inventara, na osnovu plana obezbeđenja kvaliteta i kontrole kvaliteta podataka.

Kontrolom kvaliteta podataka utvrđuje se tačnost, integritet, cjelovitost podataka, greške i propusti.

Lica koja su učestvovala u izradi inventara ne mogu da budu uključena u kontrolu kvaliteta podataka.

Kontrola kvaliteta podataka obuhvata arhiviranje podataka i pratećeg materijala i evidentiranje svih aktivnosti kontrole kvaliteta.

Način izrade projekcija emisija gasova sa efektom staklene bašte

Član 6

Projekcije emisija gasova sa efektom staklene bašte (u daljem tekstu: projekcije) izrađuju se razvijanjem sljedećih scenarija:

- a) scenario bez mjera;
- b) scenario sa postojećim mjerama; i
- c) scenario sa dodatnim mjerama.

Projekcije emisija po scenariju bez mjera izrađuju se isključivo ako su dostupni odgovarajući podaci.

Projekcije se prikazuju u tabelarnom i grafičkom obliku za svaki od gasova sa efektom staklene bašte, a hidrofluorougljovodonici i perfluorougljovodonici mogu se tretirati zajedno.

Projekcije se prikazuju u tabelarnom i grafičkom obliku za svaki od ključnih sektora emisija gasova sa efektom staklene bašte.

Projekcije se dodatno prikazuju i u sumarnom obliku, koristeći vrijednosti potencijala globalnog zagrijavanja iz posljednjeg IPCC izvještaja o procjeni.

Projekcije se odvojeno prikazuju za izvore emisija gasova sa efektom staklene bašte stacionarnih postrojenja odnosno djelatnosti.

Projekcije se izrađuju i za indirektne gasove sa efektom staklene bašte (ugljen-monoksid (CO), sumpor-dioksid (SO_2), okside azota (NO_x) i nemetanska lako isparljiva organska jedinjenja).

Izvještavanje o projekcijama i mjerama za smanjenje emisija gasova sa efektom staklene

bašte

Član 7

Izvještaj o projekcijama i mjerama ili skupovima mjera za smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte objaviće se do 15. marta 2023. godine, a nakon toga objavljuće se svake druge godine.

Sadržaj izvještaja o projekcijama i mjerama za smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte dat je u Prilogu 4.

Izvještaj o projekcijama sačinjava se u elektronskom obliku.

Metodologija izrade projekcija

Član 8

Metodologija izrade projekcija zasniva se na korišćenju inženjerskih simulacionih modela primjenom licenciranih softvera za modelovanje, u kojima se simuliraju scenariji i optimizuju, pri čemu se takođe predstavljaju prethodni trendovi i trenutno stanje emisija.

Model iz stava 1 ovog člana uključuje vrijednosti makroekonomskih prognoza (BDP i porast broja stanovnika, međunarodne cijene goriva i poreske stope na korišćenje goriva) koje određuju potencijal za projekcije parametara za smanjenje emisija.

Za svaki korišćeni model, radi transparentnosti, potrebno je:

- a) objasniti za koje se sektore i / ili gasove koristi;
- b) opisati vrstu i karakteristike (model odozdo prema dolje, model odozdo prema gore, stručna procjena);
- c) opisati izvornu svrhu za koju je model izrađen i kako je modifikovan za potrebe projekcija, odnosno spisak prepostavki i ograničenja, kao i ulaznih podataka, koji su korišćeni za model; i
- d) objasniti prednosti i slabosti korišćenog modela.

Nakon završenih projekcija izrađuje se analiza osjetljivosti, studija koja prikazuje kako se nesigurnost rezultata matematičkog modela dodjeljuje različitim izvorima nesigurnosti ulaznih podataka za model.

Registar klimatskih promjena

Član 9

Registar klimatskih promjena je sistematizovana digitalna baza podataka, u kojoj se čuvaju inventari, izvještaji o inventaru, izvještaji o projekcijama i mjerama i tačno računanje nacionalno utvrđenih doprinosa u skladu sa međunarodno potvrđenim sporazumima u oblasti klimatskih promjena.

Registar klimatskih promjena vodi se u elektronskoj formi.

Prilozi

Član 10

Prilozi 1 do 4 čine sastavni dio ovog pravilnika.

Primjena

Član 11

Oredbe člana 2 stav 3 i člana 3 stav 3 ovog pravilnika primjenjivaće se od 1. januara 2023. godine.

Prestanak važenja

Član 12

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o načinu izrade i sadržaju inventara emisija gasova sa efektom staklene bašte ("Službeni list CG", broj 66/17).

Stupanje na snagu

Član 13

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-246/40

Podgorica, 5. juna 2020. godine

Rukovodilac radom Ministarstva,

Duško Marković, predsjednik Vlade Crne Gore, s.r.

PRILOG 1**SADRŽAJ INVENTARA GASOVA SA EFEKTOM STAKLENE BAŠTE**

Inventar emisija gasova sa efektom staklene bašte sadrži:

- emisije gasova sa efektom staklene bašte, odnosno emisije ugljen-(IV)-oksida, metana, azot-(I)-oksida, hidrofluorougljovodonika (HFC), perfluorougljovodonika (PFC) i sumporheksafluorida iz energetike (sagorijevanje goriva i fugitivne emisije iz goriva), industrijskih procesa, upotrebe rastvarača i ostalih proizvoda, poljoprivrede i upravljanja otpadom, izraženih u tonama ekvivalenta CO₂ za pretprišlu godinu, pri čemu se emisije CO₂ iz civilnog vazduhoplovstva smatraju jednakim nulji;
- emisije gasova sa efektom staklene bašte po izvorima i ponorima koje potiču od upotrebe zemljišta, promjene namjene zemljišta i šumarstva za pretprišlu godinu, obračunate u skladu sa zahtjevima Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama.

Kategorije izvora emisija gasova sa efektom staklene bašte date su u Tabeli 1 ovog priloga.

Tabela 1

SEKTORI		OPIS AKTIVNOSTI
1	ENERGETIKA	Ukupne emisije svih gasova sa efektom staklene bašte iz stacionarnih i pokretnih izvora (sagorijevanje goriva uključujući i fugitivne emisije iz sagorijevanja).
2	INDUSTRIJSKI PROCESI	Emisije koje se pojavljuju kao nusproizvod industrijskih procesa ili fugitivne emisije gasova sa efektom staklene bašte iz industrijskih procesa.
3	UPOTREBA RASTVARAČA I DRUGIH PROIZVODA	Emisije nemetanskih organskih lako isparljivih jedinjenja koje potiču od upotrebe rastvarača ili drugih proizvoda koji sadrže organska lako isparljiva jedinjenja.
4	POLJOPRIVREDA	Ukupne antropogene emisije iz ovog sektora izuzev emisija koje potiču od sagorijevanja goriva i emisija iz kanalizacionog mulja koje se tretiraju u sektorima "energetika" i "upravljanje otpadom".
5	UPOTREBA ZEMLJIŠTA, PROMJENA NAMJENE ZEMLJIŠTA I ŠUMARSTVO	Ukupne emisije i ponori gasova sa efektom staklene bašte iz šumarstva i promjene namjene zemljišta.
6	UPRAVLJANJE OTPADOM	Ukupne emisije iz aktivnosti upravljanja otpadom.
7	OSTALE AKTIVNOSTI	Druge aktivnosti koje predstavljaju izvore ili ponore gasova sa efektom staklene bašte koje nisu obuhvaćene drugim sektorima.

PRILOG 2**SADRŽAJ IZVJEŠTAJA O INVENTARU**

Izvještaj o inventaru sadrži:

- a) podatke o antropogenim emisijama gasova sa efektom staklene bašte iz Priloga 3, iz kategorija izvora prema IPCC-u, koje uključuju energiju, industrijske procese i upotrebu proizvoda, poljoprivredu i otpad, osim emisija iz stacionarnih postrojenja odnosno djelatnosti navedenih u posebnom propisu, za pretprišlu godinu;
- b) podatke o antropogenim emisijama ugljen-monoksida (CO), sumpor-dioksida (SO₂), azotnih oksida (NO_x) i nemetanskih isparljivih organskih jedinjenja, koji su uskladeni sa podacima iz inventara emisija zagađujućih materija u vazduh;
- c) podatke o antropogenim emisijama gasova sa efektom staklene bašte iz izvora i uklanjanjima emisija gasova sa efektom staklene bašte ponorima koji proizilaze iz sektora korišćenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva (u daljem tekstu LULUCF) za pretprišlu godinu;
- d) sve promjene informacija iz tačaka od (a) do (c) za godine između, navodeći razloge za te promjene;
- e) informacije o koracima preduzetim sa ciljem poboljšanja procjena inventara, posebno u djelovima inventara koji su podvrgnuti prilagođavanjima ili preporukama nakon revizije;
- f) informacije, koje dostavljaju operateri stacionarnih postrojenja odnosno djelatnosti navedenih posebnim propisom, o stvarnoj ili procijenjenoj raspodjeli emisija u kategorije izvora inventara i udjelu tih emisija u ukupnim emisijama gasova sa efektom staklene bašte u tim kategorijama izvora, za pretprišlu godinu;
- g) prema potrebi, rezultate izvršenih provjera usklađenosti dostavljenih informacija iz inventara gasova sa efektom staklene bašte, za pretprišlu godinu, sa emisijama dostavljenim od operatera stacionarnih postrojenja odnosno djelatnosti navedenih posebnim propisom;
- h) prema potrebi, rezultate izvršenih provjera usklađenosti podataka korišćenih za procjenu emisija u pripremi inventara gasova sa efektom staklene bašte, za pretprišlu godinu, zajedno sa:
  - podacima korišćenim za pripremu inventara zagađujućih materija u vazduh;
  - podacima o supstancama koje oštećuju ozonski omotač i alternativnim supstancama;
  - podacima o energiji, iz energetske statistike;
- i) opis promjena sistema inventara, ako postoje;
- j) opis promjena registra, ako postoje;
- k) informacije o planovima osiguranja i kontrole kvaliteta.

PRILOG 3**LISTA GASOVA SA EFEKTOM STAKLENE BAŠTE**

- Ugljen-(IV) oksid (CO₂)
  - Metan (CH₄)
  - Azot-(I)oksid (N₂O)
  - Sumpor (VI)-fluorid (SF₆)
  - Azot-(III)fluorid (NF₃)
- Hidrofluorougljovodonici (HFCs):**

- HFC-23 CHF3
  - HFC-32 CH2F2
  - HFC-41 CH3F
  - HFC-125 CHF2CF3
  - HFC-134 CHF2CHF2
  - HFC-134a CH2FCF3
  - HFC-143 CH2FCHF2
  - HFC-143a CH3CF3
  - HFC-152 CH2FCH2F
  - HFC-152a CH3CHF2
  - HFC-161 CH3CH2F
  - HFC-227ea CF3CHFCF3
  - HFC-236cb CF3CF2CH2F
  - HFC-236ea CF3CHFCHF2
  - HFC-236fa CF3CH2CF3
  - HFC-245fa CHF2CH2CF3
  - HFC-245ca CH2FCF2CHF2
  - HFC-365mfc CH3CF2CH2CF3
  - HFC-43-10mee CF3CHFCF2CF3
- Perfluorouglijovodonici (PFCs):**
- PFC-14, Perfluorometan, CF4
  - PFC-116, Perfluoroetan, C2F6
  - PFC-218, Perfluoropropan, C3F8
  - PFC-318, Perfluorociklobutan, c-C4F8
  - Perfluorociklopropan c-C3F6
  - PFC-3-1-10, Perfluorobutan, C4F10
  - PFC-4-1-12, Perfluoropenten, C5F12
  - PFC-5-1-14, Perfluoroheksan, C6F14
  - PFC-9-1-18, C10 F18

Prilog 4

Sadržaj izvještaja o projekcijama i mjerama za smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte

Izvještaj o projekcijama i mjerama za smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte sadrži:

- a) informacije o primjenjivim i odgovarajućim mjerama ili skupovima mjera, o sprovođenju mjera ili skupovima mjera koje ograničavaju ili smanjuju emisije gasova sa efektom staklene bašte iz izvora i povećavaju njihova uklanjanja ponorima, razvrstane po sektorima i gasovima ili skupovima gasova, i sadrže:
  - cilj mjerne i kratak opis mjerne;
  - stanje sprovođenja mjerne ili grupe mjera;
  - indikatore koji se koriste za praćenje i ocjenu napretka tokom vremena;
- b) ako su dostupne, kvantitativne procjene efekata na emisije gasova sa efektom staklene bašte iz izvora i njihova uklanjanja ponorima razvrstanih u:
  - rezultate prethodne (ex ante) ocjene efekata pojedinih ili grupa mjera o ublažavanju klimatskih promjena. Procjene se dostavljaju za niz od četiri buduće godine koje završavaju sa 0 ili 5 i dolaze neposredno nakon izvještajne godine, uz razdvajanje emisija gasova sa efektom staklene bašte stacionarnih postrojenja odnosno djelatnosti navedenih posebnim propisom;
  - rezultate naknadne (ex post) ocjene efekata pojedinačnih skupova mjera o ublažavanju klimatskih promjena, ako su dostupni, uz razdvajanje emisija gasova sa efektom staklene bašte stacionarnih postrojenja odnosno djelatnosti navedenih posebnim propisom;
  - dostupne procjene predviđenih troškova i koristi mjera, kao i procjene stvarnih troškova i koristi mjera;
  - sva postojeća upućivanja na procjene troškova i efekata mjeru, koje ograničavaju ili smanjuju emisije gasova sa efektom staklene bašte iz izvora ili jačaju njihova uklanjanja ponorima i na propratne tehničke izvještaje;
  - ocjenu doprinosa mjera ostvarivanju Strategije o niskokarbonском razvoju;
  - informacije o planiranim dodatnim mjerama ili skupovima mjera, predviđenim sa ciljem ograničavanja emisija gasova sa efektom staklene bašte;
  - informacije u pogledu povezanosti između različitih mjeru ili skupova mjeru i načina na koji takve mjerne ili skupovi mjeru, doprinose različitim scenarijima projekcija.
- c) opise modela i metodoloških pristupa, definicije i osnovne pretpostavke koji su upotrebljavani;
- d) ažuriranja vezana za Strategiju o niskokarbonском razvoju i napredak u sprovođenju te strategije;
- e) rezultate analize osjetljivosti sprovedene za projekcije i podaci o upotrijebljenim modelima i parametrima;
- f) sve relevantne procjene troškova i efekata mjeru, relevantnih za ograničavanje emisija gasova sa efektom staklene bašte zajedno sa relevantnim tehničkim izvještajima na kojima se zasnivaju projekcije.

Izvještaj o projekcijama i mjerama, uključujući upotrebu i primjenu podataka, metoda i modela i sprovođenje aktivnosti osiguranja i kontrole kvaliteta i analizu osjetljivosti mora biti pravovremen, transparentan, tačan, dosljedan, uporediv i potpun.

Izvještaj o projekcijama i mjerama usklađuje se sa relevantnim odlukama koje su donijela tijela UNFCCC-a ili Pariskog sporazuma, uključujući međunarodno dogovorene zahtjeve izvještavanja i rasporede praćenja i dostavljanja tih informacija.

697.

Na osnovu člana 11 tačka 1 i člana 99 stav 5 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list CG", br. 40/13, 56/13, 2/17 i 49/19), Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu Agencija), na sjednici Savjeta od 04. 06. 2020. godine donosi

PRAVILNIK

O NAČINU PRIJAVLjIVANJA RADIO-FREKVENCIJA KOJE SE MOGU KORISTITI BEZ ODOBRENjA, A ČIJE SE KORIŠĆENjE OBAVEZNO PRIJAVLjuJE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način prijavljivanja radio-frekvencija koje se mogu koristiti bez odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, a čije se korišćenje obavezno prijavljuje Agenciji.

Član 2

Korišćenje radio-frekvencija koje se mogu koristiti bez odobrenja i za koje je Pravilnikom o radio-frekvencijama i uslovima pod kojima se te radio-frekvencije mogu koristiti bez odobrenja utvrđena obaveza prijavljivanja njihovog korišćenja, prijavljuju se Agenciji prije početka korišćenja istih, na obrascu Prijave korišćenja radio-frekvencija, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 3

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o načinu prijavljivanja radio-frekvencija koje se mogu koristiti bez odobrenja, a čije se korišćenje obavezno prijavljuje ("Službeni list Crne Gore" broj 06/15)

Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 0901-3149/1
Podgorica, 04. 06. 2020. godine

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost
Predsjednik Savjeta,
Branko Kovijanić, s.r.

CRNA GORA
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
I POŠTANSKU DJELATNOST

Bulevar Džordža Vašingtona 56, 81000 Podgorica
Tel: (+382) 20 406 700, Fax: (+382) 20 406 702, <http://www.ekip.me>

PRIJAVA KORIŠĆENJA RADIO-FREKVENCIJA

(Član 99 stav 5 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Sl. list CG", br. 40/13, 56/13, 2/17 i 49/19)

1. Podaci o podnosiocu prijave

(Popunjava se ako je podnositelj prijave fizičko lice državljanin Crne Gore)

Ime i prezime	
JMBG	
Adresa	
Kontakt (telefon, fax, e-mail)	

(Popunjava se ako je podnositelj prijave fizičko lice strani državljanin)

Ime i prezime	
Datum i mjesto rođenja	
Državljanstvo	
Broj pasoša	
Adresa	
Kontakt (telefon, fax, e-mail)	

(Popunjava se ako je podnositelj prijave pravno lice)

Naziv privrednog društva	
Sjedište	
Šifra djelatnosti	
Registarski broj (CRPS)	
Matični broj (PIB)	
Broj žiro računa	
Ime i prezime zastupnika	
Kontakt (telefon, fax, e-mail)	

2. Namjena radio-frekvencija

(Označiti namjenu)

Bežični pristupni sistem (WAS/WLAN)	
Glavna pristupna tačka mreže za prenos podataka sa SRD uređaja	
WIA	
Pomoći slušni uređaj	
LEST terminal	
HEST terminal	
VSAT terminal	
HD FSS terminal	
NGSO stanica	

3. Tehnički parametri korišćenja radio-frekvencija

(Tehnički parametri korišćenja radio-frekvencija se dostavljaju popunjavanjem odgovarajuće tabele koja je sastavni dio ove prijave.)

Potvrđujem da su podaci dati u ovoj prijavi tačni i vjerodostojni.

Mjesto i datum

M.P.

Potpis

Tabela 1: Tehnički parametri za pristupnu tačku WAS/WLAN sistema

WAS/WLAN sistem	
Podaci o radio-frekvecijskom opsegu	
Radio-frekvenički opseg (označiti radni opseg)	2400,0-2483,5 MHz
	5470-5725 MHz
Podaci o lokaciji predajnika/prijemnika	
Adresa	
Naziv uže lokacije predajnika	
Opština	
Geografska širina i dužina po Griniču/WGS84	
Nadmorska visina terena [m]	
Podaci o predajniku/prijemniku i antenskom sistemu	
Širina kanala [MHz]	
Izlazna snaga predajnika [dBm]	
Maksimalna EIRP na izlazu iz antene [W]	
Tip predajne antene	
Usmjerenost antene	
Azimut glavnog snopa antene [°]	
Elevacioni ugao glavnog snopa antene [°]	
Širina glavnog snopa predajne antene [°]	
Polarizacija antene	
Visina predajne antene iznad terena [m]	
Dobitak predajne antene [dBi]	
Odnos naprijed nazad [dB]	
Način povezivanja pristupne tačke sa ostatkom mreže	

Napomena: Tabela se popunjava posebno za svaku pristupnu tačku WAS/WLAN sistema.

Tabela 2: Tehnički parametri za glavnu pristupnu tačku mreže (NAP) za prenos podataka sa SRD uređaja

Pristupna tačka za SRD	
Podaci o radio-frekvencijskom opsegu	
Radio-frekvencijski opseg (označiti radni opseg)	863-868 MHz
	870-874,5 MHz
	915-919,4 MHz
	915,8-919,4 MHz
	917,3-918,9 MHz
Podaci o lokaciji predajnika/prijemnika	
Adresa	
Naziv uže lokacije predajnika	
Opština	
Geografska širina i dužina po Griniču/WGS84	
Nadmorska visina terena [m]	
Podaci o predajniku/prijemniku i antenskom sistemu	
Širina kanala [MHz]	
Izlazna snaga predajnika [dBm]	
Maksimalna EIRP na izlazu iz antene [W]	
Tip predajne antene	
Usmjerenost antene	
Azimut glavnog snopa antene [°]	
Elevacioni ugao glavnog snopa antene [°]	
Širina glavnog snopa predajne antene [°]	
Polarizacija antene	
Visina predajne antene iznad terena [m]	
Dobitak predajne antene [dBi]	
Odnos naprijed nazad [dB]	
Ograničenje za radni ciklus (%)	
Planirani broj SRD uređaja u sistemu	
Maksimalni broj SRD uređaja u sistemu	
Način povezivanja pristupne tačke sa ostatkom mreže kao i kratki opis namjene i načina realizacije sistema	

Napomena: Tabela se popunjava posebno za svaku glavnu pristupnu tačku mreže za prenos podataka sa SRD uređaja.

Tabela 3: Tehnički parametri za pristupne tačke WIA sistema

WIA sistem	
Podaci o radio-frekvecijskom opsegu	
Radio-frekvenički opseg (označiti radni opseg)	5725-5875 MHz
Podaci o lokaciji predajnika/prijemnika	
Adresa	
Naziv uže lokacije predajnika	
Opština	
Geografska širina i dužina po Griniču/WGS84	
Nadmorska visina terena [m]	
Podaci o predajniku/prijemniku i antenskom sistemu	
Širina kanala [MHz]	
Izlazna snaga predajnika [dBm]	
Maksimalna EIRP na izlazu iz antene [W]	
Tip predajne antene	
Usmjerenost antene	
Azimut glavnog snopa antene [°]	
Elevacioni ugao glavnog snopa antene [°]	
Širina glavnog snopa predajne antene [°]	
Polarizacija antene	
Visina predajne antene iznad terena [m]	
Dobitak predajne antene [dBi]	
Odnos naprijed nazad [dB]	
Maksimalni broj uređaja u sistemu	
Planirani broj uređaja u sistemu	
Kratki opis namjene i načina realizacije sistema	

Napomena: Tabela se popunjava posebno za svaku pristupnu tačku WIA sistema.

Tabela 4: Tehnički parametri za pomoćne slušne uređaje

Pomoći slušni uređaj	
Podaci o radio-frekvecijskom opsegu	
Radio-frekvenčijski opseg <i>(označiti radni opseg)</i>	169,4-174 MHz
	169,4-169,475 MHz
	169,4875-169,5875 MHz
	173,965-216 MHz
Podaci o lokaciji predajnika/prijemnika	
Adresa	
Naziv uže lokacije predajnika	
Opština	
Geografska širina i dužina po Griniču/WGS84	
Nadmorska visina terena [m]	
Podaci o predajniku/prijemniku i antenskom sistemu	
Širina kanala [MHz]	
Izlazna snaga predajnika [dBm]	
Maksimalna EIRP na izlazu iz antene [W]	
Tip predajne antene	
Usmjerenost antene	
Azimut glavnog snopa antene [°]	
Elevacioni ugao glavnog snopa antene [°]	
Širina glavnog snopa predajne antene [°]	
Polarizacija antene	
Visina predajne antene iznad terena [m]	
Dobitak predajne antene [dBi]	
Odnos naprijed nazad [dB]	
Kratki opis namjene i načina realizacije sistema	

Tabela 5: Tehnički parametri za VSAT/HEST/LEST/HDFSS terminal / NGSO stanica

VSAT/HEST/LEST/HDFSS terminal / NGSO stanica / VSAT/HEST/LEST/HDFSS terminal / NGSO station																
Adresa lokacije ili opis geografskog područja (u slučaju prenosne stанице) / Address of location or description of the geographical area (in case of transportable station)																
Geografske koordinate / Geographical coordinates	Geografska dužina / Longitude						Geografska širina / Latitude									
	Deg	E/W	Min	Sec			Deg	N/S	Min	Sec						
Proizvođač/Vrsta opreme/Vrsta atesta / Manufacturer/Type of equipment/Type approval mark						Serijski broj / Serial number										
Predajna frekvencija/Frekvencijski opseg / Transmitting Frequency/ Frequency band						Donja granica / Lower limit										
						Gornja granica / Upper limit										
Prijemna frekvencija/Frekvencijski opseg / Receiving Frequency/ Frequency band						Donja granica / Lower limit										
						Gornja granica / Upper limit										
Nadmorska visina (za fiksnu stanicu) / Altitude from sea level (for fix station) m	Prečnik antene / Antenna diameter					Polarizacija / Polarization										
Visina predajne antene iznad terena (za fiksnu stanicu) / Antenna height above the terrain (for fix station) m	Azimut glavnog snopa antene / Antenna main beam direction					Elevacioni ugao glavnog snopa antene / Elevation angle of the main beam °										
Maksimalni dobitak antene(predajnik) / Maximum antenna gain (transmitter) dBi	Maksimalni dobitak antene (prijemnik) / Maximum antenna gain (receiver)					Diagram zračenja (referentni obrazac ili dijagram) / Radiation pattern (reference pattern or diagram)										
Ugao širine glavnog snopa / Antenna beamwidth °	Brzina prenosa podataka / Data rate of Transmission					Temperatura šuma prijemnog sistema / Receiving system noise temperature K										
Vrsta emisije / Designation of emission	Izlazna snaga predajnika / Output transmitter power dBm	Efektivno izotropno izražena snaga (EIRP) / Effective isotropically radiated power (EIRP)			Maksimalna gustina snage / Maximum power density dBW/Hz											
Satelitski sistem / Satellite system																
Naziv / Name			Lokacija / Location (Orbitalna dužina ili Ugao iklinacije / Orbital long. or Inclination Angle)													
Predajni snop / Transmitting beam			Prijemni snop / Receiving beam													

Napomena: Tabela se popunjava posebno za svaki terminal.

698.

Na osnovu člana 60 Zakona o zaštiti prirode ("Službeni list CG", broj 54/16), Upravni odbor Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore, na sjednici održanoj dana 8.juna 2020. godine, uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore broj 07-3098, donio je

ODLUKU

O IZMJENAMA I DOPUNI ODLUKE O VISINI I NAČINU OBRAČUNA I PLAĆANJA NAKNADA ZA KORIŠĆENJE DOBARA NACIONALNIH PARKOVA

Član 1

U Odluci o visini i načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara nacionalnih parkova ("Službeni list CG", broj 52/19), član 3 mijenja se i glasi:

„Naknada za ulazak u nacionalni park i pružanje usluga posjetiocima plaća se u visini i to za:

NACIONALNI PARK SKADARSKO JEZERO

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
ULAZNICA <i>(uključujući posjetu Centru za posjetioce na Vranjini i Virpazaru, kao i jedno krstarenje)</i>	po osobi	1 dan	4,00 €
ZAKUP SALE		1 h	20,00 €
IZNAJMLJIVANJE KAJAKA	jednosjed	1 h	3,00 €
IZNAJMLJIVANJE KAJAKA	dvosjed	1 h	5,00 €
IZNAJMLJIVANJE PLOVILA <i>(sa kormilarom)</i>	plovilo do 12 sjedišta	1 h	40,00 €
VOŽNJA PLOVILOM	po osobi	1 h	5,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		4 h	40,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		8 h	80,00 €
ORGANIZOVANA TURA ZA POSMATRANJE PTICA <i>(obezbijeden prevoz i vodič)</i>	do 4 osobe	4 h	160,00 €
ORGANIZOVANA TURA ZA POSMATRANJE PTICA <i>(obezbijeden prevoz i vodič)</i>	5 do 12 osoba	4 h	240,00 €
<i>(u cijenu uračunat pdv 21%-izuzev za ulaznice)</i>			

NACIONALNI PARK DURMITOR

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
ULAZNICA <i>(uključujući posjetu Centru za posjetioce na obali Crnog jezera i edukativne staze)</i>	po osobi	1 dan	3,00 €
ZAKUP SALE		1 h	20,00 €
IZNAJMLJIVANJE ČAMACA NA CRNOM		1 h	8,00 €

JEZERU			
IZNAJMLJIVANJE KAJAKA	jednosed	1 h	4,00 €
IZNAJMLJIVANJE KAJAKA	dvosjed	1 h	6,00 €
VOŽNJA PLOVILOM	po osobi	1 h	5,00 €
UPOTREBA SOPSTVENOG ČAMCA NA CRNOM JEZERU		1 h	5,00 €
KORIŠĆENJE KUHINJSKE I RESTORANSKE OPREME - MOTEL SUŠICA	po osobi	dan	2,00 €
IZNAJMLJIVANJE BICIKALA		1 h	3,00 €
IZNAJMLJIVANJE BICIKALA		1 dan	8,00 €
VOŽNJA ČAMCEM OD SPLAVIŠTA DO ŽUGIĆA LUKE (u visini naknade uračunata ulaznica u NP Durmitor)	po osobi	po spustu	40,00 €
VOŽNJA ČAMCEM OD SPLAVIŠTA DO RADOVAN LUKE (u visini naknade uračunata ulaznica u NP Durmitor)	po osobi	po spustu	85,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		4 h	40,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		8 h	80,00 €
IZNAJMLJIVANJE KRPLJI		1 dan	4,00 €
IZNAJMLJIVANJE ŠTAPOVA ZA PJEŠAČENJE		1 dan	3,00 €
IZNAJMLJIVANJE ŠATORA		1 dan	8,00 €
<i>(u cijenu uračunat pdv 21%-izuzev za ulaznice)</i>			

NACIONALNI PARK BIOGRADSKA GORA

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
ULAZNICA (uključujući posjetu Centru za posjetioce, edukativnih staza)	po osobi	1 dan	3,00 €
ZAKUP SALE		1 h	20,00 €
IZNAJMLJIVANJE ČAMACA NA BIOGRADSKOM JEZERU		1 h	8,00 €
IZNAJMLJIVANJE KAJAKA	jednosjed	1 h	3,00 €
IZNAJMLJIVANJE KAJAKA	dvosjed	1 h	5,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		4 h	40,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		8 h	80,00 €
IZNAJMLJIVANJE BICIKALA		1 h	3,00 €
IZNAJMLJIVANJE BICIKALA		1 dan	8,00 €
IZNAJMLJIVANJE KRPLJI		1 dan	4,00 €
IZNAJMLJIVANJE ŠTAPOVA ZA PJEŠAČENJE		1 dan	3,00 €
IZNAJMLJIVANJE ŠATORA		1 dan	8,00 €
VOZNJA PLOVILOM	po osobi	1 h	5,00 €
<i>(u cijenu uračunat pdv 21%-izuzev za ulaznice)</i>			

NACIONALNI PARK LOVĆEN

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
ULAZNICA <i>(uključujući posjetu Centru za posjetioce, edukativnih staza)</i>	po osobi	1 dan	2,00 €
ZAKUP SALE		1 h	20,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		4 h	40,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		8 h	80,00 €
IZNAJMLJIVANJE BICIKALA		1 h	3,00 €
IZNAJMLJIVANJE BICIKALA		1 dan	8,00 €
IZNAJMLJIVANJE KRPLJI		1 dan	4,00 €
IZNAJMLJIVANJE ŠTAPOVA ZA PJEŠAČENJE		1 dan	3,00 €
<i>(u cijenu uračunat pdv 21%-izuzev za ulaznice)</i>			

NACIONALNI PARK PROKLETIJE

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
ULAZNICA <i>(uključujući posjetu Centru za posjetioce, edukativnih staza)</i>	po osobi	1 dan	1,00 €
IZNAJMLJIVANJE ŠATORA		1 dan	8,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		4 h	40,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		8 h	80,00 €
IZNAJMLJIVANJE BICIKALA		1 h	3,00 €
IZNAJMLJIVANJE BICIKALA		1 dan	8,00 €
IZNAJMLJIVANJE KRPLJI		1 dan	4,00 €
IZNAJMLJIVANJE ŠTAPOVA ZA PJEŠAČENJE		1 dan	3,00 €
<i>(u cijenu uračunat pdv 21%-izuzev za ulaznice)</i>			

BOTANIČKA BAŠTA DULOVINE

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
ULAZNICA	po osobi	1 dan	1,00 €

ULAZNICA ZA SVE PARKOVE

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
GODIŠNJA ULAZNICA ZA SVE PARKOVE	po osobi	1 godina	27,00 €

Naknadu iz stava 1 ovog člana naplaćuje čuvar nacionalnog parka (u daljem tekstu: zaštitar) ili drugo zaposleno lice koje odredi direktor Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore (u daljem tekstu: ovlašćeno lice) ili se uplaćuje na žiro račun Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore, preko naplatnog aparata ili preko internet sajta.“

Član 2

Član 10 mijenja se i glasi:

„Naknada za obavljanje sportskog ribolova na vodama kojima upravlja nacionalni park i u kojima je dozvoljeno obavljanje ribolova plaća se u vsini:

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
NAKNADA ZA SPORTSKI RIBOLOV			
Skadarsko jezero	po osobi	dan	5,00 €
Crno jezero	po osobi	dan	20,00 €
Biogradsko jezero	po osobi	dan	20,00 €
Sportska ribolovna dozvola rijeka Tara	po osobi	dan	20,00 €
Sportska ribolovna dozvola Skadarsko jezero	po osobi	7 dana	20,00 €
Godišnja sportska ribolovna dozvola Skadarsko jezero	po osobi	godina	100,00 €
Godišnja sportska ribolovna dozvola Skadarsko jezero za penzionere i studente	po osobi	godina	50,00 €
Sportska ribolovna dozvola Skrčko jezero	po osobi	dan	5,00 €
Sportska ribolovna dozvola Zabojsko jezero	po osobi	dan	10,00 €
<i>(u cijenu uračunat pdv 21%)</i>			

Naknadu iz stava 1 ovog člana naplaćuje zaštitar nacionalnog parka ili ovlašćeno lice na dan izdavanja dozvole, ili se uplaćuje na žiro račun Javnog preduzeća, preko naplatnog aparata ili preko internet sajta.“

Član 3

Član 12 mijenja se i glasi:

„Za ulazak u nacionalne parkove ne plaća se naknada za:

- Dan planete zemlje - 22. april;
- Dan nezavisnosti - 21. maj;
- Međunarodni dan biodiverziteta - 22. maj;
- Dan evropskih parkova - 24. maj;
- Dan Skadarskog jezera - druga nedjelja juna;
- Dan državnosti - 13.jul;
- Dan dijaspore NP Prokletije - 31.jul;
- Dan NP Durmitor - 6. septembar.

Za ulazak u nacionalne parkove, posjetu centrima za posjetioce i edukativnim stazama naknadu ne plaćaju:

- djeca starosti do 15 godina;
- organizovane grupe studenata Prirodnno-matematičkog fakulteta Crne Gore - odsjek biologije i Filozofskog fakulteta - odsjek geografija;
- istraživači - eksperți;
- predstavnici diplomatskog kora;
- predstavnici Nacionalne turističke organizacije;

- lica sa invaliditetom; i
- novinari.

Naknada za ulazak u nacionalne parkove i edukativnim stazama umanjuje se za 50% za organizovane grupe: učenika, studenata, penzionera, sindikalnih organizacija, planinarskih društava.

Organizovanom grupom iz stava 3 ovog člana, smatra se grupa od najmanje 20 članova.

Naknade za sportski ribolov na Crnom jezeru, umanjuju se za 50% za članove SRD Crno jezero.

Naknada za sportski ribolov umanjuje se za 25% za članove ribolovnog udruženja, uz dostavljanje dokaza o stanju socijalne potrebe člana udruženja.

Lica iz stava 2 al. 2 do 6 i stava 3 ovog člana podnose zahtjev koji sadrži:

- spisak lica sa imena i prezimenima;
- vrijeme trajanja posjete;
- svrha posjete i lokacije koje će se posjetiti;
- ovjereni potpis ovlašćenog lica.

Zahtjev iz stava 7 ovog člana podnosi se najkasnije 48 časova prije vremena otpočinjanja posjete.

Licima iz stava 2 al. 2 do 6 ovog člana, kojima je odobren besplatan ulazak na prostor nacionalnih parkova izdaju se propusnice sa podacima o licu, periodu važenja propusnice i nacionalnom parku u koji imaju besplatan ulaz.

Za organizovane posjete u režiji turističkih agencija sa kojima je zaključen ugovor o poslovnoj saradnji, naknada za ulazak u nacionalne parkove umanjuje se za 5%.“

Član 4

Poslije člana 12 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 12a

U periodu od 1. jula do 31. decembra 2020. godine za 50% umanjuju se naknade za:

- godišnju ulaznicu za sve nacionalne parkove;
- izdavanje godišnjih sportskih ribolovnih dozvola Skadarsko jezero; i
- izdavanje sportsko ribolovnih dozvola rijeka Tara, za članove sportsko-ribolovnih udruženja, klubova i društava.

Član 6

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 01-1271
Podgorica, 8.juna 2020. godine

Predsjednica Upravnog odbora Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore
Azra Vuković, s.r.

699.

Po izvršenom sravnjenju sa izvornim tekstom utvrđeno je da se u tekstu Odluke o izmjeni Odluke o izradi Prostorno-urbanističkog plana Opštine Gusinje („Službeni list CG”, broj 11/20) potkrala greška, pa se daje

**ISPRAVKA
ODLUKE O IZMJENI ODLUKE O IZRADI PROSTORNO-URBANISTIČKOG
PLANA OPŠTINE GUSINJE**

U članu 1 stav 1 umjesto riječi: „članu 3“ treba da stoje riječi: „članu 4“.

Podgorica, 9. juna 2020. godine

Iz Sekretarijata za zakonodavstvo